

WESTERN ROMAN
LARSO
cijena 800 d broj 767

VA

Doyle Trent
**OTIMACI
NALAZIŠTA**

YU ISSN 0353-2399
9 770353 239006

Doyle Trent

OTIMAČI NALAZIŠTA

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja
(direktor Božidar Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Doyle Trent: **Otimači nalazišta**
Naslov originala: Claim Jumper
Copyright: VPA
Recenzija: Branko Kosec
Prijevod: Jadranka Ivčić

Laso broj 767 izlazi 24. 6. 1988.
u nakladi od 61.000 primjeraka.

I

Uspinjući se uz Ute Pass, vlak je naglo usporio, a zrak postao hladniji. Dječak što je sjedio sučelice Williamu Turneru napokon je prestao plakati. Mladić ispruži noge onoliko koliko mu je to sjedalo pred njim dopuštalo. Već dva dana putuje vlakom, pa mu se čini da je prošla cijela vječnost otkako je posljednji put osjetio čvrsto tlo pod nogama. Bio je visok, vitak i naočita lica, a unatoč zgužvanu odijelu djelovao je elegantno i nije se uklapao u okolicu.

Iz Santa Fea vlak ih je dovezao do Colorado Springsa, a zatim su putnici prešli u manji vlak koji će ih odvesti do zapadne strane planinskog predjela Pikes Peak. U vagonu su uglavnom sjedili rudari i goniči stoke.

Budući da se upravo uspinjao, vlak se kretao sporije no u ravnici. Turner otvori prozor i zagleda se u tračnice što su ostajale za njima. Miris čađe ispuni mu nozdrve i on ponovo sjedne.

Žena s djetetom u naručju je drijemala. Turner osjeti suosjećanje. Dvaput joj je ponudio da će joj pridržati dijete, kako bi se malo odmorila, no ona je svaki put uljudno odbila.

Turner uzdahne. Trenutak zatim pažnju mu privuče čovjek sa zaliscima, odjeven poput farmera. Odmakao se od prozora kroz koji je dotad promatrao okolicu, blijeda i unezvijerena lica.

— Tamo dolje su jahači — promuca odjednom, otirući znoj s če-

la. — Nose maske. Za ime svijeta, opljačkat će nas!

Vlak naglo stane, tako da su kočnice zacviljele. Iza Turnera netko zapuca. On se munjevito okrene i opazi razbojnika s povezom preko donje polovice lica, kako u njega nišani. Metak se zarije u strop prozujavši pokraj Turnerova uha.

— Ne mičite se! — zaprijeti maskirani muškarac promuklim glasom, a istovremeno se na drugom kraju vagona pojavi još jedan razbojnik s puškom u ruci. — Ruke uvis!

Žena preko puta Turnera trgne se iz drijemeža.

— Što se događa? — krikne uplašeno se osvrćući, a njezin sinčić snažno zaplače.

— Ti, visoki! — obrati se razbojnik s puškom Turneru. — Podigni ruke iznad glave.

Turner bez riječi posluša.

— Gle, gle — nastavi razbojnik. — Kravata i bijela košulja. Kakav si ti to čovjek, dovraga?

— Učitelj sam — izgovori Turner mirno.

— Ha, ha! Učitelj!

— Dosta šale! — protisne drugi razbojnik oštro. — Pokupi novac i idemo. Držat ću ih na nišanu dok im budeš pretraživao džepove.

— On će to uraditi umjesto mene — nastavi razbojnik s puškom, upirući je u Turnera. — Zar ne, učitelju? Uradit ćeš što ti kažemo.

— Dobro, ali požuri — progunda drugi razbojnik, koji je očito posta-

jao sve nervozniji. — Počni sa sobom — obrati se Turneru — i izvadi sve što imaš, a potom isto uradi s ostalima — doda i pokaže glavom na ženu i dijete. — Osim njih dvoje. Žene i djecu ne pljačkamo.

Turner posegne rukom u džep i izvuče novčanik koji je nosio godinama. Čovjek s pištoljem ga zgrabi i gurne u torbu.

— I sat! — naloži oštro.

— On ne vrijedi mnogo — pobuni se Turner. — Obiteljsko je nasljeđe i draga uspomena.

— Daj mi ga! — zgrabi razbojnik lanac na kojemu je visio sat.

— Ne možeš ga uzeti — usprotivi se Turner.

Pištolj se podigne prema Turneroj glavi.

— Imaš više hrabrosti nego razuma — uzvikne razbojnik. — Još jedan glupi potez, pa ćeš vidjeti da će ti biti posljednji na ovom svijetu.

Čovjek s puškom se resko nasmije.

— Najbolje je da ga malo napuniš mecima. Prije će ti povjerovati.

— Ti uradi ono što sam ti rekao — okomi se prijatelj na njega.

Turner je polako išao od jednog do drugog putnika, dok mu je pištolj bio uperen u potiljak. Čovjek sa zaliscima pruži malu kožnu kesicu.

— To je sve što imam. Bez toga nemam ništa.

— Začepi! — ošine ga razbojnik.

U vagonu je bilo samo osam muškaraca i jedna žena. Turner pokupi od muškaraca novčanike, satove i prstenje, te ih spusti u razbojnikovu torbu. Izvana dopre pucanj i razbojnik s pištoljem odlučno pogleda svoga druga.

— Muly je završio svoj dio posla. Hajdemo! — reče i okrene se prema prestrašenim putnicima. — Neka nitko ne pokušava poći za nama, jer će dobiti metak u glavu.

Trenutak zatim obojica su nestala.

II

Gomila je uvijek pozdravljala vlak pri ulasku u Florissant, logor drvosječa.

— Eno ga, dolazi! — vikali su muškarci mašući šeširima.

Vlak je polagano ulazio u stanicu, obavijen kolutom bijelog dima.

Putnici su nespreno silazili s vlaka, ukočeni od višesatnog sjedenja. Nekoliko je glasova stalo pričati o pljački koja je bila uzrok zakašnjenju.

Turner side na peron kadli netko vikne iza njegovih leđa:

— On im je pomogao.

— Je li to istina? — upita čovjek s ožiljcima.

— Ne, nije! — odvrati Turner zatečen tim napadom putnika. — Uzeli su i moj novčanik i sat.

— Nisu mu uzeli novac — javi se drugi putnik. — Dao je novčanik i sat, ali mu je novac bio skriven u cipelama.

— Savjetovali su me da sakrijem novac. Brat mi je rekao da mi se može svašta dogoditi. Zvao se Lemual Turner — objasni i pogledom prijeđe po prisutnima. — Je li ga tko poznaje?

— Ne — odgovori jedan čovjek u ime ostalih.

Gomila je još bila nesigurna što da misli o Turneru kadli se začuje duboki glas:

— On nije pljačkaš. Bio je prisiljen pomoći im. Uperili su oružje u njega.

Turner se okrene i ugleda čovjeka sa zaliscima.

— U moje džepove nisu gledali, ali su uzeli moju kesicu s dokumentima — doda čovjek sa zaliscima.

— Ja sam učitelj — promrmlja Turner. — Odlučio sam napustiti trenutno svoj posao i poći u Crip-

ple Creek da otkrijem kako je moj brat umro. Zna li itko kada polazi kočija za Cripple Creek?

— Ne prije jutra — primijeti netko.

Noć se stala spuštati i Turner se polagano zaputi prema gradu. U polumraku opazi još jednu osobu. Izgubljena i uplašena, s djetetom u naručju, u sjeni golemog stabla stajala je mlada žena iz vlaka, a podno njenih nogu ležale su dvije torbe. U četiri duga koraka Turner se nađe uz nju.

— Hoće li netko doći po vas, gospodo? Mogu li vam pomoći?

— Ne, hvala — odvrati ona tiho. Na ženinom ovalnom licu, uokvirenom dugačkom crnom kosom, isticala su se dva krupna smeđa oka, nadsvođena dugačkim trepavicama. Bilo je očito da je žena bila zabrinuta.

— Gospodo, ne mogu vas ostaviti da tu stojite. Dopustite da vam ponesem torbe. Hoćete li poći u hotel?

Umor i zabrinutost su je svladali i jedna se suza skotrlja niz njen blijedi obraz. Obriše nos i pokuša ponovo ovladati sobom.

— Suprug me je trebao dočekati. Pitam se nije li mu se što dogodilo — dometne ona zabrinuto.

Turner se okrene prema zgradi željezničke stanice.

— Sudeći po svjetlu, netko je u uredu. Mogli biste i vi onamo poći i pričekati. Kad se pojavi vaš suprug, jamačno će vas lako pronaći.

I ne čekajući na njegov odgovor, Turner odlučno zgrabi njene torbe i zaputi se prema osvijetljenoj zgradi. Onizak muškarac s brkovi-
ma pojavi se na vratima u trenutku kada su se oni približili zgradi.

— Vi ste šef stanice? — upita ga Turner.

Čovjek potvrdi kimanjem.

— Gospodu bi trebalo smjestiti

negdje gdje bi mogla sačekati svoga muža.

— Upravo sam namjeravao zaključati — progunda čovjek. — Znate, ne radim dan i noć — Dodajući, no kad mu pogled zapne za dijete u ženinu naručju, glas mu se smekša. — Trebalo bi da pođete u hotel. Ondje će joj biti udobnije.

— Muž će doći po nju ovamo — ponovi Turner. — Tražit će je ovdje, a ne u hotelu.

— Dobro — okrene se čovjek i otvori vrata. — Upalit ću svjetiljku i staviti još drva u peć. Noću je ovdje prilično hladno. Imao sam kćerku njenih godina — dometne s tugom u glasu. — Umrla je od upale pluća. Da joj je netko pomogao... — glas mu se izgubi u jecaju.

— Zar nemate liječnika u mjestu? — upita Turner.

— Ne, najbliži liječnik živi u Cripple Creeku.

— Znači, u Cripple Creeku imaju liječnika?

— Barem donedavno je bilo tako. Moja Mable je prošlog tjedna bila kod njega zbog artritisa — reče čovjek, zastane i odmjeri Turnera od glave do pete. — Doimate se poput obrazovana čovjeka. Znate li što o liječenju?

— Ne, ali namjeravam naučiti. Šef stanice bez riječi povede ženu prema drvenoj klupi u kutu prostorije. S vješalice dohvati teški vuneni ogrtač, uredno ga presavije i položi na klupu. Žena bez riječi položi na klupu usnulo dijete. Turner ubaci nekoliko cjepanica u peć i vatra veselo zapucketa.

— Kad ste posljednji put jeli? — upita ženu.

— Jutros. U Colorado Springsu — odvrati ona tiho. — Nisam gladna, ali mome je sinu potrebna hrana. Znate li gdje bih mogla nešto kupiti?

— U gostionici — odvrati šef

stanice. — To je preko puta saluna. Možete li sama poći onamo?

— Ja ću poći — umiješa se Turner. — Što dječak jede?

— Nešto lagano — promrmlja žena. — Odnedavno često povraća. Moram ga što prije povesti k liječniku. Je li liječnik u Cripple Creeku sposoban?

— Čuo sam da jest — odvrati šef stanice. — Moja ga Mable voli i cijeni. Trebalo bi da ujutro sjednete u kočiju za Cripple Creek ili se vratite odakle ste došli — do metne zabrinuto promatrajući blijedo djetetovo lice.

— Moje je pravo odredište Cripple Creek — objasni mlada žena — no muž me trebao sačekati ovdje na kraju željezničke pruge.

— Kako se on zove? — upita šef stanice.

— Mike Mahoney. Napisao mi je da je pronašao zlato, da sjednem na prvi vlak i dođem ovamo.

— Možda ste se obogatili, a da to još i ne znate, gospodo — ljubazno reče mali čovjek. — Oko Cripple Creeka ima mnogo nalazišta zlata. No sada je najvažnije da što prije nahranite dijete.

Turner se ubrzo obreo u maloj gostionici punoj ljudi. Stolovi bijahu prekriveni kockastim crvenobijelim stolnjacima, a iz kuhinje se žirio ugodan miris hrane.

— Čini mi se da ste upravo sišli s vlaka — primijeti dobroćudno Ma Ables, vlasnica gostionice, brišući ruke o pregaču vezanu oko pozamašnih bokova. — Upravo pripremam dobar govedi odrezak.

— Molio bih nešto što mogu odnijeti do željezničke stanice. U čekaonici se nalazi bolestan dječak koji je ogladnio.

— Krumpir je još topao, a imam i svježeg domaćeg kruha.

— A mlijeka?

— Imam i mlijeka. Zato i držim kravu. Mlijeko je uistinu najbolje

što mu možete dati. Ja sam podigla troje djece i znam koliko mlijeko znači za dijete, osobito kad je bolesno. Omotat ću posude pokrivačem da hrana zadrži toplinu.

— Pravo ste srce — nasmiješi joj se Turner.

— Trebate li još štogod? Nešto za vas? — ljubazno upita gostioničarka.

— Oh, da, i djetetovoj je majci potrebna okrepa.

— Napraviti ću joj sendvič od svježeg kruha i govedine, a uz to i vrč tople kave. Što kažete na to?

— Odlično!

Krupna se žena kretala začuđujuće hitro s obzirom na svoju težinu. Nestala je iza kuhinjskih vrata noseći golemi poslužavnik, a nekoliko minuta poslije toga pojavila se s velikim zavežljajem hrane.

— Napravila sam sendvič i za vas — reče.

— Gospodo Ables, je li vam netko već rekao da ste sjajni? Koliko vam dugujem?

— Pola dolara.

— Ovo sve vrijedi daleko više — izusti Turner s nevjericom na licu.

— Samo se pobrinite za bolesnog dječaka — reče žena, gurajući ga prema izlazu.

Dječakov plač odzvanjao je praznom čekaonicom kada se Turner vratio u stanicu. No čim mu je majka dala mlijeko, mališan se smirio, halapljivo gutajući toplu hranjivu tekućinu. Tek pošto je nahranila dječaka, žena je uzela sendvič.

— Da ga barem večeras mogu odvesti k liječniku — reče s uzdahom.

Turner je šutke jeo sendvič. Potom iz džepa izvadi pismo i pročit ga, jamačno po dvadeseti put. Odloži ga, te naslonivši glavu na zid, pusti da mu misli odlutaju u prošlost.

Sjeti se farme svoga djetinjstva za koju su njegovi roditelji tako naporno radili i štedjeli. Narušeno ih je zdravlje prisililo da prodaju imanje za mali iznos, dovoljan da kupe malu kuću u Garden Cityu i prežive još ono malo godina što im je preostalo, skromno, ali bez napornog rada. Njihovi sinovi, devetnaestogodišnji William i nešto stariji Lemual, otišli su od kuće. Lemual se prvi otisnuo od obiteljske kuće. Vinuo se u sedlo i zaputio na Zapad. Ponio je kolt, dva pokrivača, hrane za tri dana i četiri zlatna dolara. Ništa više.

William se zaputio u Kansas City. Danju je radio u tvornici i po deset sati, a navečer pohađao školu. Maturirao je i odlučio nastaviti studij. Želja mu je bila da studira medicinu.

— Nemoj ni pokušavati — rekao mu je upravitelj večernje škole. — Nitko se ne može upisati na medicinu bez podrške bogate obitelji. Divim se tvojoj ambiciji, mladiću, ali nemaš izgleda.

No nedostajalo je školskih učitelja, pa se odlučio vratiti u Garden City. Imat će pristojnu plaću i moći pripaziti na roditelje.

Tako je i uradio. A onda je stiglo pismo.

Turner ponovo razvije pismo. Lemual je imao sreće. Njegov ortak i on su »pogodili žilu«, pisao je u pismu. Pred njima je ležalo golemo bogatstvo. Ortaci su registrirali svoje nalazište i nitko im ga više ne može oduzeti. Tako je pisao brat. Da bi se stiglo do nalazišta, treba poći cestom do Canon Citya, a potom uzbrdo prema zapadu. Nalazište graniči s malim brdskim potokom. »Nadam se da ćeš doći, Bille, dobro bi nam došla pomoć, a ti bi odavde otišao bogat«, pisao je stariji brat.

Bilo je ljeto i Turner je odlučio poći u Cripple Creek. Čak ako je

Lemualovo oduševljenje bilo i pretjerano, dobro će mu doći odmor i promjena.

Telegram ga je zatekao posve spremna za put. Stigao je samo nekoliko dana nakon pisma, a poslao ga je savezni šerif iz El Paso Countya. »Lemual je mrtav« — to je bilo sve što je u telegramu pisalo.

Lemual, divlji Lemual, koji je volio jahati konja neobuzdano i pucati iz puške u limenke, naučio je pucati i svog mlađeg brata koji gotovo nije zaostajao za njim u toj vještini. Često su zajedno odlazili u lov na divlje zečeve. No taj snažan i vedar mladić nikad nije izazivao nekoga. Bio je žilav, hitar i otporan borac, ali samo u samobrani. Imao je veliko srce i nikome nije nanio zlo.

Dječji plač trgne Turnera iz razmišljanja. Majka je njihanjem i tepanjem pokušavala smiriti dječčica.

— Oprostite — reče obraćajući se Turneru. — Znam da ljudi ne podnose dječji plač.

— Gdje živi vaš suprug, gospodo?

— U Cripple Creeku. Ali rekao je da će doći ovamo, budući da vlak ne vozi dalje odavde.

— Što ćete uraditi ako se ne pojavi?

— Ne znam. Pokušat ću ga pronaći. Obratit ću se policiji — promrmlja ona promatrajući svoga sugovornika sa zabrinutošću u očima.

— U Cripple Creeku je šerif. Ujutro ću kočijom poći onamo. Ako vaš suprug dotle ne dođe, mogli biste i vi poći. Ondje se možete raspitati za supruga i odvesti dijete k liječniku.

Žena umorno uzdahne. Turnera obuze osjećaj suosjećanja. Skine kaput i položi ga na klupu kraj nje.

— Lezite i pokrijte se ovim. Ja ću čuvati dječčaka.

Žena iznemoglo kimne u znak pristanka.

III

U poštanskoj kočiji sjedilo je petoro putnika. Turner i gospoda Mahoney s djetetom, te dva bradata muškarca u tamnim ogrtačima. Unatoč poskakivanju kočije po neravnu putu, dječak je spavao. Bradati su muškarci poluglasno pričali o zlatu koje samo čeka da ga netko pronađe.

— Mnogi će se ljudi obogatiti, a ja ću biti jedan od njih — primijeti jedan od dvojice.

— I ja — prihvati drugi, a Turner prepozna u njemu čovjeka iz vlaka. — Ostao sam bez dokumenata i novca, te moram najprije naći posao.

— Ja ću se najprije pobrinuti za alat i hranu, potom ću kupiti vinčesterku i mnogo metaka. U onim brdima ima mnogo pljačkaša koji su spremni prerezati čovjeku grlo za jedan zlatnik.

Kočija se uspinjala, potom spuštala, ponovo uspinjala i naposljetku spustila u dolinu u kojoj je ležao gradić Cripple Creek. Daleko na zapadu stršali su šiljci planina Sangre de Cristo. Kočija se zaustavi ispred hotela »Bluebird«.

— Posljednja stanica — vikne kočijaš.

Visok i snažan muškarac s blistavom zvijezdom na džepu košulje i pištoljem o boku priđe kočiji i stane pažljivo promatrati pristigle putnike. Odmjerio je Turnera, a zatim obrati pažnju na njegovu suputnicu s djetetom u naručju.

— Ja sam šerif Lon Mitchell, gospodo — reče razvlačeći riječi i skinuvši šešir. — Čeka li vas netko? Mogu li vam pomoći?

— Tražim supruga. Zove se Mike Mahoney — prozbori ona, s naporom obuzdavajući zabrinutost.

— Trebalo je da me dočeka na željezničkoj stanici u Florissantu.

Šerif se zagleda u svoje ulaštene čizme, a zatim podigne pogled i pročisti grlo.

— Budite uvjereni da mi je beskrajno žao što vam to moram saopćiti — počne pažljivo birajući riječi i premještajući se s noge na nogu. — Mike Mahoney je ubijen prije četiri dana. Njegov ortak također. Žao mi je. Obojica su mrtvi — ponovi suosjećajno je promatrajući.

Žena zatetura i Turner priskoči. Koljena su joj klecala, ali je on prihvati, tako da se uspjela održati na nogama unatoč zaprepaštenju.

— Vi ste joj prijatelj? — upita šerif Turnera.

— Da, ja ću joj pomoći — glasio je kratak odgovor.

— Povedite je u hotel. Bit će najbolje da se ispruži na krevetu.

— Slažem se s vama. Poslije ću doći do vas — reče Turner, zastane i ozbiljno ga pogleda. — Gospodine Mitchelle, ja sam Turner, William Turner.

Šerif ga pažljivije odmjeri.

— Bit ću u svom uredu na kraju ove ulice — reče i okrene se prema drugim putnicima.

Bennett Avenue je vrvjela od ljudi u kasno ljetno poslijepodne. Turner je obećao gospodi Mahoney da će pronaći liječnika i odmah ga poslati u njenu hotelsku sobu. S tom se namjerom zaputio niz glavnu ulicu grada.

Zaustavio je prvog muškarca u kožnatim hlačama i s pištoljima o boku. Upita ga za liječnika.

— Doktor je u Canon Cityu — objasni mu čovjek.

— Ali rečeno mi je da imate liječnika ovdje, u Cripple Creeku — promrsi Turner.

— Imali smo ga, ali ga više nemamo. Prekjučer je napustio grad.

Na Turnerovu se licu zrcalila nevjerica.

— Znači, ovdje nemate nikakvog liječnika.

— Nemamo. Njegova je ordinacija u susjednom bloku kuća — nastavi čovjek pokazavši rukom u pravcu juga — ali on više nije ondje. Otišao je.

— Postoji li netko u mjestu tko bi mogao pružiti liječničku pomoć?

— Imamo Rose. Jednom je dobro zakrpala moga prijatelja.

— Rose?

— Stanuje prijeko u onoj ulici — upre čovjek rukom na istok. — Njena je kuća od crvene opeke i upada u oči.

Nedugo zatim Turner se obreo u raskošno osvijetljenom predvorju. Rose Vandel je sjedjela na divanu od crvenog baršuna, okružena s nekoliko mladih dotjeranih žena.

— Nisam bolničarka, ali sam vješta u pružanju prve pomoći — reče upadljivo našminkana žena srednjih godina. — Ne volim napuštati moje djevojke u ovo doba dana. Uskoro prestaje rad smjene u tvornici i mušterije će nahrupiti. Djevojkama je potreban nadzor. Ipak, poći ću s vama i pokušati pomoći dječaku — doda opazivši molećiv izražaj u muškarčevim očima.

Turner se obazre oko sebe. Djevojke su ga upadljivo promatrale i on se nervozno promeškoli.

— Veoma sam vam zahvalan, gospođice Vandel. Mislili smo da u gradu postoji liječnik, ali sam čuo da je nedavno otišao.

— Dobro ste čuli — potvrdi žena. — Vodovodni sistem u gradu nije dobar i kad je prekjučer doktor ostao bez vode usred opasnog kirurškog zahvata, rasrdio se toliko da je spakirao stvari i sjeo u prvu kočiju za Canon City odakle je i došao. Žao mi je — reče sjetno. — U gradiću se ljudi često ozlijeđe

ili razbole, a ja ne mogu zamijeniti doktora.

Pošto je dopratio Rose do ulaza u hotel, objasnivši joj gdje će naći udovicu, Turner se zaputi glavnom ulicom do šerifova ureda.

Svojom visokom pojavom, bijelom košuljom i kravatom privlačio je znatizeljne poglede prolaznika. Lako je pronašao ured šerifa Mitchella. Iznad ulaza stajao je natpis: »Savezni šerif El Paso Conty — L. O. Mitchell.« U istoj se zgradi nalazio i zatvor.

Sunce je zašlo i šerif je upalio plinsku svjetiljku upravo u trenutku kada je naišao Turner.

— Vi ste, jamačno, William Turner — uspravi se.

Turner zamijeti da i šerif ima bijelu košulju i kravatu. Ovaj mu pruži ruku.

— Da, jesam — potvrdi Turner prihvatajući ruku. — Poznavali ste moga brata Lemuala, zar ne?

— Jesam — sjetno će šerif. — Bio je pravi užitak za mene razgovarati s njim i njegovim ortakom. Neobično me je rastužila vijest da su mrtvi, pa sam se zarekao da ću prevrnuti svaki kamen ugradu dok ne pronađem tko ih je opljačkao i ubio.

— Ubio? — zapanjeno će Turner. — U telegramu nije stajalo da je ubijen. I opljačkan?

— Telegrafske su poruke uvijek kratke, osobito zato što ih šaljem preko Colorado Citya.

— Zar je zaista posrijedi ubojstvo?

— Dakako. Razbojnici su im pucali u leđa i orobili ih. Poslao sam obavijest šerifu u Colorado Cityu i on me zamolio da pronađem ubojice. Ne brinite, Turneru, dat ću sve od sebe da to uradim.

Turner se sruši na drvenu stolicu sučelice šerifovom stolu obuzet iznenadnom slabošću. Tupo je zurio u pod.

— Žao mi je — primijeti šerif. — Sva njihova imovina nalazi se ovdje u kutu prostorijske — nastavi šerif mahnuvši rukom.

Na vratima se pojavi visoki muškarac elegantno odjeven i Mitchell ga pozdravi s poštovanjem. Zatim se obrati Turneru:

— Ovo je George Kem, predsjednik banke »New Gold District«. A ovo je — reče obraćajući se bankaru — William Turner.

— Ja sam kupio nalazište Lemuala Turnera. Pretpostavljam da ste vi njegov brat — primijeti pridošlica dubokim glasom.

— Prodao je nalazište?

— U to možete biti uvjereni. Rekao mi je da njegov ortak i on nemaju dovoljno sredstava da otvore rudnik, pa su odlučili prodati nalazište — reče bankar i tužno zatrese glavom. — No, nisu dugo uživali u novcu koji su dobili. Netko ih je jamačno vidio dok su izlazili iz mog ureda s dvadeset tisuća dolara u džepovima.

— Gdje su ubijeni?

— Na svom nalazištu — odgovori šerif. — Poslije sklapanja ugovora o prodaji vratili su se onamo da pokupe šator i ostale stvari. Netko ih je ubio s leđa. Pravo u srce.

— A tijela?

— Pokopali smo ih na groblju Pisgah. Ovdje nemamo pogrebnika i nismo mogli dugo zadržati tijela.

— Jeste li sigurni da je riječ o mome bratu?

— U to nema sumnje. Nekoliko ga je ljudi poznavalo, a isto tako i njegova ortaka. Osim toga, pronađeni su i njihovi osobni dokumenti u džepovima kaputa što su ih imali na sebi. U torbi vašeg brata pronašli smo i pismo s vašom adresom. Zato sam vam poslao telegram.

Turner se na trenutak zamisli.

— Tko je bio ortak moga brata?

— Zar ne znate? — začudi se šerif.

— Njegovo je ime bilo Mike Mahoney.

IV

Turner pokuca na vrata hotelske sobe iz koje se više nije čuo plač djeteta. Gospoda Mahoney mu otvori vrata unezvijerena izražaja na licu. Drhtavom rukom pokaže na dječaka pokrivenog do brade.

— Bojim se da umire — reče i očajno zajeca.

Rose Vandel, koja je također bila u sobi, naginjala se nad mališanom. Nježno položi ruku na dječakovo čelo.

— Hladan je — reče šapatom.

Naglo strgne pokrivač s djeteta i prisloni uho na njegove grudi. Uspravi se i ispusti jecaj.

— Žao mi je. Nisam mu mogla pomoći — reče drhtavo, s prizvukom isprike u glasu.

Udovica se baci na koljena pokraj kreveta i zarije lice u pokrivač što ga je Rose Vandel skinula s njenoga mrtvog sina. Glasan plač postepeno ustupi mjesto tihom beznadnom jecanju.

— Što možemo uraditi? — upita Turner očajno. — Možemo li ikako pomoći?

Spusti ruku na ženino rame. No ona je i dalje neutješno jecala. Okrene se prema Rose Vandel.

— Zar zaista ne možemo ništa uraditi?

— Ne — reče Rose Vandel i obriše oči čipkastim rupčićem. — Ništa ne možete uraditi. Barem ne sada. Bolje je da vi odete. Ja ću ostati s njom. Potrebna joj je utjeha žene.

— Ali što će biti s vašim poslom?

— Ne brinite. Ovo je važnije.

Turner je otišao do šerifa. Šerifovo se lice smračilo kad mu je saopćio tužnu vijest.

— Ta je žena odista nesretna — progunda gladeći brkove. — Muž

joj je ubijen i okraden, a sada joj je i sin mrtav. Sama je u nepoznatom gradu. Pitam se ima li novaca?

— Ne znam — zamišljeno će Turner. — Mogu joj ja dati nešto od onoga što imam. Ja se mogu zaposliti i zaraditi za put natrag u Kansas. Ako se ne varam, žena potječe iz dobre obitelji. Izgleda obrazovana, a i odjeća joj nije jeftina.

Uto u prostoriju uđe snažan muškarac srednje visine sa zvijezdom na grudima. Šerif Mitchell ga predstavi kao rudara koji mu s vremena na vrijeme pomaže održavati red u gradu. Čovjek je nosio rudarsku kapu, čizme i izlizani kaput. Bez riječi kimne Turneru i snažno mu stisne ruku.

— Gospoda Mahoney nije brbljava, zar ne? — nastavi Mitchell razgovor s Turnerom.

— Čini se da nije — složi se on. — Izgleda veoma ponosna. Nikad nije zatražila pomoć, a vijest o smrti supruga podnijela je izuzetno hrabro. Bojim se samo da će je smrt sina slomiti.

Turner je našao u bratovoj torbi dva para hlaća, vunenu košulju i prljave čarape. Iz bisaga je najprije izvukao stari kolt koji je njegov brat posjedovao od najranije mladosti. Na trenutak ga ponovo preplave sjećanja na dane što su ih proveli zajedno i oči mu se orose.

Bilo je rano jutro i sunce je tek izašlo iznad visokih planina masiva na istoku. Šerif Mitchell pokuša raspiriti vatru u peći.

— Ovo je najhladniji kraj u kome sam boravio — reče gurajući cjepanicu u peć. — Kunem se da ću prije odlaska u mirovinu poći natrag u Teksas. Da mi dadu i zlatan rudnik, ne bih proveo iduću zimu ovdje.

Okrene se i opazi kako Turner gladi dršku bratova revolvera.

— Oružje je staro, ali dobro odr-

žavano. Vidi se da je vaš brat o njemu vodio brigu, premda ga nikad nisam vidio da puca.

— Lem nije izazivao nevolju — prozbori Turner ozbiljno. — Moram otkriti tko ga je ubio.

V

Konj, kojega je Turner unajmio, bio je prilično spor i slab.

— Hajde, stari, neću biti grub s tobom — bodrio ga je glasno.

Najprije je odjahao do groblja Pisgah. Nekoliko je trenutaka šutke promatrao svježe humke ispod kojih su ležala dva tijela njegova brata i Mikea Mahoneya. Netko je postavio drvene križeve s imenima na svaki grob.

Sagnute glave je zurio u zemlju, teško se mireći s mišlju da je živahni Lem mrtav; stariji brat, koji ga je uvijek branio od nasrtljivaca u školi i koji ga je naučio svemu što zna o konjima, lovu, oružju i mnogočemu drugome; Lem, mladić koji je pun nade pošao na Zapad da stvori sebi bolji život.

Bolno i snažno je stezao šake zaričući se u sebi da će potražiti zločince.

Vinuo se u sedlo i krenuo prema Canon Cityu. Sjećajući se bratovih uputa iz pisama, lako je pronašao put što ga je vodio do malog potoka u blizini kojega je još stajao razapet šator. Nedaleko od šatora raslo je grmlje, a duboka jama svjedočila je o zamornom kopanju koje je Lem opisivao u svome pismu. Sjaše i približi se jami. Jamačno je to bila ona u kojoj su našli zlatnu žilu.

U šatoru je pronašao zalihe hrane, nekoliko tanjura i noževa. Pokraj šatora stajao je alat za kopanje i prazna kutija za barut.

Turner je shvatio koliko je težak posao kopača zlata. Vodu su donosili s potoka koji je bio pedesetak

metara udaljen od šatora i dobro zaklonjen vrbama.

Konj, privezan za stablo, počne rzati i njištati, strižući ušima. Turner podigne glavu i opazi dva jahača kako se spuštaju s obližnjeg brda. Sjetivši se što se dogodilo njegovu bratu i Mahoneyu na ovom istom mjestu, osjeti hladnoću oko srca. No ubrzo shvati da je njegov strah bio bezrazložan. Čim su prišli bliže, u jahačima je prepoznao šerifa Mitchella i bankara Georgea Kempa.

— Dobro jutro, sinko, još jednom — pozdravi ga šerif zauzdavši vranca, pa podigne pogled prema nebu. — Drago mi je što se pojavilo sunce da nas malo zagrije.

Bankar se oštro zagleda u Turnera.

— Nalazite se na tuđem posjedu, Turnere.

Iz njegova je glasa posve nestalo suosjećanja što ga je pokazivao u šerifovom uredu prethodnoga dana, a na licu mu se zrcalilo otvoreno neprijateljstvo. Turner se trgne.

— Došao sam samo pogledati kako izgleda zlatna žila — primijeti nehajno. Osim toga, zanima me jeste li kupili i šator s alatom?

— Nisam — glasio je kratak odgovor, a trenutak zatim bankar dometne nešto blaže: — To je vaše, ali je rudnik moj.

— Namjeravaš li, sinko, koristiti ovaj alat? Možda bi i ti mogao pokušati kopati? — javi se šerif.

— Ništa ne znam o traženju zlata. Zanimalo me samo kako izgleda mjesto na kome je moj brat ubijen. Biste li mi pokazali gdje ste pronašli tijela?

Šerif sjaše, a bankar je i dalje ostao kruto sjediti na konju, s izražajem netrpeljivosti na licu. Šerif pokaže na šator.

— Iza šatora pronašli smo obojicu. Jamačno su ubojice došle iz

šumarka kraj potoka — primijeti, pokazujući rukom na vrbe koje su predstavljale dobar zaklon. — Rekao sam ubojice, a zapravo sve govori u prilog tome da je bio samo jedan ubojica — nastavi šerif.

— Kako to možete znati?

— Pronašao sam dvije čahure. Obje su ispaljene iz iste vinčesterke.

— Kažete da su bili ubijeni s leđa?

— Da. Nekoliko dana držali smo tijela u prostoriji iza mog ureda i svi koji su ih vidjeli mogu to potvrditi.

— Jeste li izvadili metke?

— Nisam. Nisam kirurg, a oni nam ne bi ionako ništa više rekli no same čahure. Zašto to pitaš, sinko?

Turner slegne ramenima.

— Ne znam. Pretpostavljam da me zanima sve u vezi sa zločinom. Želim izvesti ubojicu pred lice pravde.

— I mi bismo to željeli, zar ne, Mitchelle? — umiješa se nervozno bankar koji je dotle šutke pratio razgovor.

— Dakako. Već sam rekao da ne namjeravam slijedeću zimu provesti ovdje, a to znači da ovaj slučaj moram razmrsiti što prije — reče šerif, pa prilazeći konju, okrene se i dobaci: — A kada pronađemo ubojicu tvoga brata i njegovog ortaka, budi uvjeren da će visjeti. Suđenje u ovom kraju uvijek je kratko, a presuda se provodi bez odlaganja.

Unatoč svojim godinama vješto se bacio u sedlo.

— Vraćam se u grad. Bit će najbolje da se i ti povedeš za mojim primjerom. Pripazi na sve što se događa, a oči i uši dobro otvori. Prije ili poslije nešto ćemo saznati.

Turner kimne i okrene se prema bankaru.

— Želite li nešto odavde?

— Ne vidim zašto bi se to vas ti-

calo — dobaci bankar izvisoka. — Dopustite da vas još jednom podsjetim. Nalazite se na tuđem posjedu.

Isprativši pogledom dvojicu jahača, Turner uzjaše konja i zaputi se prema gradu. Ni sam nije znao odakle početi potragu za ubojicom. Možda bi trebalo pogledati gdje izvire potok. Zaputi se prema mjestu gdje vrbe nisu bile guste, tako da je mogao prijeći na drugu stranu. Ubrzo je otkrio da odatle ne može dalje jer je brdo što se uzdizalo neposredno kraj potoka bilo posve strmo i neprohodno za konja. Vratio se na drugu obalu i krenuo uzvodno. Naposljetku zaključio da ubojica nije mogao doći ni odatle, jer bi ga Lemual svakako vidio. Lemual je oduvijek bio veoma oprezan i svjestan opasnosti, a sa dvadeset tisuća dolara u džepu taj je osjećaj mogao biti još izraženiji. Ubojica ih je mogao iznenaditi jedino tako da je sjahao nekoliko stotina metara prije nalazišta i polako se približio svojim žrtvama; možda čak puzeći kroz vrbe. No je li se zaista to zbilo?

U nekoliko navrata Turner je sjahao i pokušao ispitati tlo ne bi li otkrio kakve tragove konjskih kopita, ali bez uspjeha. Jamačno je kiša sve isprala, ako je uopće ičega i bilo. Iznenada se sjeti da su Lemual i njegov ortak jamačno imali konje. Što se s njima zbilo? Možda će mu šerif moći odgovoriti na to pitanje.

Nastavio je put uzvodno prema gradu. Nakon nekoliko kilometara naišao je na uski drveni most. Osvrnuvši se, shvatio je da je put do nalazišta dug i uzak. Da bi po njemu mogla proći kola, trebalo je uložiti mnogo rada i novca.

Nije čudno što su Lemual i Mahoney bili voljni prodati svoj posjed. Za gradnju ceste i podizanje rudnika trebalo je mnogo novaca.

Pa i vremena. Prodaja je bila najlakše rješenje. No je li cijena bila prava? Pogotovu kad se zna da ruda što leži u toj zemlji vrijedi na stotine tisuća dolara, možda i više.

Rose Vandel je još sjedila uz mladu udovicu kada je Turner stigao u hotel.

— Uspjela sam je nagovoriti da legne — objasni Rose pokazujući na usnulu ženu. — Sada se nešto bolje osjeća, ali još se ne može pomiriti sa sinovom smrću.

— Mogu li ja što uraditi? Treba li joj novaca?

— Držim da ne treba. Obitelj joj živi u Kansas Cityu i mislim da nije siromašna. Žena je veoma obrazovana. Muž joj je bio obuzet zlatnom groznicom i nadao se da će se ovdje obogatiti, a ona, po svemu sudeći, nije odobravalala njegovu zamisao. Imam osjećaj da se nisu baš najbolje slagali, ali mu je unatoč tomu bila odana.

— Kažete da je iz Kansas Citya?

— Tako je rekla. U početku nije željela govoriti, no poslije se malo udobrovoljila. Uboga žena! — suosjećajno će Rose.

— Mogu li ja pomoći kako? — upita on ponovo.

— Sada je pustite da spava. Posve je iscrpljena. Pogreb dječaka je sutra ujutro, a tada će joj trebati snažan oslonac.

VI

Lemovu je kobilu smjesta prepoznao. Bila je već starija, bilo joj je barem petnaest godina, ali je još bila snažna. Učini mu se kao da ponovo pred sobom vidi Lema na kobili kako odlazi od kuće i maše im na rastanku. Tada ga je posljednji put vidio.

— Dobra stara Maggie — promrmlja miljući kobili grivu.

Vjerna je životinja oduvijek pratila Lema.

– Dugujete mi četiri dolara za nju – reče konjušar iza Turnerovih leđa i trgne ga iz razmišljanja.
– Dakako, ako je želite.

Turner mu pruži novac.

– Neka ostane ovdje dok ne napustim grad. A i onda je vjerojatno neću povesti sa sobom – dometne zamišljeno. – Dat ću je nekome tko će dobro voditi brigu o njoj.

Konjušar pljune sažvakanu grudu duhana na zemlju. – Znam jednog rančera koji bi rado uzeo. Ima izvrsnog pastuha i traži dobru kobilu. Platit će dobro za ovu ljepoticu.

– Ona je Lemu značila mnogo – promrmlja Turner tužno. – Ne želim je prodati, ali ću mu je rado dati ako obeća da će se za nju brinuti.

– Oh, u to možete biti sigurni. Nisam poznavao nikoga tko bi toliko volio konje.

– Kako se zove taj čovjek?

– Joel Lancaster. Dobar i pošten čovjek, uz to prilično bogat. Obogatio se zahvaljujući zlatu. Kupuje sve rudnike uokolo. On i bankar George Kemp naprosto se takmiče tko će se prvi dokopati kakvog nalazišta i biti bogatiji.

– Recite mu da uzme kobilu. Potpisat ću mu izjavu ako želi.

– Hoću, reći ću mu. A što da radim s drugim konjem, pastuhom, koji je pripadao ortaku vašeg brata? – upita konjušar češući se po nosu.

– On pripada udovici. Vjerujem da će ga željeti prodati.

– Dao bih dvadeset dolara za njega – reče konjušar, oklijevajući, a zatim pogleda Turnera. – Dobro, neka bude deset.

– Reći ću gospodi Mahoney – obeća Turner.

Ulica Bennett je i toga poslijepodneva vrvjela od ljudi. U zraku se osjećala groznica – zlatna groznica. Ljudi su se bogatili zahva-

ljujući zlatu, no mnogi su se pokušali obogatiti, ali bez uspjeha. U svakom slučaju, novac se trošio nemilice. Raskošne kočije paradržale su ulicom, a mnogi su prolaznici bili otmjeno odjeveni.

Iz restorana se širio miris hrane i Turner otkrije da od jutra nije ništa jeo. Prateći miris, našao se u raskošno uređenom restoranu. Zidovi bijahu ukrašeni golemim zrcalima uokvirenim orahovim drvom. Nasred prostorije stajao je šank od ulaštenog mahagonija, optočen mesinganim šipkama, a brkati barmen spretno je posluživao mnogobrojne goste.

Turner sjedne za jedan od stolova za kojima se jelo i naruči goveđi odrezak s povrćem. Pomalo je i njega počelo obuzimati neobjašnjivo uzbuđenje. Nema sumnje da je ovo najuzbudljiviji i najneobičniji grad u kome se ikad obreo.

Nakon ukusnog obroka popije šalicu kave i zadovoljno se zabaci na naslon.

Pred njim se odjednom našao vitak muškarac u otmjenom odijelu s osmijehom na licu.

– Vi ste, jamačno, gospodin William Turner? – upita pridošlica ujedno se naklonivši.

– Jesam – uspravi se Turner.

– Ja sam Joel Lancaster – reče čovjek i pruži ruku, i dalje se smiješeci. – Stari Jack iz konjušnice prenio mi je vašu poruku. Dobro vas je opisao, pa sam vas odmah prepoznao. Rekao je da želite prodati kobilu.

– Drago mi je što sam vas upoznao, gospodine Lancasteru. No kobila nije na prodaju. Pripada našoj obitelji, dugo, no ja je n' mogu zadržati – reče Turner s žaljenjem. – Zato je namjeravao pokloniti onome tko će se za nju dobro brinuti do kraja njena života. Prihvaćate li moju ponudu?

– Prihvaćam. Nadam se da ću

dobiti od nje dobru ždrebad. U svakom slučaju, ne morate se brinuti, gospodine Turneru. Kod mene će joj biti dobro. Ja veoma volim konje.

— Želite li da vam potpišem kakvu izjavu?

— Ne, nije potrebno. Ako kažem da je kobila moja, nitko neće sumnjati u moju riječ — dometne Lancaster s osmijehom.

— Da, siguran sam da je tako. Još nekoliko ću se dana ovdje zadržati, pa bih vas molio da za to vrijeme ostavite kobilu u konjušnici, kako bih je mogao koristiti ako mi zatreba. Poslije mog odlaska bit će samo vaša.

— Dakako — složi se Lancaster.

— Mogu li vas ponuditi pićem?

— Hvala, ne. Popio sam maločas kavu i to mi je dovoljno. Nisam veliki ljubitelj alkohola.

— Imao sam osjećaj da ćete to reći — nasmije se Lancaster.

Sunce je zalazilo kad je Turner zakoračio na pločnik. Teška kola puna rude dolazila su mu ususret.

— Kamo voziš? — upitao je jedan od prolaznika vozača.

— U tvornicu — odgovori čovjek.

— Iz ovih će gromada izvući mnogo zlata.

Turner nastavi koračati, sve dok nije ugledao veliku drvenu zgradu čiji je gornji kat bio uništen požarom. Na ulazu opazi nekoliko stolara koji su nosili alat. Jamačno su obavljali neke popravke.

— Kako je nastao požar? — upita jednog radnika.

— Ne znam. Možda je kakav pijanica bacio zapaljenu cigaru. Vatra se pojavila najprije u uredu za registriranje nalazišta zlata, a potom se proširila na ostale dijelove zgrade — objasni radnik. — Sve se zbilo takvom brzinom da nismo mogli ništa uraditi. Mnogo je dokumenata izgorjelo, ali smo na kraju ipak ugasili vatru.

Turner zamišljeno nastavi put do hotela. Pokuca na vrata sobe gospode Mahoney.

— Drago mi je što ste došli, gospodine Turneru — žena se slabo osmijehne. — Moram s vama razgovarati. Uđite!

On šutke uđe.

— Sjedite, molim vas — nastavi žena pokazavši mu na stolicu.

— Žao mi je što vam nisam mogao pomoći, gospodo Mahoney — reče on nesigurno. — Shvaćam vašu bol za mužem i sinom.

Oči su joj bile crvene od plača, uokvirene tamnim kolutovima patnje, ali je kosu uredno začesljala i skupila na potiljku. Na sebi je imala dugačku baršunastu haljinu s bijelim čipkastim ovratnikom.

— Mnogo ste mi pomogli i ja sam vam zahvalna — reče meko.

— Da nije bilo vas i gospođice Vandel, ne znam da li bih preživjela sve ovo.

— Da smo ga barem mogli spasiti, gospodo Mahoney — promrmlja Turner nakon kraće šutnje. — Mislím, vašeg sina. Uvjeren sam da je doktor to mogao. I ja sam nekoć sanjao o tomu da postanem liječnik, ali su se moje sanje izjalovile — dometne s tugom.

Na njenom se licu pojavi izražaj zanimanja.

— Zaista?

— Da. Pohadao sam školu u Kansas Cityu i namjeravao se upisati na medicinski fakultet, ali nisam imao dovoljno novaca.

— Šteta! Ovoj zemlji nedostaju liječnici — prošapće žena suosjećajno.

— Jedan je liječnik mogao spasiti vašeg sina.

Turner ponovo utone u misli. Trgne se tek kad ga je žena upitala što je saznao o smrti njenog muža. Spoznaja da je ubijen kao da je nije iznenadila.

Toga sam se i bojala — reče

mirno. — Mike mi je pisao da je ovo veoma opasan kraj.

VII

Večerali su zajedno u blagovaonici hotela. Žena je jedva dotakla jelo, premda cijelog dana nije ništa okusila. Poslije ju je Turner otpratio do njene sobe, zatim je izašao na ulicu. Zrak je bio hladan i on zadržšće zažalivši što nije ponio kaput.

Zastane ispred »Spotted Pupa«, saluna koji je vrvio od gostiju i iz kojeg je odzvanjao žamor. Nije bio raspoložen za društvo, pa je samo stajao i promatrao raspojasanu gomilu kopača zlata, pitajući se nije li i Lem zalazio ovamo.

Začuje smijeh i grubi muški glas koji se izdvojio od ostalih. Učini mu se poznatim. Dakako, taj je glas mogao pripadati samo maskiranome muškarcu iz vlaka. Osjeti kako mu se grlo suši od uzbuđenja, a srce brže kuca.

Da bi se uvjerio, uđe u salun. Nekoliko grubo odjevenih muškaraca stajalo je oko Rose Vandel i razuzdano se smijalo. Žena je bila umotana u ružičastu svilu, šireći oko sebe miris skupocjena parfema.

Nekoliko je trenutaka pažljivo promatrao muškarce koji su se smijali njenoj šali. Nije mu trebalo dugo da prepozna napadača iz vlaka. Visina i težina odmah su ga odali, a uz to i čupave obrve. I dakako — glas. Promijenio je čizme i šešir, ali to je bio on.

Što da radi? Bio je bez oružja, a razbojniku je o boku visio teški revolver. Zaključio je da pođe do šerifa.

No šerifov je ured bio u mraku. Jedan mu prolaznik objasni da je šerifova kuća na cesti za Canon City i da je prilično udaljena. Dok dođe do staje i osedla konja, razbojnik će pobjeći.

Sjetivši se poniženja što ga je doživio u vlaku i djedova sata koji se prenosio s koljena na koljeno, odlučno zakorači u salun. Prva ga je prepoznala Rose Vandel. Usne joj se razvukoše u osmijeh dobrodošlice.

— Bille Turneru, drago nam je što ste među nama! Kako je gospoda Mahoney?

Turner ne odgovori. Stisnutih usana pođe prema muškarcu koji ga je opljačkao. S čovjekova lica iščezne osmijeh kada ga je prepoznao. Najprije problijedi, a zatim se zarumeni. Turner mu pride posve blizu i unese mu se u lice.

— Kod vas je nešto što pripada meni — promrsi.

— Što? — odvrati čovjek. — Tko ste vi, dovraga? O čemu pričate?

Uzmakne za korak, ali Turner pođe za njim.

— Dobro znate gdje smo se sreli. Kod vas su moj sat i lisnica.

— Ti si lud, čovječe! — zapjeni se razbojnik. — Tko si ti?

— Jedan od onih koje ste tvoj ortak i ti opljačkali u vlaku. Osjećajući sukob, gomila ih je stala opkoljavati.

Čovjekova desna ruka poleti prema dršci revolvera, no Turner, ne razmišljajući, nagonski zamahe i pogodi šakom razbojnika posred usta. Od snažna udarca stro-poštao se na pod, ali je posezao za revolverom dok je padao. No prekinu ga pucanj koji je odjeknuo iza Turnerovih leđa. Crvena se mrlja stala širiti na razbojnikovim grudima. Trenutak zatim ispusti posljednji hropac i ispruži se na podu.

Odjeknuše još dva pucnja. Turner se munjevito okrene. Šerif Mitchell držao je u ruci revolver, a dvojica muškaraca ležala su na podu. Turner je pokušao shvatiti što se zbilo.

– Trojica na jednog – prozbori stari šerif. – To nije pošteno, zar ne? – namigne mladiću i gurne revolver u korice. – Morao sam ti priskočiti u pomoć, sinko.

Turner osjeti kako napetost u njemu polaku popušta.

– Odakle ste se vi stvorili, za ime svijeta?

– Upravo sam sedlao konja kada je netko stao vikati da su u salunu razbojnici iz vlaka.

– To sam bio ja – čuo se poznati glas, a Turner se okrene i opazi čovjeka sa zaliscima. – S maskom ili bez maske, te bih ljude prepoznao bilo gdje.

– I ti si ih prepoznao, sinko? obrati se šerif Turneru.

– Ako pregledate njegove džepove – reče pokazavši na prvog razbojnika koji je ubijen – siguran sam da ćete pronaći mnogo stvari koje mu ne pripadaju.

– Evo jedne koju nećete pronaći kod njega – javi se barmen podigavši u vis Turnerov sat. – Upravo mi ga je prodao. Nisam znao da je ukraden i pošteno sam platio koliko je tražio.

Šerif pretraži džepove razbojnikova kaputa i pronađe dva prstena, jedan sat, nešto novca i kožnatu kesu što je pripadala čovjeku sa zaliscima. Ovaj smjesta posegne za njom.

– To je ono što sam tražio – uzvikne zadovoljno, ali ga šerif odgurne. – Sve se stvari moraju identificirati – reče oštro i okrene se prema Turneru. – Jesi li siguran, sinko, da su ovo – razbojnici iz vlaka?

– Ovoga sam smjesta prepoznao – odvrati Turner pokazavši na prvog razbojnika – a i ovaj drugi – okrene se prema tijelu nižeg čovjeka – bio je u našem vagonu. Trećega nisam vidio.

– Vidio sam ga ja – uzvikne čovjek sa zaliscima. – A sada mi

dajte moju kesicu – obrati se šerifu.

– Znači, riješili smo pitanje pljačke vlaka – izjavi šerif svečanim glasom ne obazirući se na čovjekove riječi.

– Dajte mi kesu – zaviče opljačkani putnik ponovo.

– Tek kada sve identificiramo – bio je uporan šerif.

– Gospodine Mitchelle – javi se Turner. – Kesa je zaista njegova. Ja sam mu je uzeo iz džepa. Razbojnici su me na to prisilili.

Nakon kraćeg oklijevanja šerif nevoljko pruži kožnu kesu čovjeku sa zaliscima, čije se lice razvedri.

– Sada mogu i ja krenuti u potragu za zlatom.

Šerif zatim razgleda zlatni sat i pruži ga Turneru.

– Na njemu piše Jerome Turner. Sigurno je tvoj, sinko – reče i okrene se k barmenu. – Ubuduće budi oprezniji, Jacobe. Koga će ti vruga sat s tuđim imenom?

Barmen se počese po glavi.

– Zlato na satu je vrednije od novca koji sam platio – prizna.

– A ni ti – okomi se šerif na Turnera – nisi mnogo pametniji. Zar nisi znao da su trojica opljačkala vlak? Kako ti je palo na pamet da se sam suprotstaviš tim razbojnicima.

– Želio sam natrag svoj sat, ali nisam želio izazvati krvoproliće poput ovoga.

– Nisam ubio ove razbojnike zbog sata – zagrmi šerif srdito – već zato što su namjeravali ubiti tebe, Turneru. Dovraga, mogao bi mi barem reći hvala.

– Zaista sam vam zahvalan, gospodine Mitchelle.

Šerif se okrene prema svome pomoćniku koji se upravo pojavio na vratima saluna.

– Pomozi mi da odnesemo ova tijela. Moramo poslati telegrame

njihovoj rodbini, ako je uopće imaju.

Nešto kasnije Turner je srdito koračao po hotelskoj sobi. Kako je mogao biti tako glup te se suprotstaviti naoružanim razbojnicima! I to, sam i nenaoružan!

Cripple Creek je grad gdje ljudi najprije pucaju, a poslije postavljaju pitanja.

Oklijevajući, izvuče stari kolt iz bratove torbe. Neko ga je vrijeme držao na dlanu.

— Ne — krikne glasno i odloži oružje na stol. — Neću osvetu tražiti oružjem. Želio sam biti liječnik, čovjek koji će spasavati ljude, a ne ubijati ih. Neću nositi oružje!

Ispruživši se u krevetu, prebirao je u mislima činjenice vezane za bratovu smrt. Nije bio zadovoljan objašnjenjem koje je dobio. Šerifova tvrdnja da je posrijedi zasjeda nije mu se više činila tako prihvatljivom kao u početku. Dva su čovjeka ubijena s leđa iz zasjede. Nije vjerovao da su obojica bila leđima okrenuta vrbama gdje se jedino zločinac mogao sakriti. A još je manje vjerojatno da su obojica bila ubijena u isto vrijeme. Jedan se sigurno okrenuo na zvuk prvog pucnja. I taj nije mogao biti pogođen u leđa.

Te noći Turner nije mnogo spavao. Misli su mu se neprekidno rotirale po glavi: šator, pucnjevi u leđa, srditi bankar, požar u uredu za registriranje ugovora, a iznad svega prodaja izuzetno vrijednog nalazišta za svega dvadeset tisuća dolara.

Lem je želio postati bogat. Nalazište mu je za to pružalo mogućnost. Mahoneyu također. Zašto bi ga prodali?

Da, te noći nije mnogo spavao!

VIII

Po drugi put za dva dana Turner je stajao na groblju Pisgah, sagrivši glavu nad svježim humkom.

Dječak je pokopan pokraj svoga oca. Majka je tiho jecala, umotana u topli vuneni šal Rose Vandel. Starija je žena zaštitnički ovila ruku oko mlade udovice. Turner je bespomoćno stajao s druge strane, nesposoban da pronađe riječi utjehe.

Nakon pogreba nesretna je majka sjela u svećenikovu dvokolicu, a Joel Lancaster je ponudio Turneru prijevoz svojom kočijom.

— Ne poznam ubogu ženu — izjavi rančer suosjećajno — no smatrao sam da netko mora doći na pogreb.

— Veoma ste pažljivi — promrmlja Turner. — Neobično je teško jednoj ženi izgubiti i sina i muža, a pogotovu pokopati ih u nepoznatom kraju, daleko od kuće. Svaka riječ utjehe joj je dobro došla.

— Ta se žena ponaša i djeluje kao prava gospođa — nastavi Lancaster zamišljeno. — Moram priznati da je lijepa.

Ostatak vožnje proveli su u šutnji.

— Pretpostavljam da se sada vraćate u Kansas City — primijeti rančer pošto je zaustavio kočiju ispred hotela.

— Ne znam — reče Turner. — Još dan ili dva svakako ću se zadržati ovdje.

— Ne tražite valjda ubojicu svoga brata?

— Ne znam — ponovi Turner. — Ostat ću ovdje još neko vrijeme.

— Poslušajte moj savjet, gospodine Turneru. Nemojte hodati naokolo nenaoružan. U ovom kraju ima mnogo opasnih ljudi. Ljudski život ovdje ne vrijedi baš mnogo.

— To sam saznao već sinoć. No još nisam spreman za ubijanje. To prepuštam šerifu. Čini mi se da mu ide od ruke.

— Nemojte se previše uzdati u tog šerifa, gospodine Turneru — upozori ga rančer.

– Zašto to kažete? – iznenadeno će mladić.

– Sada ja moram reći da ne znam. Znam samo da ubija bez oklijevanja. Oduvijek je takav. Nešto mi se ne sviđa u njegovom ponašanju – promrmlja zamišljeno.

– Ponekad djeluje sasvim pristojno, a ponekad imam dojam da nešto krije.

Lancaster se zagleda u obzorje.

– Sreo sam već ljude poput njega, gospodine Turneru. Bojim se da su ljubazni na riječima, ali spremni zabosti nož u leđa u svakom trenutku, ako im to donosi kakvu korist. Vjerujem da ste i vi upoznali takve ljude.

IX

Kobilu danima nitko nije jahao i bilo je očito da joj je to nedostajalo. Tako je zaključio Turner dok je jahao prema Canon Cityu.

– Ne smijemo pretjerati – govorio je kobilu obuzdavajući njenu želju za brzom trkom.

Nebo je bilo jasno plavo, posuto bijelim oblačićima nalik na pahuljice, a svježi je povjetarac mrsio Turnerovu kosu. Na izlazu iz Cripple Creeka ugledao je malu drvenu kuću s prostranim koralom. Opazio je šerifa na konju kako mu dolazi ususret preko drvenog mosta i zaključio da je kuća njegova.

– Rano si izjahao, sinko – pozdravi ga stariji muškarac. – A ja sam jutros zakasnio. Obično idem u ured ranije, no morao sam sakupiti stoku prije polaska i to me zadržalo.

– Zar se bavite i uzgojem stoke? – iznenadi se Turner.

– Da, ali imam svega nekoliko starih krava i dva do tri pašnjaka. Kad sam prije dvije godine dojahao ovamo, bio sam oduševljen kvalitetom ovih pašnjaka – raspriča se šerif, zastane da savije cigaretu, kresne šibicom o sedlo i

pripali cigaretu, a zatim nastavi:

– No tada nisam znao da je sezona rasta previše kratka. Trava je, istina, sočna i visoka, ali raste samo tri mjeseca u godini – doda, duboko uvuče dim cigarete, otpuhne kolut i natuče šešir na glavu da se zakloni od jutarnjeg sunca.

– Ne bi vjerovao, sinko, ali ovdje je potrebno više zemlje za ispašu krave ili teleta nego u teksaškoj pustinji – nastavi šerif. – A osobito mnogo vremena oduzima priprema sijena za zimu.

Turner kimne. Šerif je očito bio raspoložen za razgovor.

– Da, trava doista izgleda sočna i visoka – primijeti Turner tek toliko da pokaže zanimanje za razgovor.

– Ipak, otići ću za Teksas čim nađem kupca za ovo imanje – reče Mitchell i dohvati uzde. – Moram poći – doda, ali iznenada zastane i upita: – Kamo si se uputio?

– Nemam određenog cilja. Želio sam se jahanja.

– Ako si se zaputio do bratova nalazišta, upozoravam te da ćeš ondje naletjeti na Kempove ljude. Ne postavljaš im suvišna pitanja, jer oni ne znaju odgovore.

– Neću im smetati – obeća Turner.

Oprostivši se sa šerifom, zaputi se uskom stazom što je vodila prema nalazištu.

Izdaleka je opazio šator, a zatim i ljude.

Dvojica su bila naoružana revolverima, a treći je imao pušku. Ugledavši Turnera, ruke im polete k oružju.

Turner zauzda kobilu.

– Zdravo! – vikne vedro. – Ja sam bezopasan. Nisam naoružan.

– Što dovraga, ovdje tražiš? – vikne jedan od trojice.

– Želim samo malo razgledati – odvrati Turner. – Moj je brat ovdje ubijen – doda, lagano pod-

bode ostrugama slabine kobile i pride bliže.

Ljudi su ga šutke promatrali dok je silazio s konja.

— Želim provjeriti je li sav alat moga brata i njegova ortaka na mjestu — nastavi Turner mirno.

Jedan od muškaraca mu pride i pažljivo mu se zagleda u lice.

— Zaista nalikuješ na Lema Turnera, samo što je on bio mnogo jači, unatoč tome što si viši rastom. Ruke ti nemaju ni jednoga žulja. Nalikuješ mi na ružin pupoljak — reče posprdno.

Čovjek je bio nizak rastom, ali snažnih ramena i širokih kukova. Lice mu je bilo obraslo bradom.

Druga dvojica prasnuše u smijeh.

Turnera prvi put pogodi misao da se razlikuje od svih tih ljudi svojom odjećom, bijelom košuljom, niskim cipelama, a pogotovu svojim držanjem. Ljudima poput njega nema mjesta u ovim brdima. Ipak stisne zube i mirno pogleda niskog muškarca.

— Postoje poslovi koje ljudi obavljaju, a pritom ne dobijaju žuljeve na rukama — objasni strpljivo.

— Da — isceri se čovjek. — Čuo sam da si učitelj. Prvi učitelj kojega vidim na konju.

Turner ne odgovori na uvredu.

— Čini mi se da si rekao da si poznavao moga brata. Znaš li nešto o njegovom ubojstvu?

— Posljednji put vidio sam ga s metkom u tijelu.

— Ovdje nemaš što tražiti — reče drugi čovjek, viši rastom od prvoga. — Na tuđoj si zemlji. Gospodin Kemp nam je naložio da nikoga ne puštamo ovamo da njuška. Bolje da se što prije izgubiš odavde.

— Onaj je šator moje vlasništvo. Uzet ću ga i ponijeti u grad — izjavi Turner odlučno.

Visoki čovjek raširi noge i prijeteci ga pogleda.

— Pokušaj samo!

Turner pođe naprijed. Ali čovjek snažno zamahne rukom. Prvi ga udarac pogodi u glavu, a drugi posred grudi. Bolno uzdahne. Uto ga visoki napadač treći put udari preko obraza, tako da je pao na koljena.

— Hajde ustani, učitelju! — izazivački vikne visoki napadač.

Turner se uspravi i pokuša razbistriti glavu. A onda zamahne rukom. Prvi su mu udarci bili nespretni. Nije se tukao otkako je bio mladić. Ipak je veliki čovjek stao uzmicati, ali su Turnerovi udarci bili sve snažniji, a obrana sve uspješnija. Kao da se prisjetio bratovih poduka iz rane mladosti kad su se znali suprotstavljati svađalicama u školi.

S nekoliko uzastopnih udaraca poljuljao je sigurnost protivnika, ali ga nije uspio oboriti. Razbješnjen, okomio se na njega svom svojom snagom. Turner se hladnokrvno povuče natraške, a potom munjevitom brzinom snažno zamahne desnicom. Pogodio je protivnika posred usta i ovaj se s jakim stropošta na tlo.

No ostala dvojica napala su ga s leđa. Nakon nekoliko snažnih udaraca Turner padne na koljena. Polako ustane i rukom opipa natečeno čelo. Pred očima mu se maglilo. Nesigurnim korakom pođe prema kobili. Unatoč neizdrživom bolu u glavi i grudima, ostao je na nogama. Došavši do kobile, koja je zadovoljno pasla sočnu travu, polako se okrene.

Njegovi su protivnici nestali.

Krene prema potoku da ispere lice. Nakon nekoliko trenutaka osjećao se znatno bolje. Uzjaše konja i zaputi se prema gradu.

— Oh, što vam se dogodilo? — uzvikne zaprepašteno konjušar kada ga je ugledao. — Treba li vam pomoć do hotela?

– Ne, mogu hodati. Hvala.

U utrobi je osjećao neizdrživu bol, a u glavi mu je bubnjalo dok se sporo vukao prema hotelu. Bacio se na krevet i nakon nekog vremena bol je jenjala tako da je usnuo. Kao kroz maglu čuo je lagano kucanje na vratima. Kucanje se ponovilo.

– Gospodine Turneru!

Čuo je žagor glasova ispred sobe, ali nije bio u stanju razlučiti je li to san ili java. Bol se ponovo javila, snažnije no prije.

– Gospodine Turneru – čuo se ponovo glas, a onda riječi: – Bojim se za njega. Možete li otvoriti vrata rezervnim ključem? – govorila je neka žena.

Vrata se napokon otvore i hotelski recepcionar uđe u pratnji gospođe Mahoney.

– Oh, kako ste nas uplašili – reče žena. – Čula sam da ste se u konjušnici pojavili puni ozljeda i zabrinula sam se.

– Dobro mi je – promrmlja Turner kroz natečena usta.

Ona tiho jaukne, primijetivši njegovo lice.

– Oh, što su to uradili od vas?

Odbaci ogrtač kojim je bila ogrnuta i priđe posve do kreveta.

– Vidjet ću što mogu uraditi. Ispružite se na leđa, gospodine Turneru, i pustite da pregledam rane.

– Nije potrebno. Dobro mi je – promuca on.

– Nije. Samo ležite! – odvrati ona odlučno, nježno mu odgurne kosu s čela i zagleda se u njegovo lice.

– Mogu li vam kako pomoći, gospodo? – upita recepcionar.

– Ne, hvala. Gdje je najbliža bolnica? U Colorado Springsu?

– Da, gospodo – potvrdi čovjek.
– Ako trebate pomoć, samo me pozovite – doda i zatvori za sobom vrata.

– Za ime svijeta, što vam se dogodilo? – upita žena kad su ostali sami.

– Pao sam s konja.

– Svašta pričate – ukori ga ona. – I dijete bi moglo vidjeti da to nije istina. Pretukli su vas.

– Ne nisu. Ja ... – bunio se on slabim glasom.

Ona počne otkopčavati dugmad na njegovoj košulji.

– Mene ne možete zavaravati, gospodine Turneru. Vidjela sam pretučene ljude i prije. Moj je otac liječnik u Kansas Cityu. Često sam mu pomagala da zaliječi rane ljudima koji su stradali u tučnjavama.

Turner se zagleda u ženu. Zar je ovo udovica Mahoney? Žena koja je upravo izgubila muža i sina? Žena koju nitko nije vidio da se smiješi i kojoj je trebala pomoć drugih? Za nekoliko trenutaka iznemogla i bespomoćna udovica preobrazila se u drugu osobu, odlučnu i hrabru.

Prstima mu je pažljivo prešla preko bokova.

– Boli li vas ovo? – upita i pritisne mu snažno rukom želudac, tako da je uzdahnuo. – Srećom, čini mi se da vam nijedno rebro nije slomljeno, gospodine Turneru – promrmlja napokon. – Samo da još vidim vaše oko.

Podigne mu kapak, a njega zapahne njen miris. Uzela je ručnik, navlažila ga vodom i isprala mu oko.

– Niste li kojim slučajem bolničarka, gospodo Mahoney? Rekli ste da vam je otac liječnik – promrmlja on.

– Nisam bolničarka, ali sam stekla iskustvo radeći s ocem.

Mokar je ručnik zamijenila suhim i Turner se osjeti znatno bolje.

Riječi su mu potekle s usana same od sebe. Pričao joj je kako je pohađao školu u Kansas Cityu i tečaj za polazak na medicinski fa-

kultet. Povjerio joj je svoje razočaranje što se zbog pomanjkanja sredstava morao odreći medicine i zaposliti kao učitelj.

Zena ga je pažljivo slušala. Iznenada je pomislio da joj možda dosađuje.

— Oprostite, nisam vas namjeravao gnjaviti svojom životnom pričom.

— Dragò mi je što ste mi sve ispričali — reče ona blago. — Vi ste veoma odlučan i ambiciozan čovjek. Trebalo bi da nastavite studij medicine, jer sam sigurna da biste bili sjajan liječnik. Možda bi vam moj otac mogao pomoći. Njegova je obitelj financirala njegove studije, a on je pomagao drugima koji nisu imali toliku sreću. Pomoći će i vama.

On se nasmiješi i umorno sklopi oči.

Gospođa Mahoney naruči juhu i lončić mlijeka iz restorana. Pošto je nahranila Turnera i promijenila mu oblog na očima, povuče se na neko vrijeme u svoju sobu.

No njen lik Turneru nije izlazio iz misli. Kako je samo lijepa! Prekrasne smeđe oči isticale su se na mliječno bijelom licu. Te su oči bile tako tužne!

I prisjetio se očiju svoje majke u trenutku kada joj je saopćio što se dogodilo Lemu. Zaplakala je gor-ko, a plakao je i otac. Potom su odlučili da William sjedne u vlak za Kolorado kako bi otkrio što se dogodilo? I što je saznao? Saznao je da su Lem i njegov ortak pronašli zlatnu žilu koja je mnogo obećavala. Bankar ih je privolio na prodaju. Je li moguće da je bankar lagao? Otkud mu toliki novac u gotovini? Ili im je dao čekove koji se mogu unovčiti u Colorado Springsu ili Colorado Cityu? Što su odabrali: čekove ili gotovinu? Ali, zar ne bi bili pažljiviji da su imali toliko novaca u džepu? Lem

je ionako uvijek bio pretjerano oprezan. Godinama je živio sâm, okružen grubim i opasnim ljudima. U pismu je spomenuo da u ovom kraju ljudski život ne vrijedi mnogo. Za ime svijeta, Lem nije bio budala!

A dobio je metak u leđa. I njegov ortak također.

X

Bankar je ljutito strijeljao Turnera očima.

— Potvrda? Zašto bih vam pokazao potvrdu?

— Slušajte, gospodine Kempe — objašnjavao je strpljivo Turner. — Ja nisam pravnik, ali sam uvjeren da su moj brat i njegov ortak morali potpisati nešto kad su vam predali svoje nalazište.

George Kemp ustane iza stola u uredu banke.

— Dakako da su potpisali nešto. Potpisali su ugovor kojim prenose vlasništvo nalazišta na mene. Pohranio sam ga u uredu za registriranje ugovora.

— Zašto ste im platili u gotovom?

— Jer su oni željeli gotovinu. Namjeravali su dalje kopati i htjeli su gotovinu da mogu kupiti opremu. Ček bi mogli unovčiti samo u većem gradu.

— Iznenaden sam što mala banka poput ove ima toliko mnogo gotovine na raspolaganju.

— Ne hvalimo se time iz razumljivih razloga, ali smo u stanju prikupiti priličnu svotu ako ustreba.

Turner je šutio.

— Jesam li odgovorio na sva vaša pitanja? — nastavi bankar ne prikrivajući netrpeljivost u glasu. — Ako nisam, bit će bolje da se obratite šerifu Mitchellu.

Zgrada za arhiviranje ugovora nalazila se u blizini banke. Radnici su još popravljali dijelove zgrade uništene i oštećene požarom.

Službenica u arhivi odmahнула

je glavnom prije no što je Turner izgovorio pitanje do kraja.

— U ovom času ne mogu dokazati tko što posjeduje — objasni i pokaže rukom na radnike. — Neke od knjiga u kojima registriram ugovore su izgorjele, a i mnoštvo samih ugovora i drugih dokumenata.

— Kako ljudi mogu dokazati da nešto posjeduju?

— Oh, nije baš sve izgorjelo, a osim toga svi ovdje znaju što tko ima, pa kad bi netko i pokušao prisvojiti tuđe vlasništvo, loše bi prošao — nasmije se žena.

— Slušajte, gospodo...

— Henkins — završi žena.

— Gospodo Henkins, ja se zovem William Turner. Brat sam Lemuala Turnera koji je ubijen. Čuli ste za to?

— Jesam. Žao mi je.

— Želio bih saznati može li George Kemp dokazati da je kupio nalazište zlata od moga brata i njegovog ortaka. Je li pohranio kakav ugovor kod vas?

— Nešto je donio u vrijeme kad sam zatvorila ured. Ostavila sam omotnicu s tim papirima u ladici stola da to idućeg dana uvedem u knjige.

— I on je to prihvatio?

— Dakako.

— Je li to uobičajena praksa?

— Nije, ali gospodin Kemp je bio ljubazan i pun razumijevanja — reče žena, na trenutak zašuti i zagleda se u strop. — Zapravo, kad bolje promislim, sjećam se da je bio veoma uporan u svom nastojanju da se ne gnjavim s njegovim ugovorom te večeri.

— Jeste li pogledali dokumente koje vam je uručio?

— Nisam čitala, budući da je bilo kasno. Vidjela sam samo da je riječ o nekakvom ugovoru s potpisima i žigom odvjetnika. S ovjerenim potpisima i svjedokom.

— Ali činjenica je da gospodin Kemp ne može dokazati da je on kupio nalazište. Vlasnici, vaš brat i gospodin Mahoney, viđeni su u banci, a Thelma Goodrow je ovjerala njihove potpise. Stavila je svoj žig na dokument.

Turner se osjećao obeshrabrenim. Na trenutak je pomislio da je na dobrom tragu, a sada se uvjerio da je pogriješio. Zahvalio se gospodi Hankins na usluzi.

— Nema na čemu — glasio je ljubazan odgovor. — Što se dogodilo s vašim okom?

— Pao sam s konja.

Šerifa Mitchella zatekao je kako čita novine udobno zavaljen u stolac.

— Jednom na tjedan dobijam novine poštanskom kočijom iz Teksasa. Hej, što se s tobom dogodilo?

— Neki od vaših sugrađana spriječili su me da uzmem šator svoga brata.

— Kada se to dogodilo? — naglo ustane šerif.

— Jučer.

— I ti se tek sada javljaš predstavniku zakona?

— Istini za volju, ovo je moja prva šetnja nakon toga događaja.

— Jutros si ipak prije posjetio Georgea Kempa, a zatim i ured za arhiviranje ugovora.

— Obavještava li vas Goerge Kemp o svemu?

— Otprilike.

— Vidite, imao sam neodložnog posla.

— Kakvog posla? — prodorno ga je stariji čovjek promatrao.

— Šerife, postoje neke stvari koje vam ne moram reći a među njima je i moj odlazak u banku i ured za arhiviranje ugovora.

— Oh, ti si jedan od onih momaka koji zna svoja prava, zar ne? Dobro, recite mi kako su izgledali tvoji napadači jučer?

Turner ih je pažljivo opisao, ali je šerif nakon kraćeg oklijevanja odmahnuo glavom.

— Ne sjećam se da sam takve ljude vidio ovdje. U svakom slučaju, zamolit ću svoga pomoćnika da obide nalazište. Možda su još ondje.

— Dobro. U međuvremenu, gospodine Mitchelle, ja namjeravam pretražiti bratov šator. Kad bih mogao, prenio bih ga u grad. Naposljetku, on je pripadao mome bratu i njegovom ortaku, pa gospodin Kemp nema nikakvog prava na nj.

— Što, dovraga misliš ondje naći?

— Ne znam. Samo želim pogledati.

— Ponašáš se poput čovjeka koji u nešto sumnja. Bilo bi bolje da mi kažeš o čemu je riječ — promrmlja šerif ozbiljno.

— Ni u što ne sumnjam. Znam samo da je moj brat ubijen, a da su krivci još na slobodi. Odnosno krivac, ako je u pitanju samo jedan, ubojica kako vi tvrdite — dometne značajno. — Nadam se da imate razumijevanja za moju želju da zločinca treba izvesti pred sud.

— Znači li to da ja ne obavljam svoj posao kako treba?

— Ne, nipošto; gospodine Mitchelle. U ovoj zemlji počinjeno je na tisuće zločina koji su ostali nekažnjeni.

Šerif sjedne i provuče prstima kroz kosu.

— Svakog dana postavljám pitanja, sinko. Nažalost, ne mogu obećati da ću pronaći tko je ubio tvog brata, ali pokušat ću. Dat ću sve od sebe. No ti ne možeš hodati okolo i optuživati ljude poput Georgea Kempa. Netko će te ubiti. Moj ti je savjet da sjedneš u prvu kočiju i pođeš kući. A šerifovanje prepusti meni — na trenutak se zagleda kroz prozor, a potom nastavi: — Disat ću mirnije kada

odeš. Ti naprosto tražiš nevolje, sinko!

— Otići ću za nekoliko dana. Prije toga ću pogledati šator iznutra.

— Kako ti želiš. Ako se bojiš napadača, mogao bih osedlati konja i krenuti s tobom.

Šator je stajao na istom mjestu, ali je zato bilo očito da je netko nedavno kopao i vadio kamenje iz velike jame.

— Pitam se kakvu su rudu našli — zamišljeno će šerif. — Čuo sam neke glasine da u njoj nema bogzna koliko zlata.

— Po riječima moga brata, nalazište je veoma vrijedno — napomene Turner. — U svakom slučaju, vrednije od dvadeset tisuća dolara.

— Ne vrijedi ni novčića dok ruda ne dođe do postrojenja za preradu, a za prijevoz je potreban golemi novac.

Privezali su konje za obližnje stablo, a zatim ušli u šator. Činilo se da su sve stvari ostale na svom mjestu.

— Zadovoljan? — progunda šerif. — Ovdje nemamo što tražiti.

— Vjerojatno ste u pravu.

Turner se okrene i zagleda u prljavo tlo. Zatim se sagne, dohvati nekoliko cjepanica i gurne ih u peć.

— Možda bih ti mogao pomoći kad bih znao što tražiš — javi se šerif opazivši da mladić promatra strop.

— Ne znam, gospodine Mitchelle. Ne gledam ništa posebno, a opet sve promatram.

Iziđe iz šatora, dobro ga promotri izvana, pa se ponovno vrati i sjedne na jedan od ležajeva.

— Ne bih želio tratiti vaše vrijeme, šerife. Što se mene tiče, možete poći u grad.

— Ostat ću ovdje. Ne želim da ti se što dogodi.

Turner se ponovo zagleda u

strop, a zatim u stijenku uz krevet. Iznenada se uspavi. Znakovi su bili jedva vidljivi, napisani običnom olovkom.

— Da barem imam više svjetla — promrmlja Turner.

— Što si pronašao, sinko?

— Ne znam. Vidim neke znakove na stijenci šatora, ali ih ne mogu pročitati. Potrebno mi je svjetlo.

Turner ustane i odgurne krevet da bolje može promotriti oznake. Razabrao je stupac brojki popraćen s nekoliko riječi: »Vagona 3, konja 212, dinamita 100 kg, kolutur, kablovi.« Zatim je bila povučena crta ispod koje je pisalo: dolara 5.000.

I šerif se približio i stao proučavati brojke.

— Čini se kao da je netko proračunavao koliko bi stajali radovi na nalazištu ili gradnja ceste — mrm-ljao je zamišljeno.

— I meni se tako čini — složi se Turner. — Netko je pisao na šatorskom krilu umjesto na papiru.

— Eno tamo ima još — uzvikne šerif.

Pola metra dalje bio je ispisan novi stupac. Potcrtana je bila svota: 20.000 x 4. Bilo je još nekoliko oznaka, ali slabo čitljivih.

— Pitam se što bi to moglo značiti? — progunda Mitchell.

— I ja bih želio to znati — uzdahne Turner. — Možda je u pitanju nešto važno. A možda i nije.

Polako je pogledom pretražio preostale stijenske šatora, ali nije našao nove oznake. No ispod jednog kreveta pronašao je torbu od grubog platna punu kamenja. Izvadi nekoliko kamenova.

— Jamačno su puni zlata.

Mitchell posegne za jednim kamenom.

— Da, u pravu si, sinko. Možeš vidjeti zlatne mrlje.

— Odnijet ću ovo u grad — odluči Turner.

— Zašto? Mnogo više kamenja bilo bi potrebno da iz njega izvučeš neku vrijednost. Najbolji rudnik u okolici izvlači samo malo više od dvjesto dolara zlata po toni.

Turner izade iz šatora, a šerif pođe za njim.

— Što mislite, šerife, odakle je napadač pucao?

Stariji čovjek pokaže u pravcu vrba i potoka.

— Rekao sam već, iz šumarka. U to nema sumnje. U blizini drveća pronašli smo dvije prazne čahure.

— Ipak, rekli ste mi da niste vadili metke iz tijela ubijenih. Ne možete biti sigurni da odgovaraju čahurama — ustvrdi Turner oštro promatrajući šerifa.

— Tko bi ovdje vadio metke? Dovraga, sinko, ja nisam pogreb-nik. Ne volim secirati mrtve.

— Shvaćam — promrmlja Turner zamišljeno zureći u daljinu. — U svakom slučaju, ne možete sa sigurnošću tvrditi da su prazne čahure pripadale ubojici?

— Siguran sam, jesam. Žrtve nisu imale pušku toga kalibra. Kome bi te čahure mogle pripadati ako ne ubojici?

Turner ga prodorno pogleda.

— U okolici ima barem stotinu pušaka toga kalibra, gospodine Mitchelle — reče podrugljivo.

— Istina, ako ne i više. Otkako je taj kalibar izašao na tržište prije desetak godina, najviše se kupuje, premda se ja i dalje držim svoje stare puške većeg kalibra.

— Postoji li balistički stručnjak u ovom kraju?

— Sumnjam. A što bismo mogli napraviti s tim stručnjakom? Pucati iz svake vinčesterke 44 u okolici i uspoređivati zrna? Uostalom, s čime bih ih uspoređivao? Želiš li da kopamo po mrtvome tijelu tvoga brata?

— Ne, ne želim. Samo sam glasno razmišljao, šerife Mitchelle.

I meni se to ponekad događa. No maločas mi se činilo kao da želiš nekoga optužiti za nešto. Me- ne, na primjer. Da ne radim svoj posao kako valja.

— Žao mi je, šerife. Ubuduće ću svoje misli zadržati za sebe.

— Savjetujem ti da uopće pre- staneš razmišljati i vratiš se svome poslu. Kad slijedeći put netko upe- ri pušku u tebe, ja možda neću bi- ti u blizini da ti pomognem.

S tim se riječima stari predstavl- nik zakona vine u sedlo i snažno podbode konja.

— Vraćam se u grad. Ne namje- ravam biti tvoj tjelohranitelj. Po- sao me čeka — dobaci mladiću preko leđa prije no što je odjahao.

Turner natovari vreću s kame- njem na konja, a zatim i sam uzja- še.

XI

Gospođa Mahoney je bila dobra jahačica. Turneru je to bilo jasno po načinu kako je uzjahala na siv- ca koji je pripadao njenom mužu.

— Da, oduvijek sam voljela ko- nje — priznala je sa smiješkom. — Oca sam salijetala sve dotle dok mi nije kupio jednoga.

Turner je jahao bratovu kobilu. S košarom punom cvijeća zaputili su se na groblje.

Žena je kupila hlače i platnenu košulju, te jahala na muški način. Promatrajući okolne brežuljke pu- ne rudarskih rupa, vagončića i okana, ona tužno uzdahne.

— Čini se da ih svaki dan ima sve više — obrati se Turneru, po- kazavši na najbliži otvor u brdu, okružen gredama i izvađenim ka- menjem.

— Da, ali malo je onih koji se obogate — prihvati on. — Vaš muž i moj brat vjerojatno bi ostvarili svoj san o bogatstvu da nisu pro- dali svoje nalazište.

— Čudno je što su ga prodali —

zamišljeno će ona. — Mike mi je pisao veoma često. Neprekidno je isticao kako su našli najbolju žilu na ovom području, te da će uskoro biti toliko bogati da bi mogli kupi- ti cijeli grad.

— Bankar je rekao da nisu imali dovoljno novaca da otvore rudnik — primijeti on. — Trebalo bi naj- prije izgraditi prilazni put, a uz to je i oprema za eksploataciju rud- nika skupa. Sve to ponukalo ih je da prodaju nalazište.

— Sigurna sam da je moj muž imao na umu mnogo veću svotu od dvadeset tisuća dolara.

— I ja tako mislim, gospodo Ma- honey.

— Zaista? — izviije ona lijepe obrve. — Znači li to da vi nešto sumnjate, gospodine Turneru?

— Nisam siguran — primijeti on oklijevajući. — Ništa sumnjivo ni- sam otkrio, a ipak mi se nekako čini da nešto u svemu tome nije kako valja.

— Čula sam da je neki dan izbio požar u uredu za registriranje i pohranjivanje ugovora o vlasni- štvu. Navodno se sada teško može dokazati vlasništvo.

— Nije izgorjelo sve, gospodo Mahoney, ali je uništen dobar dio važne dokumentacije.

Ona je na trenutak zamišljeno gledala preda se.

— Znači li to da bankar ne mo- že dokazati da je kupio nalazište od Mikea i vašeg brata? — upita napokon.

— Ima svjedoka — objasni mla- dić. — Čak više njih. Mnogo je lju- di vidjelo vašeg muža i moga bra- ta u razgovoru s bankarom, a jed- na je odvjetnica, za koju kažu da je poštena žena, ovjerila njihove potpise na ugovoru.

— Hm.

— Ipak mene nešto muči. Svi znaju da je postojao neki papir s potpisima, ali nitko ne zna što je

stajalo na papiru. Ljudi smatraju da je posrijedi ugovor o kupoprodaji. No prodavaoci su mrtvi i ne mogu reći što su potpisali.

— Vi ipak u nešto sumnjate, zar ne?

Turner prstima prođe kroz konjsku grivu.

— Nemam nikakvog dokaza da potkrijepim svoje sumnje. Ipak namjeravam ovdje ostati još nekoliko dana i pokušati saznati nešto više.

Zaokupljeni svako svojim mislima, u tišini su nastavili put.

— I ja ću ostati — prozbori napokon žena kad su se našli nadomak groblju. — I muž i sin su mi pokopani ovdje. Ne mogu još otići.

XII

— Gospodo Hankins — obrati se Turner ženi u zemljišnom odjelu — rekli ste mi da ste dokument koji vam je donio bankar stavili u ladicu svoga stola?

— Da, ali stol je oštećen u požaru, pa je papir, koji sam stavila u prvu ladicu, bačen zajedno sa svim ostalim dokumentima koji su uslijed požara postali nečitljivi.

— Kamo su bačeni?

— U jamu na kraju grada, gdje se obično istovaraju otpaci.

Poslije razgovora s gospodom Hankins Turner odluči posjetiti gospodu Goodrow.

— Vi ste odvjetnica? — upita on. Žena potvrdi kimanjem glave.

— Ja sam William Turner, gospodo Goodrow. Moj brat Lemual Turner nedavno je ubijen.

— Žao mi je — promrmlja žena suosjećajno. — Poznavala sam ga.

— Gdje ste ga upoznali?

— U banci.

— Oprostite što postavljam toliko mnogo pitanja, ali pokušao sam saznati nešto više o bratovoj smrti. Biste li mi mogli reći kojom ste ga prilikom sreli?

— Ovjerila sam njegov potpis, to je sve. S njim je bio i njegov ortak gospodin Mahoney.

— Postavit ću vam jedno veoma važno pitanje, gospodo Goodrow. Jeste li vidjeli o kakvom je dokumentu riječ?

— Ne, nisam. Sjećam se veoma dobro da je gospodin Kemp stavio svoju ruku preko gornje polovine papira. Vidjela sam samo potpise i svotu od dvadeset tisuća dolara.

— Sigurni ste? Bankar je držao ruku tako da niste mogli vidjeti glavu dokumenta?

— Da. Dobro se sjećam da je pokrio gornju polovicu papira rukom, ali ne mogu reći da je to uradio namjerno da bi me spriječio da vidim — sliježe žena ramenima. — Vrata su bila otvorena, pa je moguće da je držao papir da ga propuh ne ponese.

— Postoji li itko u banci tko je vidio papir?

— Ne znam — glasio je odgovor.

— Mislite li da se po banci u to vrijeme vrzao netko tko bi mogao biti pljačkaš i ubojica? Netko tko je vidio dvadeset tisuća dolara?

Žena se zamisli.

— U banci uvijek ima ljudi. Ali ne sjećam se da sam zapazila nekoga posebno. Nekoliko je rudara čekalo na blagajni. Šerif Mitchell je razgovarao s recepcionarom hotela. Da — dometne na kraju — i Rose Vandel je bila tada u banci.

— Hvala vam, gospodo Goodrow. Turner se potom zaputi u hotel na ručak. Podsvjesno se nadao da će ondje sresti gospodu Mahoney. Razočarano je ustanovio da žena nije u blagovaonici.

Restoran je bio pun gostiju. Turner sjedne za mali stol za dvoje u kutu velike prostorije. S užitkom je jeo divljač u sosu, kadli osjeti da je u restoranu zavladala neobična tišina. Podigne pogled i ugleda Rose Vandel na ulazu. Na sebi je

imala izazovnu haljinu od purpurnog satena. Žene za stolovima su se mrštile, a muškarci smiješili. Rose se osvrnula na sve strane, očito u potrazi za slobodnim mjestom. Turner joj mahne i pokaže na stolicu do sebe. Prišla je izazovno njišući kukovima i ljubazno se smiješeći. On uljudno ustane i pruži joj stolicu.

– Hvala vam, gospodine Turneru – reče žena sa smiješkom. – Ne bojite li se što će ljudi misliti o vama?

– Nimalo mi nije stalo do njihovog mišljenja – odvrati mladić. – Cijenim vašu pomoć gospodi Mahoney i ne mogu dopustiti da stojite. U svako ste doba dobro došli za mojim stolom, gospodice Vandel.

– Kakva je divljač? – upita žena pokazujući na njegov tanjur.

– Dobra, ako možete žvakati kosti.

Ona zabaci glavu i prasne u smijeh.

– Vi ste veoma zanimljiv čovjek, gospodine Turneru. Kažu da ste učitelj, a učitelja nisam zamišljala takvim. Moj je učitelj uvijek nekoga ispravljao u govoru.

– Ja sam odavno naučio da jezik treba da služi ljudima, a ne obrnuto. Svrha jezika je komuniciranje, a ponekad najbolje komuniciranje ruši sva gramatička pravila.

Ona se ponovo nasmije, a pogledi ljudi, puni neodobravanja, ponovo se usmjere prema njihovom stolu. Turner je završio jelo, a gospodica Vandel je dobila svoje. Ona naruči kavu.

– Čuo sam da ste bili u banci kada su moj brat i Mike Mahoney potpisivali ugovor s bankarem.

– Da, vidjela sam ih.

– Jeste li kojim slučajem vidjeli dokument koji su potpisali? – upita on.

– Ne, nisam mogla vidjeti papir. Zašto pitate? George Kemp je svi-

ma ispričao da je kupio nalazište. Mnogi su ljudi vidjeli kako pregovara s vlasnicima.

– Da, ali nitko osim Kempa ne zna što su se dogovorili.

Žena zastane usred zalogaja.

A što bi drugo osim prodaje moglo biti posrijedi? – upita začuđeno.

– Ne znam. Naprosto ne znam.

– Vi sumnjate da nešto nije kako valja, zar ne? – pronicavo se žena zagleda u Turnera. – Mi u St. Louisu običavali smo reći da nešto škripi – doda ona i namigne.

– U Cansas Cityu kažu da nešto zaudara – prihvati on – samo ja ne znam točno što.

Ona opet prasne u vedar smijeh, a Turner pomisli kako je s tom ženom odista ugodno ćaskati.

– I vi u nešto sumnjate? – upita on glasno.

– Ja sam po prirodi sumnjičava – potvrdi ona.

– U što sumnjate?

Ona se uozbilji.

– Ni u što posebno. I ja, kao i vi, gospodine Turneru, sumnjam, a ne znam u koga i u što.

– A otkud uopće sumnje?

– Možda vam ne bih smjela ovo reći, ali vaš brat je bio krasan čovjek. Ja sam ga poznavala.

– Zaista?

– Jesam. Bio je oduševljen svojim otkrićem. Imao je mnoštvo planova o osnivanju rudnika. Nikad nijednom riječi nije spomenuo prodaju.

– Ovo mi sve više zaudara – promrmlja on.

– Imate pravo.

– Vi ste iz St. Louisa? – upita on iznenada, a ona kimne. – Što vas je dovelo ovamo?

– Zlato. Isto ono što i većinu ljudi – otpovrne ona, drsko se smiješeći. – Dakako, ja ne namje-

ravam kopati, ali budite uvjereni da dobijam svoj dio.

Turner se nasmije.

– Siguran sam u to, gospodice Vandel.

Kada je malo kasnije, oprostivši se s Rose Vandel, izašao i krenuo na ulicu, na pločniku ispred zgrade za registriranje ugovora Turner se sudario s jednim radnikom. Prešao je preko tratine i zaustavio se pred prozorom sobe gospođe Hankins. Pažljivo je proučavao tlo, ali nije vidio ništa osim trave i kamenja.

– Što tražiš sada? – trgne ga zvuk nečijeg glasa.

Podigne glavu i ugleda šerifa.

– Ni sam ne znam što tražim, šerife. Razbijeno staklo možda.

Pritom se pažljivo zagleda u otvoreni prozor.

– I što si našao?

– Ništa.

– Nisam iznenađen. Radnici su sve počistili.

– Počistili su pod iznutra, ali me čudi da nema ni traga staklu ovdje vani.

– Ne znam što da kažem, sinko. Ja sam samo glupi šerif. Staklo je vjerojatno puklo usred topline. Zašto nema krhotina, ne znam – reče sliježući ramenima, no kako je Turner šutio, nastavi: – Ako sumnjaš na nekoga da je ubio tvoga brata, mladiću, treba da mi to kažeš. Mogao bih nešto poduzeti, lakše no ti – doda šerif.

– Ako saznam nešto određeno, svakako ću vam saopćiti.

– Sada bih te molio da podeš sa mnom do zatvora. Zatvorio sam nekoliko ljudi i želio bih da ih pogledaš.

– Zašto?

– Držim da bi to mogli biti tvoji napadači.

– Zatvorili ste ih samo zbog sumnje da su me napali na nalazištu?

– To je jedini način da se održi red i mir.

Turner ih je smjesta prepoznao. Visoki snažan muškarac promatrao ga je s mržnjom, a nizak čovjek širokih ramena i kukova otvoreno mu je prijetio iza rešetaka.

– Siguran si? – Upita šerif.

– Dakako.

– Onda ću ih zadržati u zatvoru. Sutra ovamo dolazi okružni sudac. Morat ćeš svjedočiti pod zakletvom.

– Kakvu kaznu mogu dobiti?

– Tko zna. Tučnjave su u ovom kraju uobičajena pojava i nitko na njih ne obraća pažnju. Onaj tko dobije batine obično šuti. Sudac ima ionako pune ruke posla s razbojnicima i ubojicama.

– Što će imati sutra na dnevnom redu?

– Krađu rudarskog alata i spor oko vlasništva nad konjem.

– Nema ubojica?

– Ovoga puta ne.

– U tom će slučaju sudac imati vremena da se pozabavi ovima ovdje – reče Turner hladno i pokaže na zatvorenike.

XIII

Sudac Sam Topkah je visok, mršav čovjek, izborana lica i gustih brkova. Nosio je crno odijelo, a iz džepa na prsluku virio mu je zlatan lonac za sat.

Turner se nervozno premještao s noge na nogu, očekujući da mu se sudac obrati.

– Što želite, mladi čovječe? – upita ga napokon stariji muškarac, podigavši pogled sa spisa koji je ležao pred njim na šerifovu stolu.

– Imao bih jedno pravno pitanje za vas – odvrati Turner nakon kraćeg oklijevanja.

– Ja nisam dužan davati besplatne pravne savjete. Ako imate kakvo pitanje, obratite se odvjetniku.

– To bih uradio, ali najbliži odvjetnik živi u Colorado Cityu. Udaljen je dva dana putovanja.

– Dobro – progunda sudac. – Recite što vas zanima? Nisam siguran hoću li vam odgovoriti, ali ću vas saslušati.

– Jedan čovjek kaže da je kupio nalazište zlata, a nema nikakvog dokumenta kojim bi to dokazao. Kakva su njegova prava?

– Nikakva, ako nema valjano potpisani i ovjereni dokument. U tom slučaju on nema pravo na vlasništvo.

– A ako on tvrdi da je ugovor o prodaji uredno potpisan i ovjeren te uložen u ured za registraciju, ali je ured u međuvremenu oštećen požarom?

Sudac se na trenutak zamisli, zatim ustane i zagleda se kroz prozor. Potom se okrene i sjedne. Ozbiljno pogleda svoga sugovornika.

– Vi govorite o određenoj osobi, zar ne?

– Tako je, gospodine.

– Može li netko posvjedočiti pravnu transakciju?

– Postoji svjedok koji je ovjerio potpise na dnu navodnog ugovora, ali samo jedna osoba zna što je pisalo na ugovoru.

– Što je s prodavaocem?

– Prodavaoci su mrtvi, gospodine. Obojica su ubijeni neposredno nakon potpisivanja ugovora.

Sudac se zamisli.

– Sada znam o kojem slučaju pričate. Riječ je o dvojici kopača zlata koji su, navodno, prodali svoje nalazište bankaru Kempu. Ubijeni su nakon potpisivanja ugovora.

– Da, gospodine, riječ je baš o tom slučaju.

– Hm. Gospodin Kemp tvrdi da je kupio njihovo nalazište, ali budući da su dokumenti izgorjeli, nema dokaza, zar ne?

– Baš tako – potvrdi Turner.

– On ima svjedoka da je nekakav ugovor potpisan?

– Da, gospodine.

– Hm. Slučaj je zaista zanimljiv – počese se sudac po bradi.

– Što mislite o svemu tome? – usudi se upitati Turner.

– Ne mogu dati svoj sud dok ne saslušam sve stranke i svjedoke. Moraju mi dati odgovore na određena pitanja, pod zakletvom, daka-ko – reče i na trenutak ušuti. – Ali i onda će teško biti donijeti pravilnu presudu. Čini mi se da je ovo slučaj bez presedana – objasni i pogleda Turnera. – Namjeravate li tjerati ovu stvar do kraja?

– Ne znam. Dugotrajan sudski postupak traži i vrijeme i novac, a gospodin Kemp ima i jedno i drugo. Sa mnom je obrnuto. Nemam novaca, a uskoro se moram vratiti na posao.

– Čime se bavite?

– Učitelj sam u Kansas Cityu.

– To je častan poziv. No vaš jesenski semestar počinje uskoro.

– Tako je – potvrdi mladić.

– Šteta. Volio bih voditi ovaj postupak. Bez sumnje bi na kraju stvar dospjela na viši sud, a mene zanima kakva bi bila konačna presuda. Ovakvi su slučajevi pravo iskušenje i izazov za suce.

– Ako bih mogao dokazati da je posrijedi prijevara?

– Ako biste to dokazali, nalazište bi pripalo prvom srodniku vašeg brata, a to ste vi – nasmiješi se sudac.

– Gotovo sam siguran da je posrijedi prijevara, ali ne mogu to dokazati. Barem ne još – primijeti Turner sa žaljenjem. – No namjeravam ovdje ostati još nekoliko dana i vidjeti što mogu još saznati.

– Pripazite na sebe, mladiću. Ovo je divlji kraj.

– Koliko dugo ostajete ovdje, gospodine?

– Još tri ili četiri dana –

odvrati stariji čovjek pogledavši na kalendar što je visio na zidu. — Poći ću malo i na pecanje. U potoku s druge strane brda ima mnogo pastrva.

Na suđenju trojici napadača samo je Turner svjedočio protiv njih. Visoki vođa trojice je objasnio da mu je Kemp naložio da otjera svakoga tko se pojavi u blizini nalazišta. Namjeravali su raditi s eksplozivom, a bankar se bojao da bi netko mogao biti ozlijeđen.

George Kemp je pod zakletvom izjavio da je zaista poslao ljude da iskopaju još rudače kako bi je dao na ispitivanje. Kupio je nalazište bez velikog provjeravanja i time se izvrgao stanovitom riziku, jer je ispitana samo mala količina rude. I zaista je rekao svojim ljudima da ne dopuste nikome prići nalazištu za vrijeme miniranja. No ubrzo je dodao da ne želi nasilnike među svojim ljudima, pa je preporučio da budu oštro kažnjeni.

Sudac Topkah je na kraju izrekao presudu. Svaki je morao platiti kaznu od deset dolara i time je suđenje bilo okončano. Sudac je nakon toga upozorio Turnera da ubuduće zatraži dozvolu ako želi poći na nalazište.

— Možete uzeti onaj šator, gospodine Turneru — rekao je Kemp. — No ne želim da se vrzete okolo. Mogli biste se ozlijediti. Teren je pun rupa i eksploziva, a vi niste navikli na ovaj naš grubi kraj — dodao je glasno da su ga mogli svi čuti.

Suđenje je bilo završeno, ali je prostorija još vrvjela od ljudi.

Poslije je Turner odnio torbu s rudom na ispitivanje. Čovjek srednje visine, s brkovima i pospanim izražajem na licu, izvadi jedan kamen i pažljivo ga razgleda, okrećući ga u ruci.

— Odakle je? — upita napokon. Turner mu objasni.

— Oh, da! Već sam ispitivao to nalazište. Činilo mi se izuzetnim. Uzorke stijena donio mi je gospodin Mike Mahoney.

— Rekli ste da je nalazište izuzetno. Što to po vama znači?

— Oko dvjesto dolara po toni — odgovori čovjek nakon kraćeg razmišljanja — a možda i više.

— Znači, dokazano je da je rudnik veoma vrijedan? — zanimao se Turner.

— Rekao bih da jest. Želio bih da sam mu ja vlasnik — primijeti čovjek s uzdahom.

XIV

Trojica nasilnika bila su u blizini šatora kada je Turner dojahao na nalazište. Najkrupniji od njih zgrabio je pušku i uperio je na mladoga učitelja dok je ovaj vezivao konje za stablo. Dojahao je na kobili, a uz to poveo i sivca koji je pripadao Mikeu Mahoneyu. Došao je da ponese šator.

Još nije odlučio što će sa šatorom. Ako nađe kupca, prodat će ga. U svakom će ga slučaju pokloniti. Namjera mu je bila zapravo da iskoristi priliku i malo bolje razgleda rudnik i okolicu.

Ušao je u šator i temeljito ga pregledao. Ništa nije nedostajalo. Zatim je pogled usmjerio na zidove i zaprepastio se. Sve brojke i riječi nestale su bez traga. Jedino je u kutu zamijetio slabašan trag brojaka: 20.000 x 4. Te oznake nisu mu ništa govatile.

Jesu li ortaci množili dvadeset tisuća dolara sa četiri? Ili su dijelili nešto sa četiri? Zašto?

Nakon nekog vremena Turner izide i počne skidati kolce koji su držali šator. Trojica su ga muškaraca šutke promatrali. Prestali su raditi i samo su ga neprijateljski odmjeravali.

Turner sklopi šator, složi ga i umota. Zatim odveže sivca i dove-

de ga do mjesta gdje je bio složeni šator.

— Ne miči se — reče glasno konju — dok ne smjestim ovo čudo na sedlo.

Podigne jedan kraj umotanog šatora, kad li osjeti revolversku cijev na leđima.

— Spusti to, momčiću! — naceri se visoki čovjek koga su na sudu predstavili kao Keigera.

Uz njega su stajala ostala dvojica.

— Pusti šator ili ću pucati! — ponovi Keiger.

Turner poslušao. Sivac zanjisti.

— Okreni se! — glasila je sljedeća zapovijest. Mladić i ovog puta poslušao.

— Slušajte — počne on mirno — gazda vam je rekao da dolazim po šator. Nemate nikakvog prava da me ometate.

— Zaveži!

Ne ispuštajući revolver iz ruke, Keiger ga udari slobodnom rukom preko lica. Turner zatetura, a krv mu šikne iz nosa.

— Baš si nas morao dati na sud, zar ne? — nastavi Keiger prijeteći.

— Zbog malo batina dao si nas zatvoriti. Platili smo kaznu i duguješ nam trideset dolara.

Krv je tekla niz Turnerovu bradu i natapala mu bijelu košulju. Bio je uplašen, ali je nastojao prikriti strah.

— Slušajte, u prvom redu, nisam vas ja prijavio šerifu. On me pitao što se dogodilo. Poslije toga je postupao po vlastitom nahodanju — objasni mirno. — Osim toga, ja nemam trideset dolara u džepu. Nisam ponio novčanik sa sobom.

— Onda ćemo pronaći drugi način da ti se osvetimo.

— Ako me ponovo napadnete i pretučete, šerif će vas opet uhvatiti.

— Pretući te? — nasmijulji se Keiger pakosno. — Dovraga, ovog te puta nećemo ni dodirnuti. Samo

ću ispaliti metak ili dva u tebe i promatrati te kako umireš.

Čuo se škljocaj revolvera uperenog u Turnerov želudac. Mladić je znao da ga samo nekoliko sekundi dijeli od sigurne smrti. S naporom izgovori:

— Slušaj! Ako me ubiješ, šerif će znati tko je to uradio. Objesti će vas zbog ubojstva.

Keiger se grohotom nasmije.

— Imam predosjećaj da je šerifu savršeno svejedno što će se s tobom dogoditi, momčiću.

Uto se umiješa niži napadač.

— Šerif zaista ne mari za njega — reče pokazavši rukom na Turnera — ali gori od želje da objesi kakvog ubojicu. Da se prikaže u što boljem svjetlu.

— Taj starac prilično brzo puca — javi se i treći čovjek. — Izrešet će nas mecima i poslije optužiti za ubojstvo u okrugu.

Keiger napokon spusti revolver.

— Ne miči se još — zareži bijesno na Turnera. — Nisam još s tobom završio.

Turner osjeti olakšanje. Šerif mu je na neki način drugi put spasio život.

Trojica su se dala na vijećanje. Najniži je rekao da će Turner smjesta poći k šerifu i ispričati što se dogodilo.

— Ne smijemo ga pustiti. Nešto si započeo, Keigeru, sada to moramo i završiti.

— Pustite me da na trenutak razmislim — dobaci Keiger srdito, a onda, nakon kraće šutnje, naredi dvojici ortaka: — Vežite ga dobro.

Bez imalo milosti vezali su ga tako čvrsto da mu se oštro uže zarezalo u meso onemogućujući kolanje krvi.

— Ne možemo ga pustiti da ode starom Mitchellu — nastavi Keiger glasno razmišljati. — Morali bismo u tom slučaju napustiti ovaj kraj. Osim toga, Kemp je nešto go-

vorio kako bi bio sretan da ovaj čovjek nestane. Možda će nam platiti koji dolar nagrade ako ga oslobodimo nepoželjnog učitelja.

– Morat ćemo ga ubiti i sakriti njegovo tijelo – reče treći čovjek.

– Da, to je prava stvar – prihvati Keiger. – Ali gdje?

– Znam gdje – dosjeti se drugi.
– Znam jedno staro napušteno rudarsko okno.

– Zar nema nikoga ondje, Shorty? – upita Keiger.

– Nema. Odavno je napušteno. Možemo ga baciti u jamu i ondje će ostati zauvijek.

Pomisao da bi ga mogli živoga zakopati u napušteni rudnik izazva hladnoću oko Turnerova srca. Želudac mu se grčio od straha. Pokušao je nešto reći, ali mu riječi nisu naprosto silazile s usana.

– Gdje se nalazi okno? – upita Keiger.

– Tri do četiri kilometra daleko odavde – reče Shorty i pruži ruku prema sjeveru.

Keigerove oči zadovoljno zasjaju.

– To ćemo uraditi – reče trljajući ruke. – Nitko neće zatvoriti jednog Keigera, uzeti mu novac i pritom proći bez kazne, živjeti i hvaliti se time – podigne pištolj i nanišani.

– Čekaj! – uzvikne Shorty. – Nećemo ga valjda nositi do okna. Neka hoda.

Revolver se ponovo spusti.

– Da, imaš pravo. On je težak. Dovedi konje.

Sva trojica zajedno podigli su vezanog Turnera na sedlo.

– Moramo ga neprekidno držati na nišanu, mogao bi pokušati pobjeći – primijeti Keiger.

– Neće daleko – isceri se Shorty. Keiger uzjaše konja i dohvati uzde Turnerove kobile.

– Vi podite naprijed, a ja ću povesti zarobljenika.

– Prije ili poslije odgovarat ćete zbog zločina – pokuša Turner obeshrabriti razbojнике u njihovoj zločinačkoj namjeri. – Šerif Mitchell zna da sam se zaputio ovamo. Ako se ne vratim, znat će koga treba tražiti. Osim toga, ja vam nisam ništa uradio. Kao što sam već rekao šerif je bio taj koji je uporno želio kazniti moje napadače. Ja doista nisam takvo što tražio. Uostalom, sve do trenutka dok se dvojica vaših drugova nisu umiješala u naš sukob – obrati se Keigeru – borba je bila poštena. Zašto ne bismo sve zaboravili? Odvežite me i dopustite mi da pokupim svoj šator. Nikad me više nećete vidjeti.

– Šuti učitelju! – zareži Keiger.

– Šuti ili ću te baciti s konja i vući.

Turner utone u razmišljanje. Ruke su mu bile tako čvrsto svezane da ih gotovo više nije ni osjećao. Grozničavo se pokušao dosjetiti kako da izbjegne okrutnu smrt kakvu su mu nasilnici namijenili.

Možda će imati toliko sreće da ih netko vidi na putu do odredišta. Četiri jahača, od kojih jedan vezan, prilično su upadljivi i netko bi mogao pozvati šerifa u pomoć. Dakako, bude li imao sreće. Ali dok god je živ, postoji nada.

No kako je mogao biti tako glup i doći ovamo posve sam? Naivno je mislio da su se nasilnici uplašili zakona. Jedini čuvar zakona u ovom kraju je šerif Mitchell, no njegov način čuvanja je neobičan. Najprije puca, a zatim provodi suđenje. Zakon oružja je jedini zakon koji ovdje vlada. Zato je Lemual i nosio uvijek kolt. Ljudi se nisu bojali divljih životinja, već ljudi. Ako preživi današnji dan, ubuduće će nositi Lemov revolver.

Penjali su se uz strmo brdo dok nisu došli na drugu stranu. Potom su neko vrijeme jahali uz gotovo presušenu rječicu, da bi ubrzo na-

kon toga zašli u šumu. Zaklonjen vrbama, ondje je tekao drugi potok.

Turner ugleda okvir rudarskog okna. Napušteni vagoni ležali su oko otvora.

— Mnogo su novaca uložili u ovaj rudnik prije no što su odustali od eksploatacije — pripomene Shorty. — Mislili su da su na tragu bogatoj žili, ali sve je bila samo obmana. U oknu još ima eksploziva. Sasvim je dobar — reče naglašavajući svaku riječ.

— Sada shvaćam što namjera-vaš — nasmije se Keiger. — Bacit ćemo njegovo tijelo u jamu, a zatim zapaliti fitilj. Okno će se obrušiti i nitko ga više nikada neće pronaći.

— Tako je. Šerif nikad neće saznati što se s učiteljem dogodilo — reče Shorty i okrene se prema trećem čovjeku koji je šutke zurio u jamu. — Zar ne, Pickette?

— Znat će da mu se nešto dogodilo i postavljat će pitanja — progovori Pickett nakon kraćeg oklijevanja.

— Neće, ako mu gazda kaže da ne treba — napomene Keiger. A Kemp će to, bez sumnje, uraditi. Ni on ne želi da se mnogo istražuje — dobaci značajno.

— Uostalom, može me pitati koliko hoće i što hoće — progovorio je Shorty — a ja ću tvrditi na nikad nisam vidio toga čovjeka poslije suđenja. Rado bih napustio ovaj kraj, ali o gazdi znamo dovoljno da nam povisi plaće, zar ne? — dometne lukavo se osmjevujući.

— Platit će umiješa se Pickett. — Platit će i naše kazne. Osim toga, dao nam je na znanje da bi volio da ovaj čovjek nestane.

— Želja će mu se ostvariti — nasmijulji se Keiger.

— Sada ga ne možemo pustiti — primijeti Pickett.

Keiger sjaše.

— Hajde da završimo s time. Gdje je eksploziv?

Shorty uđe u okno.

— Ovdje se nalazi cijeli sanduk eksploziva — dovikne iznutra.

— Ima li fitilja? — vikne Keiger.

— Sve što je potrebno da raznesmo okno — veselo dobaci Shorty.

Trenutak zatim pojavio se noseći eksploziv i ostali pribor. Povezao je osam dinamitnih štapića žicom, a jedan raspolovio nožem. Zatim je eksplozivnu kapicu postavio na kraj fitilja i ugurao ga u raspolovljeni dinamitni štapić. — Gdje ćemo ovo postaviti? — upitao je pošto je obavio posao.

Pickett pokaže na ulaz u jamu.

— Iznad ulaza. Obrušit će cijelo okno.

Shorty se uzverne na stijenu da postavi eksploziv iznad ulaza.

— Morali bismo iskopati rupu. U tom će slučaju eksploziv imati jači učinak.

— Nemamo alata za bušenje — vikne Keiger. — Stavi bilo kako, da već jednom završimo s time.

Shorty napipa rukom udubinu iznad ulaza i gurne u nju eksploziv.

— Sve je spremno — dobaci ostalima. — Pickette, dodaj mi upaljač.

Keiger izvuče revolver i uperi ga u Turnera.

— Sjaši! — naredi mu oštro.

— Slušajte — pokušao je mladić urazumiti nasilnike. — Neću nikome reći da sam vas danas vidio. Odvežite me i zaboravimo na ovaj događaj.

— Rekao sam ti da sjašeš, a ne da držiš prodike — zareži Keiger.

— Ne mogu kad su mi ruke svezane — izjavi Turner hladno.

— Onda se baci — reče Keiger i podigne revolver prema mladićevoj glavi. — Mogu te ubiti i odnijeti do jame ili ćeš poći sam. Biraj! Meni je svejedno.

— Slušajte — napukao je Turne-

rov glas od straha. — Zašto ovo radite? Ja vam nisam ništa napravio.

Pickett je tražio šibice po džepovima. Na trenutak zastane i isceri se mladom učitelju u lice.

— Gle, kako momčić moli! — naruga se. — Pucaj, Keigeru, da bismo se što prije vratili u grad! Ožednio sam.

Turner se u jednom trenutku ukočio. Shvatio je da ništa neće natjerati ove ljude da promijene svoju nakanu. Ubit će ga, nema sumnje. Bio je bespomoćan, vezan i nenaoružan, a oni će ga bez milosti ubiti i baciti u jamu koju će potom dići u zrak, kako ne bi ostalo nikakvog traga njihovog zločina.

No u tom je trenutku nešto u njemu puklo. Preplavi ga val mržnje. Mrzio je ove ubojice pred sobom i shvatio da ne smije dopustiti sebi da se toliko ponizi i da posljednje njegove riječi budu kuka-vičke i molećive. Uspravi se u sedlu.

— Idite dovraga, vi prokleti pasji sinovi! — krikne iznenada.

Keigerov prst povuče oroz, ali se Turner istodobno baci na vrat kobile, tako nisko da je metak prozujao iznad njegove glave. Preplašena kobila skoči. Keiger ponovo opali ciljajući u Turnerovu glavu. No konj ga je ponovo spriječio da pogodi cilj.

Tada Turner snažno podbode petama kobilu u slabine i onda doslovce poleti.

— Juri, Maggie! — govorio joj je prislanjajući glavu uz njenu. — Juri poput vjetra!

Kobila je jurnula brzinom kakvom samo trkači konji jure na trkama. Razbojnici su pucali, a Keigerova se kletva čula nadaleko, ali je kobila jurila prema šumarku u blizini potoka.

Ponovno odjekne nekoliko uzastopnih pucnjeva. Kobila posrne i

sruši se. Turner padne na lijevo rame i baci pogled na kobilu. Ubo-ga se životinja nije micala. No obuzet nagonom za samoodržanje, Turner potrči prema šipražju što je raslo uz potok.

Ne obazirući se na bol u lijevom ramenu, ni na ogrebotine od šiblja, bacio se naglavce u šipražje. Brzo ustane i desnim ramenom stade krčiti sebi put kroz gustiš. Iza sebe je čuo topot konja, popraćen kletvama. Uznevijereno se stade osvrutati oko sebe, tražeći kakav zaklon, svjestan toga da su razbojnici u prednosti. Baci se u plitki jarak i ostade tamo nepomično ležati. Mogao se samo nadati da ga razbojnici neće pronaći.

Keiger je kleo dok je na konju prolazio kroz oštro i gusto šipražje. Bodljikave su mu grane ranjavale lice i ruke, tako da je natukao šešir nisko na glavu. Ostali su se povelili za njegovim primjerom. Keigerov je konj zamalo stao na Turnerovu nogu, ali jahač nije zamijetio čovjeka ispružena u jarku. I druga su dvojica prošla za njim, a nisu otkrili Turnera.

Konji su se probijali kroz šiblje, bolno rzajući, a ljudi su neprekidno kleli. Turner je nepomično ležao, osluškujući.

— Ovdje je negdje — bijesnio je Keiger. — Mora biti tu! Pronaći ćemo ga, tako mi svega!

— Moramo ga pronaći — čuo je Turner i Shortzev glas.

Jahači su nastavili pretraživanje šipražje.

— Kroz ovakav gustiš ni zec se ne bi mogao provući — javi se Shortz nakon nekog vremena. — Postoji milijun mjesta na kojima se mogao sakriti.

Keiger zaustavi konja.

— Stanimo načas i razmislimo malo — pozove svoje prijatelje.

Sastali su se na maloj čistini. Keigerova je košulja bila razdera-

na, a Shortzevo lice krvavo.

— Hajde da razmislimo — ponovi Keiger. — S vezanim rukama nije mogao dospjeti daleko. Da vidimo. U šipražje je ušao nedaleko od mjesta gdje mu je ostao uginuli konj. Sigurno je još ondje, jer izlaza nema.

— Zaboravljaš da čovjek lakše prolazi kroz gustiš od konja — dobaci Shorty mrzovoljno. — Možda bismo i mi morali sjahati.

— Mrzim i samu pomisao na to da se moram ponovo probijati kroz to šiblje, ali nemamo drugog izlaza — izjavi Keiger odlučno. — Moramo ga naći.

Sjahao je, a ostala dvojica također to urade.

— Privezat ćemo konje za ovo drvo i razdvojiti se. Tko ga prvi ugleda, neka puca. Ne treba govoriti ništa, već ga ubiti poput psa.

— Hajdemo! — vikne Shortz nestrpljivo.

— Čekajte! — javi se Pickett. — A što ako je uspio odvezati ruke? Ne znam zašto, ali ipak ne možemo odbaciti takvu mogućnost. Mogao bi se prikrasti našim konjima. Držim da bi jedan od nas morao ostati uz njih.

— Dobro — složi se Keiger. — Ti čuvaj konje. Ako ugledaš učitelja, smjesta pucaj!

— Što misliš kojim je putem mogao krenuti? — upita Shortz.

— Vjerojatno prema gradu. On je gradski momčić — posprdno će Keiger.

— Dabome, jedva čeka da nas prijavi starom predstavniku zakona — promrmlja Shortz.

Turner je čuo svaku izgovorenu riječ. Znao je da se mora odvući dalje jer mu ovo skrovište više nije bilo sigurno. Rekli su da je vjerojatno krenuo prema gradu. Znači, preostaje mu samo da pođe u suprotnom pravcu i pokuša ih zavarati. Pažljivo ustane i počne se

kradomice i nečujno provlačiti kroz žbunje.

Čuo je kako pucketaju grane i u nekoliko je navrata zastao i pričekao da se razbojnici što više udalje. Polako se kretao prema napuštenom rudniku. U jednom trenutku pogled mu zapne na kobilu koja je nepomično ležala ispružena na zemlji.

Gruba kletva ote mu se prvi put iz usta. Pasji sinovi! Ubili su je! Pucali su na staru Maggie! Ti ljudi žele samo ubijati. Ako se kojim slučajem izvuče, ubit će ih.

Začuje korake i ponovo se pritaži uz gusti grm. Čuo je Keigerovo teško disanje i kletve. Nije podizao glavu. Začuo je i Shortyeve korake.

— Mislio sam da si pogodio kad si rekao da je krenuo prema gradu — prigovarao je jedan razbojnik drugome.

— Lukav je — procijedi Keiger, još uvijek teško dišući. — Pokušava nas prevariti.

— Može biti bilo gdje. Ovo se žbunje proteže unedogled — jadao se Shorty.

— Pronaći ću ga makar morao pretražiti svaki centimetar ovoga gustiša.

Nastavili su traganje neprekidno kunući.

Turner ugleda udubinu u zemlji i pužući legne u nju. Istog časa osjeti da je u blatu. Ležao je u blatu nepomično skoro jedan sat prije no što je ponovo čuo korake. I kletve. Bio je to Keiger. Zaustavio se nedaleko od mjesta na kome je ležao Turner.

— Shorty — vikne umorno.

Shorty se javio s udaljenosti od pedesetak metara.

— Dolazim.

— Hajdemo natrag do konja — reče Keiger. — Na konjima ćemo pretražiti svaki djelić šikare. Umorio sam se od hodanja — govorio je dišući isprekidano.

Shorty se složio.

Čim su se razbojnici udaljili, Turner ustane iz blata i krene prema rudniku. Ako se dovoljno udalji od njih, imat će izgleda da ostane živ. Mora izaći iz šikare, ali tako da ga ne opaze. Oni će jamačno nastaviti bjesomučno pretraživanje.

Ruke su mu bile vezane na leđima, pa je sporo napredovao, ali nije posustajao. Lice mu je bilo oderano šibljem, a lijevo rame boljelo ga je uslijed pada s konja.

Naposljetku je došao do ruba šikare. Svega nekoliko metara odvajalo ga je od stijena među kojima je mogao naći sigurniji zaklon. Hoće li se usuditi pretrčati tu udaljenost? Ako ga koji od progonitelja ugleda, bit će mu sjajna meta.

Turner oslušne. Tišina. Duboko udahne i u sagnutom položaju potrči prema stijenama, neprekidno očekujući pucanj. No posvuda oko njega vladala je tišina. Uvukavši se u siguran zaklon među stijenama, ispusti uzdah olakšanja. Zatim pažljivo osluhne. Još se nije ništa čulo. Opazivši gomilu odbačene rudače u blizini ulaza u rudnik, zaključi da bi mu ona pružila mnogo sigurniji zaklon. Izviri iza stijene.

Progonitelji nisu bili u blizini.

Sagnuvši se, pretrči udaljenost do hrpe stijena i ispruži se iza njih. Ležao je nekoliko minuta osluškujući. Odjednom mu sine da bi možda bio najsigurniji u samom rudniku. Ondje ga neće tražiti. Mračno je i mnogo zapreka.

Uvjerivši se da još nema nikoga u blizini, jurne prema rudniku i uvuče se u mračno okno. Na kraju okna se zaustavi i čučne. Čekao je ispunjen strahom i nadom.

Bude li imao sreću, razbojnici će pretraživati šikaru sve do mraka. Poslije toga će ga još teže moći vidjeti. Možda bi mogao pješice poći

prema Cripple Creeku. Bit će to dugačak put, a ruke ga bole od užadi. No mora pronaći način da oslobodi ruke. Možda je kakav alat ostavljen u oknu. Iako je malo vjerovao u to, ipak počne opipavati tlo oko sebe. Svaka ga je kretnja stajala izuzetnog napora. U jednom trenutku ozlijedi ruku na rubu oštne stijene. Alat nije pronašao, ali mu u tom času padne na um jedna misao, spasonosna: ako mu je oštra stijena razderala ruku do krvi, mogla bi prerezati i kono-pac.

Smjesta prione na posao.

Pažljivo je u mraku okrenuo leđa oštrom rubu stijene i namjestio svezane ruke tako da je sredinu užeta mogao trljati duž oštrice stijene. Upornim kretnjama nalik na piljenje napokon je prerezao čvrsto uže.

Gotovo je kriknuo od oduševljenja kad je osjetio da su mu ruke ponovo slobodne, krvave, bolne i natečene, doduše, ali slobodne.

Ali topot konja na stijenama umanjuje njegovo oduševljenje i podsjeti ga na to da je još u životnoj opasnosti. Zagleda se u otvor okna i opazi konja.

— Gdje se, za ime svijeta, taj idiot mogao sakriti? — vikao je ljutito Keiger. — Znam da nije mogao otići iz ove doline.

— Vjerojatno se vratio u žbunje i sakrio negdje gdje ga nitko ne može pronaći — čuo se Shorty.

— Ne misliš valjda da je taj bljedoliki momčić mogao na trbuhu otpuzati preko brda? — ljutio se Keiger.

— Da je to i uradio, trbuh bi mu se dosada raspao. No siguran sam da je još u žbunju. Bit će bolje da ga još jednom pretražimo.

— Moramo ga pronaći za jedan sat. Spušta se mrak.

— Znaš što, Keigeru — javi se Shorty. — Ako ga ne nađemo, ja

ću otići do gazde, uzeti svoj novac i nestati odavde. Ne želim da mi onaj zluradi šerif ovije uže oko vrata.

— A što ako nam stari lupež ne plati?

— Morat će. Previše toga o njemu znamo. Osim toga, nagovijestio nam je da će nas nagraditi ako Turner nestane.

Muške se noge pojave na ulazu u okno, a potom Turner opazi Keigerovo lice. Gorostas je virio pokušavajući prodrijeti pogledom unutrašnjost. Očito nije ništa mogao vidjeti.

Trenutak zatim čuo se topot konja i glasovi su postajali sve tiši.

Turner se zamisli. Što je ono Keiger rekao? Da bankar želi da on nestane? To su već jednom rekli. Zašto? Je li Kemp odigrao predstavu na sudu kad je preporučio da se nasilnici dobro kazne?

Turner se zakleo da će pronaći odgovore na ova pitanja, te još neka.

Osjetio se sigurniji jer su trojica progonitelja napustila rudnik. Ubrzo će se spustiti mrak i on će pod okriljem noći moći krenuti za Cripple Creek. Istina, nije bio baš u najboljem stanju. Lijevo ga je rame vraški boljelo, lice mu je bilo puno ogrebotina, košulja isparana i krvava, a ruke natečene i ukočene.

Ipak, mora hodati!

Sjedio je u rudniku sve dok danja svjetlost nije posve izblijedjela. Kad je pala noć, polako ustane i pride izlazu. Vani je vladala tišina.

Bilo je vrijeme da krene.

Preko potoka i brda vodio je put do Lemova logora, a prateći potok uzvodno mogao je doći do ceste za Canon City i Cripple Creek. Hoće li ga umorne noge moći nositi. Postojao je samo jedan način da to sazna. Da krene.

Četvrtina mjeseca slabo je osvjetljavala put, ali je bio sretan što je

živ. Hodao je oprezno, osluškujući ne bi li zapazio kakav trag progonitelja. Noć je bila svjež. Umorno je posrtao preko stijena, spotičući se i saplićući o žbunje, ali se nije ljutio na nj jer mu je spasilo život. Popeo se na jedno brdo i spustio, pa stao ponovo uspinjati.

Glasno je bodrio sebe dok je stavljao nogu ispred noge.

Posrtao je od umora. Pokušao je zapjevati da bi ostao budan. Zatim počne razmišljati o mladoj udovici. Je li zabrinuta što je s njim? Nije još. Tek ujutro će se početi brinuti što je s njim. Kakva krasna žena! Ponosna i dostojanstvena, ali odlučna kada treba. Mnogo snažnija no što bi čovjek pomislio. I uz to sa smislom za pustolovinu. U protivnom, ne bi se udala za čovjeka kakav je bio Mike Mahoney.

Doktorska kći. Bila bi izvrsna žena jednom liječniku. Ali što on sebi zamišlja? Pa on nije liječnik. Jedino da pronađe zlato u kakvom rudniku. Tada bi imao izgleda da završi željeni studij.

Gledajući povremeno u zvijezdu vodilju, koraćao je prema gradu. Srce mu poskoči kada ugleda potok. Već dulje vremena mučila ga je žeđ. Razgrne grane šiblja i zarije glavu u hladnu vodu. Halapljivo je pio, osjećajući kako mu voda vraća snagu, spašava život.

Nakon nekog vremena se podigao i nastavio put. Činilo mu se da već hoda cijelu vječnost. Odjednom nogom zapne za nešto mekano. Čučne i osjeti pod rukama smotano platno Lemova šatora. Znači, zalutao je! Našao se u blizini Lemova nalazišta.

Drhtavim prstima odmota dio šatora. Tkanina mu se učini mekanom i toplom. Ispruži se na njoj i dobro umota krajevima. Uskoro je usnuo.

Probudio ga je topot konjskih konja. Naglo ustane i baci pogled

prema potoku. Ništa. Zatim pogleda na cestu što je vodila za Canon City. Ništa. Napokon shvati da topot dolazi iza njegovih leđa.

Okrene se i tada ga ugleda: bio je to Mahoneyev sivac. Osedlan, konj je pasao travu na mjestu gdje su ga prethodnog dana ostavili razbojnici kad su njega odvodili. Turner pride konju i pogladi ga po grivi.

— Sjajan si. Oh, da samo znaš koliko si mi potreban! — reče mu.

S naporom se popne na konja i podbode ga.

XV

Konj i jahač su ušli u grad s juga, privlačeći pažnju nekoliko prolaznika što su se zatekli na ulici. Konjušar zine od čuda ugledavši Turnera.

— Dovraga, što ste uradili sa sobom, čovječe?

— Ovoga smo puta pali zajedno, konj i ja.

— Čini mi se da privlačite nesreću. Najprije ste pali s konja, a sada je konj pao na vas. Bit će bolje da malo pripazite.

Turner skine sedlo s konja i pruži ga čovjeku. Pošto mu je obećao da će se pobrinuti za konja, konjušar dohvati uzde i povede sivca prema pojilištu, a Turner se zaputi u hotel.

Našavši se u svojoj sobi, zadovoljno odahne. Iako ga je krevet privlačio, odluči da se umije i obrije, a zatim obavi neke poslove.

Upravo se obrijao kadli se na vratima začulo lagano kucanje. Na pragu je stajala gospoda Mahoney.

— Vidjela sam vas kad ste ušli u predvorje — izusti ona drhtavo. — Što se dogodilo?

— Imao sam nezgodu. Konj je pao na mene.

Ona mu dodirne prstima bolno čelo.

— Zadobili ste gadnu ozljedu.

Ne smijete je zapustiti.

— Život mi nije ugrožen — škrtose Turner nasmije.

Ona se nasmiješi pokazavši niz pravilnih bijelih zubi. Turner osjeti kako mu je srce življe zakucalo. Još nikad mu se ova žena nije učinila toliko lijepom.

— Vi ste čudan čovjek. Nikad ne želite priznati da ste ozlijeđeni — primijeto ona s blagim ukorom u glasu.

— Istini za volju, lijevo me rame najviše boli. Zna li zaviti rame?

— Dopustite da vidim.

Pažljivo mu je otkopčala košulju.

— Morate što prije k doktoru. Možda je u pitanju napuknuće ključne kosti — reče žena zabrinuto, pošto je pažljivo pregledala rame.

— Siguran sam da mi je rame samo natučeno. U svakom slučaju, sada ne mogu do liječnika. Možda sutra.

— Zašto? Što je tako hitno?

On je ozbiljno pogleda.

— Slušajte, gospodo Mahoney. Sazano sam neke zanimljive stvari u vezi s nalazištem vašeg muža i moga brata. Sve više sam uvjeren da bankar nije kupio rudnik. Sklopio je s njima možda kakav posao, još ne znam kakav, ali siguran sam da nije riječ o kupoprodaji. Možda im je samo dao zajam da mogu otvoriti rudnik. Ne znam.

Ženine su se oči raširile.

— Vi ste uvjereni u to, zar ne? Možete li to dokazati — Mogu li ja kako pomoći?

— Ne mogu još ništa dokazati, ali namjeravam poduzeti sve što je u mojoj moći da opovrgnem bankarevu tvrdnju. George Kemp ima tri plaćenika koji bi mogli znati što se dogodilo. Moram ih pronaći.

Ona ga pogleda prijekorno.

— Ta su vas trojica pretukla, zar ne? Ti su ljudi veoma opasni. Nisu li oni kojim slučajem krivi i za ove

ozljede? — upita pokazujući na njegovo lice i rame.

Turner je šutio i počeo ručnikom omatati rame.

— Čekajte, ja ću vam pomoći — reče žena i spretno mu zavije rame. — Treba mi kopča da pričvrstim zavoj. Imam jednu u svojoj sobi. Odmah se vraćam.

Kad je ona izašla iz sobe, Turner otvori bratove bisage i izvadi revolver i kožnati opasač. Jednom rukom pričvrsti opasač, a drugom gurne revolver u korice.

Žena se ubrzo vratila. Zastala je opazivši revolver o njegovom boku, ali nije rekla ništa. Pričvrstila je zavoj kopčom.

— Morali biste leći da vam se stanje ne pogorša — reče blago. — Željela bih da zaboravite na taj rudnik i potražite liječnika.

— Ne mogu zaboraviti, gospodo Mahoney — pobuni se on. — Taj je rudnik naš. Vaš i moj. Vaš bi muž zacijelo želio da pripadne vama. Sasvim sam siguran da ne pripada pokvarenom bankaru.

Na njenom se licu pojavi izražaj zabrinutosti.

— Rudnik nije vrijedan vašega života. Čini mi se da je našim bližima donio samo nesreću — reče i upre prst u revolver o njegovom boku. — A znam da će biti još ubijanja — doda i iznenada brizne u plač. — Ne želim da i vi stradate, gospodine Turneru. Molim vas, nemojte dalje istraživati. Sjednite u kočiju i napustite ovaj grad. Hoćete li, molim vas? Glas joj je zvučao molećivo. Na trenutak je Turner došao u iskušenje da prihvati njen prijedlog. Ako izuzme svoju majku, nijedna žena nije za njega pokazala ovoliku brigu. No drugi jedan glas u njemu bunio se protiv odlaska. Mora završiti ono što je započeo!

— Ne namjeravam biti žtva ubo-

jice, gospodo Mahoney. Pazit ću na sebe — obećao je svečano.

Ona obriše oči čipkastim rupčićem.

— Žao mi je što sam vas uznemirila. Nemam prava išta tražiti od vas. Samo ne bih željela da vam se što dogodi — završi drhtavo.

Turner se odmakne. Dohvati košulju s namjerom da je odjene, no bio je suviše nespretnan i žena mu priskoči u pomoć. Odmah zatim krenula je prema vratima.

— Hoćete li pričekati još jedan dan? — zamoli je on tiho. — Bio bih sretan da ostanete ovdje dok sve ovo završi.

— Dobro — glasio je njen odgovor. — Ostati ću, a vi se čuvajte.

XVI

— Nemoj mi samo reći da si ponovo pao s konja — oštro se šerif Mitchell zagleda u Turnera.

— Ne, ovoga je puta pao konj — mirno će Turner.

Zapravo, nije rekao laž, ali nije rekao ni cijelu istinu.

— Nadaren si za izazivanje nevolja, mladiću!

— Šerife, znate li gdje mogu pronaći ljude koje ste zatvorili zbog napada?

— Nisam ih vidio od jučer ujutro, ali ih je moj pomoćnik vidio rano jutros. Čekali su da se otvori banka. Zašto? Opet si se s njim sukobio, zar ne? I čemu nosiš taj revolver? Čini mi se da tražiš nevolju.

Turner ne odgovori. Okrene se na peti i izađe na ulicu.

Predvorje banke bilo je posve prazno. George Kemp podigne pogled i ukoči se od iznenađenja. Zine, ali riječi nisu odmah silazile s njegovih usana.

— Uh, vi! Kako? Odakle? — mrmljao je nesuvislo.

— Da, to sam ja, gospodine Kempe. Mislili ste da me nikada više nećete vidjeti. Barem ne živo-

ga, zar ne? – naruga se mladić.
– No vaši su plaćenici loše obavili posao – dometne ne bez pakosti.

Bankar se brzo sabrao.

– O čemu to pričate, dovraga? Kakvi plaćenici, za ime svijeta?

– Znate vi veoma dobro. Oni koji su me prije dva dana napali. Pokušali su ponovo, samo ovoga su me puta namjeravali ubiti. Rade za vas, pa sam siguran da ste im vi naredili da me ubiju.

– Slušajte, vi ne možete samo tako upasti u moj ured i optuživati me. U gradu postoji čuvar zakona. Tražit ću da vas uhapsi.

Turner se ne osvrne na prijetnju.

– Gdje su oni?

– Nemam pojma, a i da znam, ne bih vam rekao.

Turner je zatim pretražio dva saluna i tri restorana u gradu, ali nasilnike nije pronašao. Ni u hotelu nije imao više sreće. Naposljetku zaključi da su Kempovi plaćenici jamačno napustili grad. Kojim su putem krenuli? Za Florissant? Na istok? Ili cestom za Canon City?

Požurio je do konjušnice i uzjahao sivca. Zaputio se prema Florissantu. Na rubu grada upita jednog farmera, koji je kopao u vrtu je li vidio trojicu jahača. Odgovor je bio negativan.

Zatim se vratio na cestu što je vodila prema istoku. No ni ondje nije uspio ući bjeguncima u trag.

Znači, pošli su za Canon City.

Odlučno je usmjerio konja u tom pravcu. Ubrzo se uvjerio da je na dobrom tragu. Jedna kola dolazila su mu ususret. Dao je znak vozaču da stanu i postavio isto pitanje. Da, čovjek je vidio trojicu jahača prije jedan sat. Jahali su sporo i bilo je očito da su i jahači i konji umorni i gladni.

Zahvalivši farmeru, Turner se dade u galop. Bilo je očito da su ljudi slabo poznavali konje. Jamačno su ih ostavili pred bankom dok

su razgovarali s Kempom, umjesto da ih odvedu u štalu, nahrane i napoje.

Uska je cesta vijugala pred njim, okružena strmim planinama. Povremeno bi sa strane zamijetio svjetlucaje kakve rječice ili potoka.

Sivac je žustro grabio naprijed. Došavši do jednog zavoja, Turner zaustavi konja.

Tada ih je ugledao.

Jahali su kasom. Dvojica naprijed, a jedan straga: bio je to Keiger. S udaljenosti od stotinu metara Turner ga je čuo kako kune konja i vidio kako ga neprekidno bičuje. Shorty je nešto vikao, a samo je Pickett mirno jahao naprijed.

Turner skrene u brdo. Sakriven šipražjem, mogao je nesmetano i neprimjetno promatrati bjegunce.

Keiger iznenada sjaše te povuče sedlo i navlaku s puškom s konja. Zatim pride tovarnom konju koji je nosio zalihe i stane ih bacati na zemlju. Potom se okrene prema svom konju, izvuče pištolj i ustrijeli ga metkom pravo među oči. Konj se stropošta na zemlju.

– Ti prokleti ubojico! – procijedi Turner. – Jahao si konja i gonio ga do iznemoglosti, a zatim ga ubio samo zato što ne može trčati brže. Ti odvratni pacove! – bijesnio je Turner.

Na trenutak je došao u iskušenje da poleti dolje i ustrijeli okrutnog ubojicu. No Keiger je već uzjahao svježeg tovarnog konja i odgalopirao.

Turner je znao da ih toga dana ne može prestići. A što bi uradio da ih i stigne? Najbolje bi bilo iznenaditi ih, premda bi i to moglo biti opasno. Trojica su i prilično vješti u rukovanju oružjem.

Trebalo je da povede sa sobom šerifa. Iskusni čuvar zakona znao bi što valja uraditi. On je i sam ubojica, doduše, ali takav je čovjek

prijeko potreban da zavede red u ovoj divljini.

S uzvisine na kojoj je stajao promatrao je kako trojica nasilnika nestaju s vidika. Odlučio je da ih prati izdaleka sve do noći. Kada se ulogore, napast će ih iz mraka.

— Da, to će biti najbolje — promrmlja glasno zadovoljan svojom zamisli.

Noć se spuštala polako. Sivac se umorio, a i Turneru je bilo sve teže jahati. Naposljetku je golema sunčeva kugla kliznula za planinu. Turner uspori.

Ispred sebe opazi potok, a u blizini potoka logorsku vatru.

Odmah zaustavi konja na suprotnoj strani ceste. Sjaše i povede konja kroz gustu šikaru. Oko logorske vatre na maloj čistini vrzle su se samo dvije osobe. Gdje je treći? Odluči prići još bliže.

Sjetivši se prošle noći, pitao se nije li mu suđeno da se neprekidno šulja i prikrada u mraku. U velikom je luku zaobišao logor i prišao mu s druge strane, odakle se pružao bolji vidik na čistinu. Sada je mogao prepoznati Shortya i Picketta.

Ali gdje je Keiger?

Naposljetku zaključi da gorostas jamačno čuva stražu. Još se boje šerifove potjere. Sigurno promatra cestu, a on je, na sreću, na vrijeme skrenuo s puta u brdo. Bjegunci uopće ne slute da bi ih netko mogao napasti odozgo.

Napasti? Ali kako? Da ima pušku, mogao bi zapucati i možda ubiti jednoga ili dvojicu. No je li ispravno pucati iz zasjede? Tako su nastradali njegov brat i Mike Mahoney, prema riječima šerifa Mitchella. No on ne bi ni inače mogao hladnokrvno ubiti čovjeka s leđa. Pitanje je bi li uopće mogao potegnuti oružje i u otvorenom sukobu.

U svakom slučaju, odlučio je ne

poći dolje i izazivati ih.

Priveže konja za jedno drvo i poče se polagano spuštati prema logorskoj vatri. Osvrne se još jednom da pogleda sivca i zapamti gdje ga je ostavio.

Odjednom mu padne na um jedna zamisao. Razbojnici su bez sumnje ostavili konje da pasu, jamačno izvan dometa logorske vatre. Dobro bi bilo da ih pronade i odveže. Da, to bi bilo pametno, tako bi nasilnici morali nastaviti put pješice. A učinio bi, dakako, uslugu i konjima.

Približio se logoru dovoljno da je mogao čuti bijesne kletve.

— Ako ikada dodemo do Canon Citya, ostavit ću tog pasjeg sina — govorio je Pickett. — Dovoljno je lud da svi nastradamo zbog njega.

Shorty dobaci komad drveta na vatru.

A taj je prokletnik ubio svoga konja i ostavio dragocjeni teret s vrećama za spavanje na cesti.

— Idem pogledati konje — ustane Pickett. — Bojim se da mi se konj ne zaplete užetom.

Turner je pažljivo pratio visokog muškarca koji se udaljavao od vatre.

Negdje je pročitao da ne valja nikad promatrati izravno neki objekt koji se želi vidjeti u mraku, već ga treba gledati sa strane. Primijenivši taj savjet, Turner je zamijetio nejasan taman lik što se kretao prema još krupnijoj tamnoj sjenci, dvadesetak metara daleko od vatre. Bio je to konj. Znači, ni ostali nisu daleko. Jamačno su ih ostavili u visokoj travi pokraj potoka.

Čekao je da se Pickett vrati, a zatim oprezno krene prema konjima.

Jednog po jednog odvezao je sve konje. Životinje su bile toliko gladne da se nisu na njega ni osvrtale, no on je znao da će na kraju odlu-

tati i trojica razbojnika morat će pješice nastaviti put. Ali put za Canon City prilično je prometan i oni će se lako snaći. Prije ili poslije ukrcat će se u kakvu kočiju ili teretna kola.

Kazna mora biti stroža!

Turner se sjeti svoga zavjeta u trenutku kada je spoznao da su ubili njegovu kobilu. Stara je Maggie zaslužila bolju sudbinu. Tada se zarekao da će ih ubiti.

Ne pruža li mu se sada za to izvrsna prilika? Bilo bi posve lako prikrasti se logoru i početi pucati, prije no što oni shvate što se događa. Dodirne kolt. Ne može promašiti. Nema smisla tražiti da se predaju i dati im priliku da ga ubiju. Namjeravali su ga ubiti i zaslužili su smrt. Zato je i pošao za njima.

Napokon je donio odluku. Krene prema logorskoj vatri. U jednom se trenu saplete o kamen i padne. Brzo ustane, držeći na oku dvojicu muškaraca. Nisu se pomakli. Zastane iza jednog stabla. Zar ga nisu čuli? Ili su smatrali da su konji proizveli buku. Turner podigne revolver i nanišani na Shortya.

Ne, ne može to uraditi! Ne može ubiti čovjeka iz zasjede! Spusti oružje, a zatim ne razmišljajući zakorakne u krug osvijetljen logorskom vatrom.

— Dobra večer, gospodo — reče, još uvijek nije bio svjestan činjenice da se izvrgao životnoj opasnosti.

Shortyeva desna ruka munjevito poleti prema boku. Pickett posegne za puškom koja je bila naslonjena uz obližnje stablo.

— Stani! — krikne Turner.

Shorty uperi revolver u njegove grudi.

Turner još nikad nije pucao u čovjeka, ali se ovoga puta našao suočen sa smrću. Ubiti ili biti ubijen? Ruka mu na trenutak zadršće, a zatim povuče oroz.

Kolt zagrmi, a Shorty se uhvati za grudi i stropošta na zemlju.

Pickett je već nišanio puškom i Turner nije imao izbora. No ovoga puta nije bio dovoljno brz i razbojnikov se metak zarije podno njegovih nogu prije no što je mogao zapucati. Kao omamljen, zurio je na trenutak u prašinu što se digla. Imao je vrašku sreću što Pickett u žurbi nije dobro nišanio. No drugi put će ubojica biti pažljiviji. Turner nanišani. Trenutak zatim Pickett krikne hvatajući se za grudi i skljoka se nedaleko do Shotrya.

Turner je zaprepašteno zurio u nepomična tijela. Ubio je dva čovjeka!

Mrmljao je unezvijereno, promatrajući smrtonosno oružje u svojoj ruci. Samo jedan potez prsta dovoljan je da se prekine ljudski život.

U jednom trenutku pomisli da bi ih morao pregledati. Možda im se može pomoći. Zakorači prema Pickettu.

Zvuk s druge strane podsjeti ga na Keigera koji je jamačno čuo pucnjavu. Ovako osvijetljen vatrom, bio je savršena meta. Potrči u zaštitu mraka, kadli začuje pucanj. Metak mu je prozujao neposredno kraj uha. Keiger zapuca još nekoliko puta, no sada je Turner već bio zaštićen tamom.

Nespretno napuni revolver zdravom rukom. Lemova poduka u rukovanju oružjem spasila mu je život. Sjetio se izražaja zaprepaštenja na licima razbojnika kad su shvatili kako on, učitelj, izvrsno puca. A možda nisu ni imali vremena da to shvate.

Tišinu, koja je nastala nakon pucnjave, narušavalo je samo fjukanje vjetra u granama. A negdje u mraku s druge strane logorske vatre vrebao je Keiger.

Taj je čovjek lukav. Nije zakoračio u osvijetljeni krug logora da vidi što se dogodilo s njegovim

drugovima. Dovoljan mu je bio pogled izdaleka. I prije ga je Keiger želio ubiti, a sada pogotovu.

Možda bi se mogao povući do mjesta gdje se nalazi njegov sivač? Najbolje bi bilo da se vrati u grad i pošalje šerifa za Keigerom. No znao je da bi dotle Keiger pobjegao.

Ne, mora sâm izaći na kraj s vođom ove opake trojke. Ali kako? U mraku ga neće pronaći. Najbolje je da prička zoru. Smjestio je podno velikog drveta, spreman da provede neudobnu noć. U glavi mu se počeo oblikovati plan.

Keiger će se dati u bijeg prije zore. Još ne zna da su konji odvezani i prvo što će uraditi bit će da dođe do njih. Zato Turner zaključi da se mora došuljati do livade na kojoj su pasli konji.

Zaputi li se i Keiger onamo, prije ili poslije naći će se na otvorenom prostoru, osvijetljen mjesečnom. To će biti prilika za njega, Turnera.

Pažljivo se kretao prema maloj čistini kraj rijeke. Često se zaustavljao i osluškivao. No čuo se samo zvižduk vjetra.

Naposljetku je stigao na cilj. Sjedne pod veliko stablo i tek tada spozna koliko je umoran i promrzao. Čvrsto stisne zube, da ga cvokotanje ne bi odalo, te se pripremi za dugo čekanje.

U nekoliko je navrata zadrijemao. No hladnoća ga je uvijek budila. Zora je bila na pomolu, a Keiger se još nije pojavio. Sada je već mogao mnogo jasnije razabrati obrise okolnog drveća, premda je magla znatno smanjivala vidljivost. Čezno je da ustane i protegne noge, ali se bojao pokrenuti. Keiger je jamačno u blizini, naoružan do zuba, spreman ubijati.

U jednom mu se trenutku učini da je krajičkom oka osjetio kako se nešto kreće u šumarku. Je li doista Keiger? Napeto je promatrao i

ponovo uhvatio kretnju u magli s desne strane.

Da, netko se kretao. Čovjek ili konj? Bilo je prenisko da bi bio konj. Možda kojot? No kretanje je bilo odviše sporo za kojota. Turner zaključi gotovo sa sigurnošću da to može biti samo Keiger.

Napeto je promatrao šumarak, razrogačenih očiju, kao da se bojao trepnuti. Polako spusti ruku na revolver i napne oroz.

U tišini šključaj oružja odjekne poput pucnja. Kretanje u šumarku se zaustavi, a zatim odatle dopre škljocaj.

Keiger je jamačno shvatio da se njegov protivnik nalazi u polumraku i namjerava pucati.

Turner podigne revolver i nanišani. Dva su pucnja odjeknula skoro istovremeno. Jedna grana padne sa stabla neposredno iznad Turnerove glave. Da je stajao, bio bi pogoden. S druge strane začuo se Keigerov krik.

– Ne pucaj! Ne pucaj! Pogoden sam! Ne pucaj!

Turner se spusti na koljena i otpuže nešto bliže do mjesta gdje je trebalo da leži Keiger, ostavivši još uvijek dovoljno mjesta za uzmak.

– Oh, ne pucaj! – jaukao je Keiger. – Pogoden sam, za ime svijeta, ne pucaj više! – ponavljao je bez prestanka.

– Dodi ovamo! – vikne Turner.

– Ne mogu. Ruka mi je pogode-
na.

Na trenutak Turnera obuzme suosjećanje. Jamačno Keiger leži bespomoćan i ranjen. No, što ako je posrijedi varka? Možda želi namamiti Turnera da se pojavi na čistini, kako bi ga lakše ubio. Taj čovjek ne preza ni od čega. Nije li ga prije dva dana svim silama nastojao ubiti.

– Puzi! – naredi Turner.

– Ne mogu.

– Puzi ili ću pucati! – hladno

odjekne Turnerov glas.

— Čekaj, čekaj. Pokušat ću.

Golemo razbojnikovo tijelo stalo se pomaljati kroz izmaglicu.

— Iskrvarit ću! — jadao se.

— Pridi još bliže da te mogu vidjeti.

Napokon ga je ugledao. Puzao je na koljenima. Koliko je Turner mogao vidjeti, bio je bez revolvera, a desna mu je ruka beživotno visjela sa strane.

— Dobro. Stani. Ne miči se jer ću te napuniti mecima, Keigeru — dobaci Turner oštro i polagano se uspravi.

S revolverom u ruci pođe prema ranjenom razbojniku.

Keigerova košulja bila je natopljena krvlju. Turner zapazi da su mu korice revolvera prazne.

— Gdje ti je revolver? — Tamo je ostao — kimne Keiger u pravcu odakle je došao. — Ruka mi krvari. Umrijet ću — govorio je sa strahom.

— Ostani gdje jesi! Ne miči se!

— U dva skoka Turner se našao na mjestu s kojega je Keiger maločas dopuzao. Nije mu trebalo mnogo vremena da pronađe revolver u vlažnoj travi, na mjestu gdje ga je ranjeni Keiger ispustio.

— Okreni se na trbuh, licem nadolje — naloži Turner kad se vratio. — Moram ti pregledati ruku.

— Nećeš me ubiti?

— Ako napraviš samo jednu pogrešnu kretnju, pucat ću bez oklijevanja.

Turner je bio i sam iznenađen promjenom što se zbila u njemu. Govorio je odlučno i bez imalo milosti.

Keiger ga posluša i okrene se na trbuh. Ruka mu je opasno krvarila.

— Smrznut ću se. Uradi nešto! — molio je.

— A zašto bih ti pomogao? — hladno je Turner. — Nisi li me u

nekoliko navrata pokušao ubiti?

— Nisam htio, morao sam — mucao je ranjenik izbezumljeno.

— Zašto?

— Imali smo neprilika sa zakonom, a onaj nam je bankar ponudio mnogo novaca da te maknemo. Pregovarao je sa mnom tako da to ni moji prijatelji nisu znali.

— O kakvim neprilikama pričaš? Jeste li vi ubili moga brata?

Keiger podigne glavu i pokuša ga pogledati.

— Ne, ne, kunem ti se da nismo. Ništa mi nemamo s njegovim ubojstvom.

— Lezi mirno — prekine ga Turner oštro. — Tko je to uradio?

— Ne znam. Kunem se da ne znam. Nikada nisam nikoga ubio.

— A imao si neprilika sa zakonom? — naruga se Turner.

— Moja ruka krvari. Umrijet ću. Pomozi mi! — jaukao je Keiger ne odgovorivši na Turnerovo pitanje.

— Zašto bih pomogao plaćeniku poput tebe? Svijet će biti bolji bez tebe. Treba samo da te ostavim ovdje da umreš.

— Ne, nemoj! Pomozi mi, a ja ću ti reći nešto, nešto što ne znaš.

— Što?

— Hoćeš li mi pomoći?

— Vidjet ću.

— Riječ je o požaru. Shorty je zapalio zgradu.

— Misliš na zgradu u kojoj se nalazi ured za ugovore?

— Tako je — protisne Keiger. — Bankar je platio Shortyu da podmetne požar. Razbio je prozor i izlio kerozin iz svjetiljke po stolu.

— Zašto je George Kemp želio da ta zgrada izgori?

— Ne znam. Spomenuo je nešto o nekom papiru koji treba da nestane.

Kockice mozaika složile su se u Turnerovoj glavi. Sumnjao je da Kemp stoji iza svega toga, a sada je bio siguran. Kao što je bio sigu-

ran i u to da bankar nije kupio rudnik. Iznenada se sjetio. Shvatio je što su značile brojke ispisane olovkom na šatorskom krilu: 20.000 x 4. Sve se poklapalo.

Stajao je i gledao Keigera.

— Dobro. Vjerujem ti da nisi ubio moga brata. Daj da ti pogledam ruku.

Gurnuvši revolver u korice nagne se nad Keigerom. Razdere mu rukav. Shvatio je da je Keiger zadobio gadan prijelom nadlanice. Metak ga je pogodio u kost i ona je virila iz rane, a krv je šikljala na sve strane. Sjetivši se uputa što ih je dobio za vrijeme pripremnog tečaja za studij medicine, potraži venu ispod ramena i snažno je stisne. Odrezanim rukavom omota ruku u tom predjelu, te grančicom učvrsti zavoj. Krvarenje se usporilo, a ubrzo nakon toga prestalo.

— Uspravi se u sjedeći položaj — nadloži Turner Keigeru nakon nekog vremena, otirući znoj s čela.

Čovjek ga je poslušao.

— Ne želim uljepšavati tvoj položaj — nastavi Turner. — Ruka ti je teško ranjena. Zavoj će spriječiti krvarenje, ali s vremena na vrijeme treba ga otpuštati da ruka ne ostane bez krvi. S pomoću ove grančice to možeš i sam raditi. Okreneš li je nalijevo, krv će poteći u ruku, a nadesno, opet ćeš pojačati pritisak na venu. U međuvremenu moramo doći do liječnika. Gdje ga možemo naći. U Canon Cityu?

— Držim da je tako.

— Dobro, uradit ću to još za tebe. Smjestit ću te u prva teretna kola što idu za Canon City — odluči Turner. — Uslijed gubitka krvi osjećat ćeš slabost, ali nećeš umrijeti ako stignemo do liječnika prije noći i ako ne padneš u stanje buni. Moraš pokušati ostati miran, Keigeru — savjetovao ga je.

Turner ustane i pogleda niz ce-

stu. Još je bilo rano. Ako su kola krenula u osvit zore iz Cripple Creeka, ovdje mogu biti tek u podne.

Preostalo mu je jedino da čeka.

Odlučio je potražiti svoga konja. Našao ga je bez poteškoća i na njemu dojahao do Keigera.

XVII

Bilo je podne kada je Turner čuo kotrljanje kola po cesti. Potrčao je na cestu i ugledao karavanu od četiri kola kako se polako približava. Dao je znak prvom vozaču da stane.

— Što želiš? — vikne čovjek grubo. — Nemoj pokušavati izvršiti kakav napad jer te držim na nišanu.

— Nije mi to ni na kraju pameti — podigne Turner ruke. — U šumarku leži jedan ranjenik kojega bi trebalo prevesti do liječnika.

— Kako je ranjen? — sumnjičavo čovjek odmjeri Turnera.

— Pogođen je iz revolvera — odvрати ovaj nevoljko.

— Tko je na njega pucao?

— Ja — odvрати Turner bez oklijevanja. — Bila je to poštena borba. U svakom slučaju, on je prestupnik, ali ne mogu ga ostaviti da umre.

— Slušaj, čovječe, imamo samo čekove za kupnju hrane. Ne nosimo gotovinu — upozori ga vozač.

— Ovo nije pljačka, za ime svijeta — otvoreno je Turner gledao čovjeku u oči. — Samo vas molim pomoć. Ranjenika treba odvesti u grad. On je nenaoružan i bespomoćan i ne može vam nanijeti nikakvo zlo, premda je u sukobu sa zakonom.

Nakon dužeg oklijevanja vozač kimne prema drugim kolima.

— Hej, Nube, dođi i pomogni ovom čovjeku. Moji su konji suviše nemirni da bih ih mogao ostaviti makar i nakratko.

Ubrzo su dva čovjeka prenijela

Keigera u kola.

— Kada dodete u Canon City, najprije potražite predstavnika zakona. Recite mu da šerif Mitchell traži ovoga čovjeka.

— Hoćemo, gospodine — odvrati vozač, pa se okrene prema Keigeru. — Ti samo mirno lezi i nemoj slučajno pokušati da me napadneš. Moj te suvozač drži na nišanu.

— Pokret! — vikne netko odostraga.

Ubrzo zatim kola su se kotrljala jedna za drugima u pravcu Canon Citya.

Turner je pogledom ispratio karavanu što je nestajala u magli, a zatim uzjaha sivca i zaputi se prema Cripple Creeku.

— Moramo još izravnati račune s jednim protivnikom — reče glasno obraćajući se konju.

Pao je sumrak kada je došao u konjušnicu.

— Čovječe — uzvikne konjušar — već sam mislio da vas više nikad neću vidjeti. Gdje ste bili? Šerif vas je jučer u više navrata tražio.

— Je li rekao što želi?

— Nije. Zapravo je spomenuo nešto o tome da vas želi zaštititi — dometne čovjek zamišljeno, a zatim pažljivo odmjeri mladića. — Oh, užasno izgledate! Ne tiče me se, ali ne mogu da ne pitam gdje ste bili?

Turner nije odgovorio. Znao je da konjušar voli brbljati. Rame ga je boljelo, dva dana i dvije noći nije spavao u krevetu, a nije jeo tri-deset i više sati.

— Vidjet ću mogu li ga pronaći — reče i napusti konjušnicu.

— Nije u uredu — dobaci čovjek za njim. — Vidio sam ga da se zaputio kući. Ako želite, poći ću do njega.

— Bit ću vam zahvalan — reče Turner i zastane. — Recite mu da bi trebalo pokupiti dva leša na pu-

tu za Canon City, a jedan ranjeni prestupnik jamačno je već u rukama šerifa u Canon Cityu.

Konjušarevo se lice razvedri. Ovo je nešto o čemu će moći pričati u salunu. Dvojica mrtvih i jedan ranjen i uhapšen!

— Što se dogodilo? Šerif će me pitati — dometne lukavo.

— Ja ću mu reći — glasio je kratak odgovor.

Turner zastane i zaključa da mu konjušar ipak čini uslugu, pa dometne:

— Riječ je o onoj trojici što su me neki dan napali. Sustigao sam ih na putu za Canon City. Zametnula se pucnjava. Jedino sam ja prošao bez ozljeda.

Zamijetivši zapanjen izražaj na konjušarevu licu, Turner ponosno podigne glavu i zaputi se u hotel. U restoranu je naručio toplo jelo. Premda je bio izuzetno gladan, od umora je jedva žvakao hranu. S čežnjom je razmišljao o udobnom krevetu u svojoj sobi.

Šerif Mitchell nije čekao poziv. Dojurio je do stola, izvukao stolicu i sjeo.

— Kakva je to priča o pucnjavi i mrtvacima? — upita zabacivši šešir na potiljak.

Turner mu ukratko ispriča što se dogodilo na putu za Canon City. Šerifovo je lice postajalo sve mračnije, sve dok nije na kraju prasnuo od bijesa.

— Dovraga, čovječe, tko ti je rekao da uzimaš zakon u svoje ruke? Zašto mene nisi obavijestio? Ja sam čuvar zakona u ovom okrugu, a ne nekakav pišljivi učitelj.

— Pucao sam u samoobrani — izjavi Turner mirno.

— To ti kažeš! Otkuda mogu znati da ih nisi poubijao iz zasjede.

Turnerovo se lice zažari.

— Kao što su ubijeni moj brat i njegov ortak, je li? Ne brinite! — dobaci oštro. — Podite na mjesto

okršaja, pa ćete se uvjeriti i sami da je to bila poštena borba. Oni su prvi potegli oružje. Vidjet ćete da su umrli s oružjem u rukama. Uostalom, ne vidim zašto ste se toliko uzrujali? Nisu li dobili ono što su zaslužili? Pa riječ je o plaćenim ubojicama.

Nakon kraćeg razmišljanja nagle se prema šerifu.

– Slušajte, nemam ništa protiv toga da o ovome obavijestite suca. Štoviše, bit će mi drago. Nadam se da je on još u gradu?

Šerif je netremice zurio u lice mladog čovjeka, videći prvi put u njemu snagu, žilavost i odlučnost da ide do kraja. Nije očekivao takvo ponašanje od jednog učitelja. Bio je obuzet iskrenim divljenjem.

– Dobro, sinko. Ako su to zaista ona trojica što su te pretukla, ja ti vjerujem na riječ. Povest ću svoga pomoćnika sa sobom, a uzet ćemo i kola da možemo dovesti tijela. Potom ćemo poći po Keigera.

Šerif Mitchell ustane, ali se iznenada nečega sjeti i ponovo sjedne.

– Nisi li maločas rekao: plaćene ubojice?

– Tako je – potvrdi mladić mirno. – Rekli su da im je George Kemp obećao nagradu ako me smaknu. Zato su me namjeravali ubiti i baciti u napušteno rudarsko okno.

Stariji muškarac odmahne glavom u nevjerici.

– Ne mogu vjerovati da je to istina. Poznajem Georgea Kempa od svoga dolaska ovamo. Dovraga, pa on mi je pozajmio novac da kupim farmu.

– Znam samo ono što sam čuo, gospodine Mitchelle. Još nisam nikoga optužio, ali znam što sam čuo.

Šerif ustane.

– Ja te neću uhapsiti, ali sudac će možda htjeti provesti istragu o smrti one dvojice.

– Gdje je sudac odsjeo?

Šerif pogleda u strop.

– Gore. Soba 202.

– Reći ću mu odmah što se dogodilo. Želim znati hoće li pokrenuti postupak koji ste spomenuli.

– Sinko, ne mogu govoriti u ime staroga, ali vjerujem da neće biti nikakvog hapšenja zbog toga što su ubijene dvije ili tri propalice. Zapravo, načinio si svijetu uslugu na neki način.

– U svakom ću slučaju posjetiti suca.

Sudac Topkah mu je otvorio vrata. Bio je odjeven u noćnu košulju. Lice mu je imalo srdit izražaj.

– Stranke primam u radno vrijeme u uredu, mladiću – zareži.

– Ako me trebate, dodite onamo.

– Hitno je, gospodine – bio je uporan Turner. – Žao mi je što vas ometam.

– Zar ne možete čekati do jutra?

– Radije bih da me saslušate večeras.

Sudac je oklijevao kraće vrijeme, a onda napokon otvori vrata i propusti mladića u sobu.

– Dobro – progunda mrzovoljno. – No čuvajte se, ako ste me probudili zbog neke gluposti – dométne prijeteći.

Kad se našao u sobi, osvijetljen stropnom svjetiljkom, opazi iznenađenje u sučevim očima dok ga je odmjeravao od glave do pete. Pronicavom starčevom pogledu ništa nije promaklo: ni pištolj o boku, ni zavijeno rame, ni ogrebano čelo i natečeno lice.

– Hej, kako to izgledate? Što se dogodilo? – nije ovog puta krio znatiželju.

Turner umorno sjedne na ponuđenu stolicu, a starac na rub kreveta. Sudac je šutke saslušao njegovu priču o događajima što su se zbili za protekla dva dana. Samo je povremeno kimao glavom. Pošto je saslušao do kraja, izjavi kako Zapad još nije dosegao razinu civi-

lizacije koja vlada na Istoku, pa se mnogi sporovi još rješavaju oružjem.

— Ipak, načinili ste pogrešku što se vi kao školovan čovjek niste najprije obratili šerifu — ukori ga blago na kraju.

— Moram priznati da nemam povjerenja u šerifa, gospodine — izreče Turner nakon kraćeg oklijevanja.

Na starčevu se licu pojavi izražaj iskrenog zaprepaštenja.

— Kako? Što je šerif uradio da takvo što možete kazati?

— Nemam čvrstog dokaza protiv njega. Gospodin Joel Lancaster, jedan od najuglednijih žitelja ovog grada, upozorio me je da se čuvam šerifa — reče Turner, zastane i nastavi: — Način na koji su se događaji zbivali u posljednjih nekoliko dana to potvrđuje — završi slijegnuvši ramenima.

Sudac Topkah je zurio u pod.

— Hm! — zagunda, podigne pogled i prodorno se zagleda u mladića. — Kakvi događaji?

— To su samo sumnje, ali što se tiče bankara, siguran sam da nije kupio imanje moga brata.

— Imate li dokaz?

— Nemam, ali poznajem nekoga tko ga ima. Gotovo sam siguran u to.

— Koga?

— To je šerif.

— Čekajte, mladiću, ne možete samo tako, bez dokaza, optuživati uvažene građane.

— Želim da ga vi ispitajte pod zakletvom. Morate ga natjerati da shvati da će biti kažnjen zbog krivokletstva.

— Ako je upleten u kakvu prijevaru, to neće pomoći da iz njega izvučemo istinu — zamišljeno će sudac. — Kazna za krivokletstvo i lažno svjedočenje mnogo je manja od kazne za prijevaru ili zločin — uzdahne starac. — Želite li potpi-

sati zahtjev za pokretanje sudskog postupka?

— Svakako — odlučno će Turner.

— Dobro. Dodite u moj ured — reče, ali zastane i ispravi se — odnosno, u šerifov ured rano ujutro. I još nešto. Ako gospodin Kemp nije kupio nalazište, što je onda značio dokument koji je bio potpisan i ovjeren?

— Kupio je samo četvrtinu akcija rudnika.

Starac začuđeno podigne obrve.

— Zaista? Otkuda vam ta pomisao?

— Dokaz je slab, ali ipak postoji. Prvo, sve govori u prilog tome da moj brat i njegov ortak nikada nisu imali namjeru prodati rudnik, a pogotovu za dvadeset tisuća dolara. Bogatstvo koje se u nalazištu krije daleko je veće — obrazlagao je Turner. — Međutim, ugovor koji je sklopljen navodi tu vrijednost. Navodno je taj iznos i isplaćen. Barem po riječima gospodina Kempa — zastane Turner i duboko udahne prije no što je nastavio: — Drugo, mome bratu i njegovom ortaku bio je potreban novac da mogu započeti eksploataciju rudnika. Namjeravali su doći do novca tako što će prodati četvrtinu akcija. Treće — nastavi značajno — ured za registriranje ugovora je zapaljen. Čovjek po imenu Keiger priznao mi je da je bankar platio njegovom prijatelju da podmetne požar. Uostalom, nije li čudno da je izgorio samo onaj dio zgrade gdje su se nalazili dokumenti?

Sudac se zamisli.

— Shvaćate li da su vaši dokazi prilično proizvoljni, da ne kažem osobni? — reče, ustane i počne koracati po prostoriji. — Možda možete dokazati palež. Dakako, uz uvjet da Keiger ostane na životu. No još uvijek Kemp može to poreći. Njegova je riječ jača od riječi jednog prestupnika.

Sučeeve su riječi padale poput teških udaraca na iscrpljenog Turnera.

— Hoćete reći da unatoč svemu što se dogodilo još nisam izborio pravdu? — upita iznemoglo dok su mu pred očima igrali kolutovi.

— Smatrate li da je ta bankarska varalica u pravu? Je li taj čovjek zaslužio da postane vlasnikom vrijednog rudnika nakon svega što se dogodilo?

— Kažem samo da vam treba čvrsti dokaz, mladiću. Ne mogu optužiti čovjeka za prijevaru na temelju vaše priče.

— Hoćete li ispitati šerifa?

— Ako podnesete zahtjev, hoću.

— To je prvo što ću uraditi ujutro.

Turner ustane i bez pozdrava izade iz sobe.

Doteturao je do svoje sobe i bacio se na krevet posve odjeven. Slijedećeg je trenutka čvrsto spavao.

XVIII

Idućeg se jutra Turner probudio odmoran, iako ga je rame još boljelo. Obrijao se, okupao i presvuкао u čistu odjeću. Osjetio se kao preporođen. S opasačem o boku zaputio se do šerifova ureda. Ispred ureda sreo je suca.

— Dobro jutro, mladiću — pozdravi ga sudac. — Je li šerif unutra?

Turner pokuša otvoriti vrata, ali su bila zaključana.

— Nije, gospodine. Jamačno je šerif još na putu. Vjerujem da se neće vratiti do večeri — odvratila Turner.

— Hm! — počeo se sudac po bradi. — U tom slučaju ne možemo ništa uraditi. Pitam se hoće li ribe gristi mamac. Čini mi se da će dan biti lijep.

— Da, nakon jučerašnjih oblaka sunce predstavlja dobrodošlu promjenu — složi se uljudno Turner.

— Držim da je najbolje da pođem na južni dio potoka. Jučer sam uhvatio dvije pastrve koje mi je pripremio kuhar u hotelu za doručak. Moram priznati da nikad nisam jeo bolje ribe. Trebalo bi da i vi pođete na pecanje prije no što odete odavde.

— Pokušat ću — primijeti Turner suho.

Mladi se čovjek oprostila sa sucem i pođe do konjušnice. Ondje je saznao da je šerif uzeo kola i zajedno sa svojim pomoćnikom krenuo u Canon City.

Turner sjedne na balu sijena uživajući u toplim sunčevim zracima. No problem još nije bio riješen, pa nije mogao dugo mirovati. Bankar zna sve. I šerif. Nema sumnje, oni su jedini upoznati s pravom istinom.

Pitao se što bi učinio bankar kad bi mu saopćio što o njemu zna. George Kemp je hladan, proračunat muškarac, vjerojatno se ne bi slomio ni pod kakvom optužbom. No Turner ipak ustane. Vrijedi pokušati, ionako ne može sjediti skrštenih ruku i čekati.

Na putu do banke ugledao je gospodu Mahoney. Na sebi je imala dugačku svilenu haljinu tamnomodre boje, koja ju je činila još vitkijom i isticala bljedilo njenog ovalnog lica.

Toplo mu se nasmiješila. Turner zastane, ponovo očaran njenom ljepotom.

— U hotelu su mi rekli da ste se vratili prilično kasno — rekla je svojim mekim glasom. — Drago mi je što vas vidim. Bila sam prilično zabrinuta.

Bora se urezala na njenom čelu kada je opazila revolver na njegovom boku.

Kao i uvijek u njenoj prisutnosti, Turner je opet bio zbunjen.

— Morao sam obaviti jedan po-

sao. Nisam očekivao da će me zadržati dva dana.

Osmijeh s njenoga lica nestane.

— Je li taj posao u vezi s rudnikom i ubojicama?

— Jest — potvrdi on.

Želio joj je sve povjeriti, reći joj da je ubio dva čovjeka, možda i trećeg, ali kako će to ona prihvatiti? Hoće li mu ikada više prići? A toliko mu je stalo do nje.

— Zametnula se pucnjava — započne oklijevajući i tiho. — Ja sam jedini koji je ostao neozlijeđen — nastavi skrušeno. — Nasilnici su me pokušali ubiti u više navrata, ali ja sam im pobjegao. Na kraju smo se ponovo srela. Bila je to poštena borba. Ispočetka sam ih, istina, namjeravao ubiti bez upozorenja, ali nisam mogao. Oni su pucali prvi.

— Jeste li ozlijeđeni? Kako je vaše rame? I kakve su to ogrebotine po vašem licu? — upita ona zabrinuto.

— Ne ljutite se na mene! — reče on s nesigurnošću, promatrajući izražaj na njenu licu. — Odista nisam namjeravao ubiti te ljude, ali se dogodilo. I ja sam bio zaprepasten onim što se zbilo, a još više preobražajem u sebi samom. Nisam ni znao da posjedujem to u sebi. Tu vještinu.

Ona ga toplo pogleda.

— Znam da je ovo divlja i neukroćena zemlja, gospodine Turneru. Muž mi je o tome često pisao. Uradili ste ono što ste morali — reče mirno. — Vi ste sjajan čovjek. To ste dokazali.

Srce mu je življe zakucalo. Sada je znao da se doista zaljubio u tu lijepu ženu. Nije moglo biti drukčije. Takva se žena ne rađa svaki dan. Jedna od tisuće i tisuće. No on nema njoj što ponuditi. Snuždeno spustiti glavu. A osim toga, ona je još u tuzi za mužem.

— Nije još sve gotovo, zar ne? —

upita ona s razumijevanjem, osjetivši da joj on još nešto želi reći.

— Nije potvrdi on — premda znam što se dogodilo. Moj brat i vaš muž nisu prodali rudnik. Prodali su samo četvrtinu akcija. Ne znam samo mogu li to dokazati.

— Hoće li biti još pucnjave? — upita ona sa strepnjom.

— Ne znam. Neće ako je budem mogao spriječiti. — Ne želim da vas netko ozlijedi — reče, a glas joj zadrhti. — Vaš život i zdravlje vrijede mnogo više od tog rudnika.

Oboje na časak utonuše u misli. Onda ona prva podigne glavu i dodirne mu ruku.

— Znam da niste kukavica i nećete bježati od opasnosti. Znam da ćete uraditi ono što morate — reče s puno povjerenja, zastane, pa dodaje: — Neću otići dok ne saznam da je svemu kraj — odlučno reče i pogleda ga pravo u oči, tako da on zadršće. — Molim vas, pazite na sebe!

Promatrao ju je kako se udaljavala, srce mu je igralo od radosti. Ona se, dakle, brine za njega! Stalo joj je do njega!

Ušavši u banku, našao se u središtu pažnje. Jedna mu je službenica rekla da gospodin Kemp nije u svojem uredu.

— Pošao je u jedan od svojih rudnika — reče ona — Da ispita novu opremu. Rudnik se nalazi na rubu grada i do njega se može doći pješice. Zove se »Jackass« lako ga možete pronaći.

Ploču s natpisom »Jackass« vidio je još iz ulice, kao i gomilu rudače koja je bila izvađena iz okna. Dvojica rudara postavljala su tračnice za vagon. Zastali su i stali promatrati Turnera kako im prilazi.

— Dobro jutro — pozdravi ih on ljubazno.

Oni šutke kimnuše. — Znate li gdje mogu naći gospodina Kempa?

Uto iza leđa začuje srditi glas:

– Što vi ovdje tražite?
– Želim s vama govoriti – otpovrne Turner mirno.
– Rekao sam sve što sam imao reći gospodine...

– Turner. Bill Turner – dopuni ga Turner sa smiješkom. – Ja sam brat Lemuala Turnera. Sjećate li se?

– Siguran sam da nemamo više jedan drugome što reći – izjavi bankar kiselo.

– Mislim da imamo. Znam kakav ste ugovor sklopili s mojim bratom i njegovim ortakom – izjavi mladić oštro.

Bankar problijedi.

– O čemu vi to, dovraga pričate?

– Znate vi dobro o čemu – odvрати Turner i zatakne prste za opasač. – Govorim o prijevari i paležu.

Trojica su se rudara približila i stala slušati razgovor, očito iz znatiželje. Kad su spomenuti prijevara i palež, značajno su se pogledali.

– Izmišljate! – povisi Kemp glas.

– Ne ništa nisam izmislio. Saznao sam da ste platili čovjeku koji se zvao Shortz da zapali ured u kojem se čuvaju ugovori. Željeli ste da određeni dokument nestane.

Bankarevo lice još više problijedi i on načini korak unatrag. Rudari nisu ispuštali svoga gazdu iz vida.

– Nije istina – krikne Kemp. – Lažete! – ponovi, a lice mu se izobliči od bijesa.

Turner mu pride korak bliže. Odlučio se na varku.

Shorty će se povratiti – reče.

Mogao se samo nadati da Kemp još nije čuo za Shortyevu smrt. No bankar se iznenada uspravi, a licem mu preleti podrugljiv osmijeh.

– Sada znam da lažete. Shorty je mrtav – izjavi.

Odakle vam ta vijest?

– Šerif mi je rekao. Otišao je po njegovo tijelo. Vi ste ga ubili – doda zlobno.

Rudari su stali promatrati Turnera.

– Znate da nije posrijedi ubojstvo. Šerif vam je jamačno rekao da je borba bila poštena. A kad smo već na tome – primijeti mladić podrugljivo – sastajete li se sa šerifom svako jutro?

Rudari su opet stali podozrivo promatrati Kempa.

– Slučajno smo se sreli na ulici – branio se bankar.

– I šerif vam je odmah sve povjerio, zar ne?

Da je mislio da je riječ o ubojstvu, mene bi odmah zatvorio, zar ne?

– Nije baš uvjeren u vašu priču, ali trenutno nema dokaza da vas strpa iza rešetaka.

– Sada vi lažete, gospodine Kempe! Je li vam šerif rekao i za poruku koju smo našli u šatoru?

– pokuša se Turner još jednom poslužiti varkom.

– Kakvu poruku?

– Oh, zar vas nije o tome izvijestio? Mislio sam na bilješku koju sam pronašao u šatoru, a prema kojoj su vam ortaci prodali četvrtinu akcija u rudniku.

– Opet lažete – zapjeni se Kemp, no glas mu je djelovao nesigurno.

– To je posve jasno – bio je uporan Turner. – Pomnožili su 20.000 sa četiri i to je vrijednost rudnika. Svaka budala zna da vrijedi mnogo više no dvadeset tisuća dolara.

– Ja sam pošteno platio. Uostalom, taj je posao na neki način ipak nesiguran. Nisam uvjeren da će mi se isplatiti novac koji sam uložio.

– Uzorci pokazuju da se može dobiti dvjesto dolara po toni – napomene Turner. – Vi ste kupili

samo dio rudnika, kako bi moj brat i Mohoney došli do novca potrebnog za otvaranje posla. Samo ste četvrtinu kupili i nju ćete dobiti.

Kempove su oči lutale od rudara do Turnera. Nervozno je oblizavao usne.

— Sve ste to izmislili. Ne možete ništa dokazati.

— Sve je vrlo jednostavno — nastavi Turner osjećajući da bi se bankar mogao slomiti. — Kupili ste četvrtinu akcija rudnika. Netko ih je ubio zbog toga novca, a vi ste u njihovoj smrti vidjeli priliku da prigrabite cijeli rudnik za sebe.

— Nisam ih ja ubio! Nemam nikakve veze s ubojstvom! — krikne bankar.

— Čekali ste da gospoda Hankins počne zatvarati ured i tek joj onda uručili dokument nagovorivši je da ga stavi u ladicu i tek idućeg dana uvede u knjige. Iste je noći po vašem nalogu Shorty zapalio ured.

George Kemp ustukne korak natrag. Rudari su ga pažljivo promatrali.

— To ne! — promuca.

— To nije puka podudarnost — nastavi Turner, ne osvrćući se na bankarevu upadicu. — Zašto je izgorio samo taj dio zgrade? Nije li čudno što je baš stol gospode Hankins najviše oštećen? Bio je to namješten požar. Rekli ste Shortyju što treba zapaliti.

Kempova se usta otvoriše, ali riječi nisu izlazile iz njih. Turner zakorači prema njemu.

— Zaustavite ga! — zakrešti Kemp svojim ljudima. — On će me ubiti.

— Ne, neću vas ubiti. Samo ću vas odvesti do suca Topkaha.

— Ne možete dokazati ništa! Nemate dokaza!

— Mogu! Shorty je mrtav, istina, ali Keiger sve zna. A postoji i još

jedan čovjek koji također sve zna. To je šerif Mitchell.

Ponovo se Turner odlučio na varku. Ovoga puta je uspio. Kempovo lice pozeleni.

— Zaustavite ga! — poviče svojim rudarima.

— Ja neću, gospodine Kempe — javi se mirno jedan rudar. — Svi znaju da ste ovaj rudnik oteli ubogom Charlieu. I svi znaju da ste natjerali šerifa da ga istjera iz grada kako ne bi o tome pričao.

— Neću ni ja — javi se drugi rudar. — Ne dugujem vam ništa. Vi ste najškrtiji gazda u okolini.

Bankar je grozničavo tražio izlaz. Okrene se prema cesti, ali su mu rudari prepriječili put. Nisu mu prijetili, samo su mirno stajali.

— Čekajte samo dok se šerif vrati — vikne on i krene nizbrdo prema šikari. — Svi ćete sjediti iza rešetaka.

— Neću upotrijebiti silu ako me na to ne primorate — pogleda Turner rudare. — Zelim samo biti siguran da ovaj čovjek neće napustiti grad prije no što se sudac vrati iz ribolova.

Jedan od rudara kimne u znak razumijevanja. Turner pođe za Kempom.

Brdo se strmo spuštalo, a Kemp je silno žurio. U jednom se trenutku oklizne. Turner je naslutio opasnost i viknuo mu da pripazi. No Kemp se nastavio približavati hrpi izvađenih gromada što su bile ograđene gredama kako se ne bi odronile. Bankar se ponovo oklizne i uhvati se za jednu gredu, nastojeći da održi ravnotežu. Greda se pomakla, a s njom i druge.

Najprije je poletjelo sitnije kamenje, a zatim se cijela hrpa pomakla poput nezadržive lavine. Kemp podigne pogled uzbrdo i krikne.

Krik je bio zagušen tonama gromada što su se sručile na šikaru i

potpuno zatrpale predsjednika banke.

XIX

— Zašto je, dovraga, tako slabo podupro te stijene? — upita šerif Mitchell.

— Želio je imati rudu što bliže izlazu, kako bi je lakše prevezao do tvornice za preradu.

Sva trojica rudara došla su u šerifov ured da kažu kako je poginuo George Kemp.

— Ovo premašuje sva očekivanja — primijeti šerif. — Kako se mogao uhvatiti za gredu što je držala stijene?

Šerif se upravo vratio s tijelima Shortya i Picketta i lice mu je izražavalo umor.

— Bio je uplašen — javi se Turner. — Rekao sam mu da znamo istinu o njemu. O paležu i prijeviri. Odlučio sam ga odvesti do suca Topkaha, a on je počeo bježati.

— O kakvoj istini pričate?

— O tome da je kupio samo četvrtinu akcija u rudniku i platio Shortyu da izazove požar u zgradi u kojoj se nalazio ugovor.

Uto u ured uđe sudac.

— Je li istina — upita bez daha — da je Kemp nastradao?

Šerif zamoli rudare da ponove svoju priču.

— Nevjerojatno! Tako uvažen čovjek da pogine na taj način — reče sudac i pogleda Turnera.

— Kemp je bio pohlepan. Bio je bogat i želio je biti još bogatiji.

— U bogatstvu nema ničeg lošeg. Ne mora svaki bogati čovjek biti pokvaren — reče sudac blago.

— Nije problem u bogatstvu, već u načinu na koji ga je stekao. Već je duže vremena za male novce kupovao perspektivna nalazišta. Pitajte šerifa. Taj je čovjek bio pokvaren.

— Što? — trgne se Mitchell. — Zašto mene? Ja ništa ne znam.

— Vi ste bili u banci kada su moj brat i Mahoney potpisali ugovor s Kempom. Pošto su ortaci ubijeni, samo Kemp i vi znali ste što ugovor sadrži.

— Ti si lud, mladiću! — bijesno će šerif. — Udaren si u glavu!

Turner shvati da gubi bitku. Znao je što se dogodilo, a i šerif je to znao, no ništa ne može dokazati. Da Kemp nije nastradao, mogao bi ga natjerati da govori protiv šerifa, ali ovako ništa. Šerif je lukaviji no što je mislio. Bezobziran i neustrašiv. Teško će s njim izaći na kraj.

Sudac pročisti grlo i prijede pogledom sa šerifa na Turnera.

— Vidim da nam predstoji dugačak sudski postupak — reče. — Bit će to najzanimljiviji spor u državi ove godine.

Pogleda Turnera i trojicu rudara, a zatim šerifa. Turner se upita je li to bio kakav mig ili mu se samo učinilo?

— Svi ćete biti pozvani da svjedočite — nastavi sudac svečanim glasom. — Proći će mjeseci dok se spor okonča. Proći će još jedna zima, u to sam siguran, gospodo. No mi ćemo se pobrinuti da istina pobijedi.

— Cijela zima? — razbjesni se šerif i skoči na noge. — Ne, gospodine, za ime svijeta! Ne namjeravam ostati iduću zimu u ovim prokletim brdima. Neka ide dovraga i pravda! Ne želim se ovdje smrzavati još jednu zimu. Odlazim natrag u Teksas.

— Ako to uradite — reče blago sudac — silom ćemo vas privesti ovamo.

Pogledom zaokruži po prisutnima i napomene:

— Bit će bolje da svi budete ovdje kada suđenje počne. Dakako, ako Turner pokrene postupak. Slučajno znam da će sestra pokojnog

Kempa, koja živi u Colorado Springsu, zahtijevati suđenje i da će unajmiti najbolje odvjetnike u državi.

Šerif je nervozno koračao po sobi. Turner ga još nikad nije vidio takvoga.

— Ne, gospodine, neću ovdje provesti iduću zimu. Dajem otkaz i odlazim u Teksas — oštro reče i zastane ispred suca. — Što ako vam odmah kažem sve što znam o ugovoru koji je zaključio Kemp? Turner je imao pravo. Bio sam u banci onoga dana i znam što se dogodilo.

— Što mi želite reći, gospodine Mitchelle? — upita sudac mirno.

— Bilo je onako kako tvrdi gospodin Turner. Kemp je kupio samo četvrtinu akcija rudnika. Mahoney mi je rekao da bi radije sklopili posao s Lancasterom, no on je bio odsutan više dana, a njima se žurilo da što prije otvore rudnik.

— Zašto niste to rekli prije? — oštro će sudac. — Mogli biste biti optuženi kao suučesnik.

— Dovraga, ja to nisam — odvrati šerif, a lice mu oblije tamno rumenilo. — Morao sam šutjeti. Kemp je imao hipoteku nad mojom kućom, zemljom i stokom. Bio sam u njegovoj vlasti — dometne tiše. — Više mi nije stalo. Ionako sam sve izgubio.

— Namjeravali ste ionako poći u Teksas, zar ne?

— Dakako! Kemp je obećao da će otkupiti moje imanje. Nije osobito vrijedno, ali bi bilo dovoljno za početak u Teksasu. Sada ću poći praznih ruku — doda ogorčeno.

— Što mislite hoće li sudski postupak biti potreban? — upita Turner nakon duže šutnje.

— Ne znam — oklijevao je starac. — Nisam siguran da raspolažemo s dovoljno dokaza.

— A što je s Keigerom? — javi

se šerif. — On je u zatvoru u Canon Cityu i može svjedočiti o paležu.

Sudac se zamisli.

— Da — polako ustane. — Vjerujem da će to biti dovoljno. Mlađiću — obrati se Turneru — čini mi se da ste upravo postali vlasnikom dijela rudnika, a gospoda Willoughby morat će se zadovoljiti četvrtinom akcija.

— Moram li ostati ovdje? Smijem li poći u Teksas? — upita šerif.

— Trebalo bi vas zatvoriti kao suučesnika, ali s obzirom na okolnosti, vi ste slobodni. Pričekajte da predočim slučaj Kempovoj sestri. Ako prihvati svoju četvrtinu, stvar je sređena. A sada me, molim vas, gospodo, ispričajte. Dan je bio dugačak i zamoran.

S tim riječima sudac Tipkahn napusti šerifov ured.

XX

Ovoga je puta Turner pokucao na vrata sobe gospođe Mahoney. Četkala je sjajnu crnu kosu i otvorila mu vrata s četkom u ruci, dok joj je kosa u slapovima padala na ramena.

— Gospodine Turneru — obrađovala mu se. — Drago mi je što ste dobro. Čula sam da je gospodin Kemp poginuo. Hoćete li ući?

On uđe i zbunjeno zastane nasred sobe.

— Dobili smo, gospođo Mahoney — promuca napokon upijajući očima njenu ljepotu. — Rudnik je naš. Bolje reći, tri četvrtine rudnika. Postali smo bogati! Ona duboko udahne i raširi oči.

— Zaista? Kako? Što ste to rekli? Gospodin Kemp je kupio samo četvrtinu?

— Tako je — potvrdi on. — Prisilili smo šerifa da to prizna. Isto je tako priznao da je požar podmetnut.

— Tko to mi?

– Sudac i ja. Kempa sam toliko prestrašio da je, bježeći od mene, nastradao, no sudac je odigrao glavnu ulogu sa šerifom – obješenjački se nasmije Turner, sjetivši se ispitivanja.

– Oh, imala sam dojam da ništa ne može uplašiti tog čovjeka – primjeti ona.

– On je čudan čovjek – zamišljeno će Turner. – Sumnjam da bi ga išta tako uplašilo kao pomisao da će iduću zimu provesti ovdje, a sudac je ispričao priču o dugotrajnom sudskom postupku – nasmijulji se Turner.

Sjenka preleti preko njenog lica, a osmijeh iščezne.

– Oprostite, gospodo Mahoney. Zaboravio sam – reče on smeteno – vama nije do slavlja, dakako.

Na trenutak u prostoriji zavlada gotovo opipljiva tišina. Turner je napeto promatrao ženu.

– Sve je kako valja – prozbori ona napokon. – Imate pravo da se veselite. Da nije bilo vaše upornosti, ne bismo dobili. Svoj ste život izvrgli opasnosti i sve što dobijam dugujem zapravo vama.

– Ne, ne dugujete mi ništa – žurno će on.

Ona baci pogled na revolver o njegovu boku.

– Je li sada gotovo, gospodine Turneru?

– Ne, bojim se da nije – primijeti on nakon kraćeg oklijevanja.

– Još nismo riješili pitanje dvostrukog ubojstva.

– To je posao šerifa. Prepustite to njemu. Zašto sutra ne bismo pošli kočijom odavde? – pogleda ga molećivo.

– Nadam se da hoćemo, ali moram još nešto obaviti prije toga.

Sunce je zalazilo kad se Turner našao u glavnoj ulici.

– Čestitam, Bille Turneru! – uzvikne Rose Vandel iz svoje dvokolice. – Upravo sam čula veselu

vijest. Dodite sa mnom u »Spotted Pup« na piće. Čekam vas.

Do saluna je stigao upravo u trenutku kada je Joel Lancaster pomagao Rose da siđe s kola. Ljubazno se pozdravio s Turnerom.

Prvo je piće platio Lancaster. Stajali su za šankom i veselo ćaskali.

– Imate krasne konje – obrati se Turner ženi. – Čini se da vam posao cvjeta.

– Rekla sam vam već da ljudi ovdje brzo stjeću bogatstvo, a s njima i ja – prpošno se ona nasmije. – Iduće godine moći ću se vratiti u St. Louis. No što se dogodilo s vašim licem?

– Pao sam s konja.

– Hej, jeste li vi čovjek koji je preplašio Georgea Kempa? – upita ga čovjek u radničkoj odjeći, prišavši mu s desne strane.

– On je taj – potvrdi Lancaster umjesto Turnera.

– Onda vas častim pićem – razvuče čovjek usne u osmijeh. – Radio sam za toga lupeža i drago mi je čuti da je nastradao na vlastitom rudniku. On je bio pravi otimač nalazišta.

Za pola sata još četvorica rudara ponudila su Turnera pićem. Kempova je smrt očito bila predmet razgovora toga dana.

– Ovdje postaje vruće – reče Joel Lancaster poslije jedan sat Turneru koji je dobio još deset ponuda i tražio izliku da se oprost i ode. – Vidim jedan stol u kutu. Sjest ćemo onamo. Dodite, imam prijedlog za vas.

– Vi odista ne gubite vrijeme – reče Turner pošto su sjeli.

Lancaster je želio kupiti rudnik.

– Nema smisla odugovlačiti – dodao je. – Imam dva dobra rudnika i dovoljno novaca da kupim još jedan. Vi niste rudar i najbolje je da pokupite novac i vratite se u Kansas. Recite samo cijenu, a dru-

gi će se suvlasnici brzo složiti.

– Kemp je platio dvadeset tisuća dolara za četvrtinu, a siguran sam da ta četvrtina vrijedi barem dvostruko više. Drugim riječima, cijeli rudnik vrijedi stotinu i šezdeset tisuća dolara, gospodine Lancasteru – dobaci Turner.

– Dobro, ja dajem stotinu i deset – spremno će Joel.

– Ništa manje od stotinu i pedeset i pet – izjavi mladić.

– Stotinu i dvadeset! – odmah će Lancaster.

– Stotinu i pedeset – ustrajao je Turner.

– Ne krivim vas što ga ne želite prodati jeftino. Vaš je brat nastradao, vi ste zamalo izgubili život, a gospoda Mahoney je izgubila muža i sina zbog tog rudnika. Neću se više cjenkati – izjavi Lancaster.

– Dajem stotinu i četrdeset!

Turner pruži ruku. Znao je da neće dobiti bolju ponudu. Bio je zadovoljan. Drugi je muškarac snažno stisne.

– Ovo moramo zaliti pićem – svečano izjavi Lancaster. – Danas sam postao najveći vlasnik rudnika u El Pasou – objasni. – A imam i najviše zemlje. Do svega sam došao poštenim putem. Imao sam sreću, gospodine Turneru. Moj prvi rudnik Bluebird donio mi je dobru zaradu, pa sam kupio drugi. Istovremeno sam kupovao i zemlju. Cijena stoci neprekidno raste. Danas sam upravo kupio imanje šerifa Mitchella. Dobio je dovoljno novaca da se vrati u Teksas. Zadržao je samo dva konja. Što ćete popiti?

– Oh! – trgne se Turner. – Odviše sam popio, a nisam navikao na piće – reče s isprikom. – Što ste rekli, kada ste kupili šerifovo imanje?

– Prije sat ili dva. Neposredno prije no što sam sreo Rose na ulici. Zašto?

– Znatiželjan sam, to je sve. Mogu li znati koliko ste mu platili?

– Dvije tisuće u gotovom, a uz to ću platiti i hipotekarni zajam banci. Mitchell odlazi sutra ujutro. Mi bismo mogli sutra poći do Colorado Springsa da napravimo ugovor. Zajedno s gospodom Mahoney.

– Hoćete li mi napraviti uslugu

– zamoli Turner, a čovjek kimne.

– Ako slučajno sutra ne budem ovdje, ako mi se išta dogodi, pošaljite moj dio novca na adresu mojih roditelja. Evo, napisat ću vam to.

XXI

– Za ime svijeta, što vas je ovoga puta navelo da me budite usred noći, mladiću? – gundao je sudac otvarajući vrata hotelske sobe. – Nijedan čovjek nije mi još zadao toliko posla. Zar niste mogli pričekati dok se ne probudim?

– Nisam. Riječ je o ubojstvu moga brata. Znam tko ga je počinio, ali to još ne mogu dokazati.

– Bez dokaza se ne dolazi sucu – otpovrgne starac. – Postoje predstavnici zakona koji sakupljaju dokaze o zločinu.

– Jedan od tih je ubojica. Zato mi treba pomoć.

– Što? – iznenada se sudac razbudi. – Šerif?

– Tako je, gospodin! A on jutros namjerava napustiti ovaj kraj. Ne kočijom, već na konju – reče značajno.

– Kako to znate? – sumnjičavo će starac.

– Prodao je svoje imanje Joelu Lancasteru. Želio bih da pođete sa mnom i budete svjedok kad ga natjeram da prizna svoje zlodjelo. – izjavi mladi čovjek ozbiljno.

– Znaš li ti, mladiću, što će to značiti za moju karijeru ako si pogrešno ocijenio šerifa? Cijelo sudstvo Kolorada ismijavat će me.

– Možete me u tom slučaju uhapsiti zbog lažnih optužbi ili bilo čega drugoga.

Starac bez riječi počne skidati noćnu košulju.

Nešto kasnije stajali su u polumraku kraj ceste i čekali.

– Lijepo od vas što ste sa mnom – reče Turner.

– Štedi snagu – ušutka ga starac. – Naći ćeš se u lijepoj nepriključici ne budeš li mogao dokazati svoje tvrdnje.

Uto se na vratima brvnare pojavi šerif s vrećom za spavanje. Položi je na jednog konja, a drugoga osedla i vrati se u kuću po bisage.

Turner i sudac odlučno izađu iz zaklona.

Obuzet razmještanjem torbi, šerif ih nije zapazio sve dok nisu prišli posve blizu, tako da je konj počeo rzati. Munjevito se okrene s pištoljem u ruci.

– Oh, što ćete vi ovdje tako rano? – izusti prepoznavši suca i odahne. – Idete li na pecanje? – upita, no pogled mu skrene na Turnera i oči mu se suze. – Što ćeš ti ovdje, sinko?

Oni nisu odgovorili, već su nastavili ići prema njemu. Na licu mu se pojavi sumnjičav izražaj.

– Nešto mi govori – reče šerif – da niste došli u prijateljsku posjetu. Bit će bolje da stanete.

– Ovaj mladić misli da znate mnogo više o smrti njegovog brata no što ste nam rekli, gospodine Mitchelle – reče sudac.

– O čemu, dovraga, govorite? – srdito će šerif.

– Siguran sam da se kod vas nalazi dvadeset tisuća dolara što ih je Kemp platio mome bratu i Mahoneyu po ugovoru.

– Ti, glupi istočnjački učitelju, lažeš kao pas – provali iz šerifa bijes. – Želiš reći da sam ih ja ubio?

– Da – hrabro izusti Turner,

znajući da mu život visi o koncu – baš to kažem.

Pogledi im se na trenutak ukrste. Činilo se da će Mitchell svakoga trena izvući revolver.

– Dovraga, ti uvijek nekoga optužuješ – opusti se napokon Mitchell. – Čudno je da si još živ.

– Imate li dvadeset tisuća dolara, Mitchelle? – upita sudac.

– Dakako, imam novaca. Prodao sam jučer imanje Joelu Lancasteru. On će vam to potvrditi.

– Koliko vam je platio?

– Dvadeset i dvije tisuće – izjavi šerif ne trepnuvši okom.

Turner odmah skoči.

– Nije tako! Joel mi je kazao da vam je platio samo dvije tisuće dolara – reče i okrene se prema sucu. – Nije li nam jučer kazao da je imanje opterećeno zajmom? Nije moglo vrijediti više. Goerge Kemp je imao šerifa u šakama, ne samo zbog imanja. On je znao za ubojstvo, a šerif za prijevaru koju je počinio bankar. Ucjenjivali su jedan drugoga.

– To je laž! Ti si lažac! – prasnje Mitchell.

– Gospodine – nastavi mladić obraćajući se sucu. – Ovo je drugi čovjek koji me naziva lašcem u posljednja dva dana. Prvi je bio sam lažac i nastradao je i pravda je zadovoljena.

– Učitelju, jesam, nazvao sam te lašcem – izazivački će Mitchell.

– Što namjeravaš poduzeti? Čini se da nisi čak ni dovoljno čovjek da prihvatiš izazov – narugao se.

– Ne želim nikakvu pucnjavu – umiješa se sudac odlučno. – Mladiću – okrene se prema Turneru – vi nemate dokaza za svoje tvrdnje.

– On je ubojica – procijedi Turner.

Bijesnio je u sebi. Mitchell je odista bio dobar glumac. Pošlo mu

je za rukom da zavora i iskusnog suca.

— On je znao da su moj brat i Mahoney imali pune džepove novaca — nastavi Turner. — Znao je kamo su se zaputili. Pošao je za njima, a oni nisu sumnjali u predstavnika zakona. To mu je olakšalo posao.

— Prokleti lažove!

Turner ga snažno udari. Zatečen, Mitchell zatetura i sruši se na tlo. Ruka mu poleti prema revolveru, ali Turner zamahne lijevom nogom i stane mu na ruku. Ispustivši divlju kletvu, Mitchell ustane, a Turner hitro dohvati njegov revolver. Mitchell pohita prema konju i izvuče pušku.

— Obojica ste mrtvi! — krikne i poprati te riječi s nizom najprostijih kletvi.

— U zaklon! — vikne sudac.

Potrčali su iza ograde korala. Mitchellovi su meci praštali na sve strane. Turner je držao šerifov revolver u lijevoj, a svoj u desnoj ruci.

— Lezite uza zemlju — šapne sucu. — Prikliještio nas je ovdje i prije ili poslije koji metak mogao bi pogoditi cilj.

— Ubit će nas obojicu — stenjao je sudac.

— Nećemo mu olakšati posao — odvrati mladić pucajući neprekidno i grozničavo razmišljajući o tome što da poduzme. — Moramo što prije odavde. Prije ili poslije popet će se negdje odakle će nas vidjeti i tada će biti gotovo.

Čudno, Turner nije osjećao strah. Znao je: pobjednik će biti onaj koji bude imao više sreće. Morao je pokušati zaštititi staroga suca. Na drugoj strani korala nalazila su se teretna kola. Možda bi mogao pretrčati udaljenost koja ga od njih dijeli, dok Mitchell bude punio pušku. Kola bi mu pružala bolji zaklon. Mitchell će

usmjeriti pucnjavu na njega i sudac će biti spašen. Doista je poletio iz zaklona. Puška prasne i metak se zarije u tlo pokraj njegove noge. Nastavi trčati u krivudavoj crti. Trenutak zatim bio je na sigurnom. Uvuče se u kola. Mitchell je neprekidno pucao.

Za vrijeme kraćeg zatišja mladić proviri glavom i opazi da se šerif penje na krov hangara odakle će moći bolje gađati. Morao je nešto poduzeti. Kola su se nalazila na kosini što se pružala prema potoku. Turner hitro otpusti kočnicu i kola se zakotrljaše, u početku sporo, a zatim sve brže. No jedna stijena ispriječi im se na putu do potoka i kola polete uvis, izbacivši pritom Turnera. Ovaj se otkotrlja u zaklon stijene i podigne revolver. Šerifov je izgubio u padu i ostao mu je samo njegov kolt. Mitchellova je puška praštala. Sve bliže i bliže padali su meci. Turner podigne glavu i opazi da šerif trči prema njemu. Očito se nadao da je ozlijeđen u padu i namjeravao ga je dokrajčiti. Turner se pritaji, sve dok se bivši predstavnik zakona nije pojavio iza obližnjeg stabla. Zatim se uspravi, pažljivo nanišani i povuče oroz.

Mitchell se zaljulja, padne na koljena i ispusti pušku. Turner zaobiđe kola i potrči prema njemu. Mitchell je puzao prema svojoj pušci. Zgrabio ju je lijevom rukom i opalio. Metak prozuja pokraj Turnera. Šerif ponovo napuni pušku i podigne je lijevom rukom. Turner zastane i nanišani. Stari kolt ponovo zagrmí, a Mitchell se beživotno skljoka na zemlju.

Turner bolno stisne oči. Koliko je ljudi ubio?

— Mladiću, jesi li dobro? — trgne ga iz razmišljanja sučev glas odozgo.

— Jesam — vikne Turner. — Mitchell je mrtav.

Sudac čučne pokraj mrtvoga šerifa i kimne.

— Mrtav je. On ili mi, netko je morao nastradati.

— Hoćete li ga pretresti — upita Turner drhtavo.

— Misliš li da nosi novac koji je oduzeo tvome bratu?

Mladić kimne.

— A što ako nema novaca? — nastavi sudac.

Turner osjeti jezu duž kičme. Je li moguće da se prevario u Mitchellu? Sve je govorilo u prilog tvrdnji da je on dvostruki ubojica, no sada su ga obuzele sumnje.

— Ne sviđa mi se ovo — gundao je starac dok je vadio kožnatu kesicu iz Mitchellova kaputa — ali često sam prisiljen raditi ono što mi se ne sviđa — dometne brojeći svežanj novčanica. — Dvadeset i dvije tisuće dolara — reče napokon.

Turner odahne. Novčanice u bile posve nove.

— Kemp je rekao da je platio posve novim novčanicama. Ja sam bio u pravu — reče Turner, osjetivši olakšanje.

— Svaka ti čast, mladiću! — pohvali ga sudac. — Kako to da si posumnjao u šerifa? — zanimalo ga je.

— U prvom redu, Mitchell je tvrdio da su obojica ubijena s leđa, što je bilo praktički nemoguće ako je posrijedi jedan ubojica. Zapravo, on je pošao za njima u logor. Nisu sumnjali u predstavnika zakona i to mu je olakšalo posao. Jamačno im je zaprijetio revolverom tek kad je prišao vrlo blizu. Natjerao ih je da se okrenu i brzo dvaput uzastopce pucao. Bio je veoma vješt revolveraš — objasni mladi, zastane i doda: — Žao mi je što sam vas doveo u opasnost.

— Glavno je da smo riješili ovaj slučaj — potapše ga sudac po ramenu.

XXII

Istoga dana u podne kočija se zaustavila ispred hotela »Bluebird«. Na pločniku su stajala tri putnika i Rose Vandel.

— Čula sam da odlazite — reče ona gospođi Mahoney. — Želim vam sretan put.

— Hvala vam na pomoći — odvrati mlada žena, a u očima joj zacakle suze. Nikad vas neću zaboraviti — doda ljubeći Rose.

Kočija se popela na brijeg s kojega se pružao pogled na Cripple Creek.

— Vratit ću se ovamo jednog dana — obeća joj Turner. — Sviđa mi se ovaj gradić, ljudi također, a potreban im je i liječnik.

— Namjeravate li završiti studij medicine, Bille? — upita mlada žena i zarumeni se shvativši da ga je oslovila imenom.

On joj se nježno zagleda u oči.

— Da, Mary — reče toplo. — Opskrbit ću roditelje novcem, a ostatak utrošiti na studije. Poslije ću se vratiti u Cripple Creek.

— Vratit ću se i ja — prihvati ona. — Moram se brinuti za grobove — dometne kao da se ispričava zbog nametljivosti.

— Smijem li vas potražiti u Kansasu, Mary? — upita on nesigurno.

— Dakako, nadam se da hoćete — brzo prihvati ona. — Upravo sam vas htjela i sama pozvati. Nadam se da me nećete zaboraviti — dodala je gotovo stidljivo, a blago joj se rumenilo prelije po blijedim obrazima.

— U to možete biti sigurni.

AKO NISTE ZNALI

I INDIJANCI SU IMALI SVOJE – PISMO

Kad se govori o Indijancima, uvijek se misli na divljake koji su ubijali dobroćudne bijelce, a ovi nisu od Indijanaca tražili ništa više već samo njihovu zemlju. Zato su ih smatrali divljacima. Bijelce nitko nije nazivao divljacima, iako su na najdivljiji način ubijali – američke divljake.

Pleme Čeroki (Cherokee) isticalo se nadarenošću i marljivošću. Ono se među prvim Indijancima bavilo poljoprivredom, što zaista mnogo znači u ono vrijeme kad su se Indijanci bavili lovom i skupljanjem gotovih plodova. Živjeli su na južnom dijelu planinskog masiva Appalachian, nedaleko od obala Atlantika.

Odlučno su branili svoju zemlju od bijelih uljeza. Kad je u njihovoj zemlji otkriveno zlato, američka ih je vlada natjerala da je prodaju. Zimi su morali pješke ići na zapad u Indijanski teritorij, koji je danas država Oklahoma.

Najveći im se poglavica zvao Sekvoja (Sequoya), sin bijelca i Indijanke. On je svoje pleme učinio znamenitim i prosvjećenim.

Bilo mu je to indijansko ime. Njegov se bijeli otac zvao George Gist, katkada pisano Guest ili Guess. Odgajali su ga kao Indijanca. Jednom je teško pao i ostao osakaćen. Znamo da je bio ugledan poglavica jer se njegov potpis nalazi na mnogim dokumentima i ugovorima koje je sklapao s vladom bijelaca.

Oko 1809. godine počeo se zanimati za nešto što nijedan Indijanac prije njega nije shvatio. Velika prednost bijelaca, po njegovu mišljenju, bila je u tome što su oni znali pisati na svom jeziku. Bio je uvjeren da će njegovi sunarodnjaci biti superiorniji i duhovno bogatiji, ako budu imali svoje pismo. Pričao je o tome svojim prijateljima, ali su ga svi nekako

neobično gledali. Ipak se latio tog teškog posla.

Trebalo mu je nekoliko godina da završi prvo indijansko pismo. Ne možemo ga nazvati abecedom, jer je svaki znak označavao jedan slog. Usprkos svemu, to je pismo bilo zaista fonetsko u pravom smislu te riječi. Pismo se sastojalo od 86 znakova. Neki su znakovi očito bili latinični, iako Sekvoja nije znao engleski.

I sada se dogodilo ono čemu se nitko nije mogao nadati. Indijanci su odmah prihvatili taj novi način komuniciranja s najvećim oduševljenjem. Veliki indijanski učitelj i filozof putovao je iz jednog sela u drugo da bi svoje sunarodnjake poučio kako se upotrebljavaju ti čarobni znakovi. On je pismo bijelaca, a sada i Indijanaca Čeroki, nazivao »lišćem koje govori«, misleći pritom na pisane stranice.

Događalo se nešto nečuveno: u mnogim krajevima često je bilo u postocima više pismenih Indijanaca nego bijelaca, iako nije bila riječ ni o istom jeziku ni o istom pismu. Indijanci su s velikim užitkom crtali te znakove na lišću, koži ili kori drveta, te ih slali svojim rođacima, znajući da će ovi shvatiti svaki dio njihove poruke.

Veliki indijanski učitelj nije tu stao da se odmori. Obilazio je različita plemena i proučavao

sličnosti pojedinih jezika.

Kako u to vrijeme nije bilo u tim krajevima štapme, u Bostonu su izlili Sekvojine znakove, pa su uskoro na teritoriju Oklahome (od 1907. godine Oklahoma je država) počele izlaziti – indijanske novine.

Strpljivost, upornost i mudrost ovog velikog čovjeka mnogo su pridonijele da se plemena (ili narodi) Čeroki, Čoktav, Krik, Čikasav (Cherokee, Choctaw, Creek, Chickasaw) i Seminole nazivaju Pet civiliziranih plemena. Pojam pleme ili narod nije točno određen, jer je teško naći razliku između plemena i naroda.

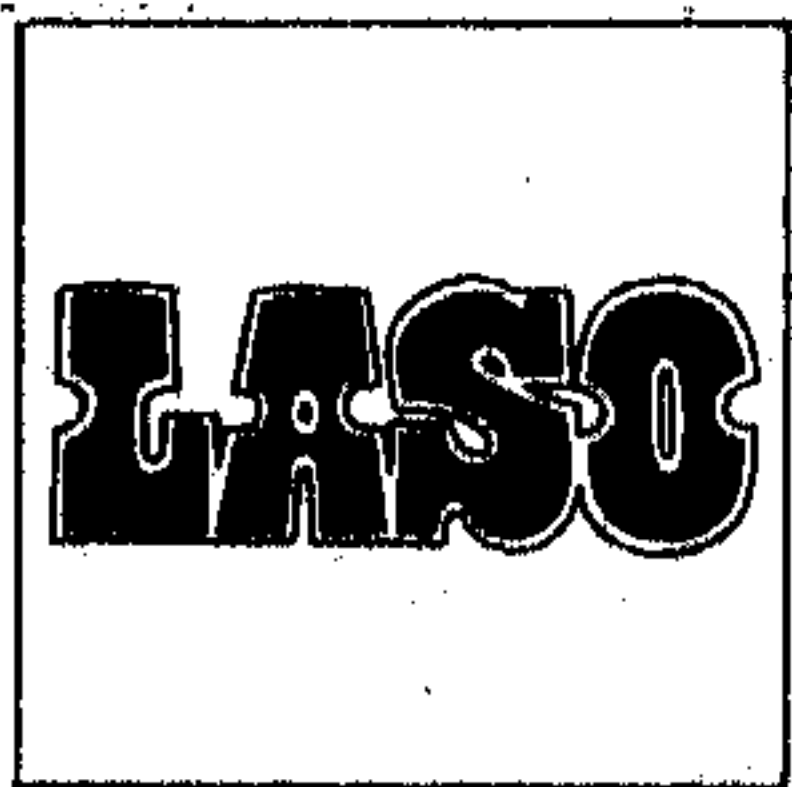
Sekvoja je umro negdje na putu prema jugozapadu da pronade još neko izgubljeno pleme Indijanaca Čeroki. Bilo je to 1843. godine.

Iz zahvalnosti, jer je bio jedan od najvećih ljudi među Indijancima Oklahome, država Oklahoma je poslala njegov spomenik u Washington i taj se može vidjeti u glavnom gradu. Ali taj čovjek ima živi spomenik: to je drveće ne samo ogromno po svojoj veličini nego i najstarije na svijetu, raste u Nacionalnom parku Sequoya u državi Kaliforniji, a dobilo je naziv po poglaviči plemena Čeroki. Naš naziv za sekvoju jest mamutovac.

Sakupio i obradio
MARCEL ČUKLI

U PRIPREMI:

Louis L'Amour:
POŠTANSKA STANICA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 37.440 d, a za šest mjeseci 18.720 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO).

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00, (avionom £ 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

**SPECIJALNO
IZDANJE**

LASO

**(na vašim kioscima
od 21. 5. 1988.)**

Gene Curry
KARAVANA
VATRENIH ŽENA

- Karavana lakih žena američkog Istoka kreće na Zapad. Što sve doživljava ta neobična karavana na svom putu, saznat ćete uskoro. Ne propustite roman pun napetosti, sladostrašća i ljudske grubosti!
- Križaljka
- Razni prilozi